

ROPARZ HEMON

**GERIADUR ISTOREL
AR BREZHONEG**

Dictionnaire Historique du Breton

Rann 17

Kempenn - Klamastrenn

PREDER

Kaier 121-122

Gouere - Eost 1969

ROPARZ HEMON

**GERIADUR ISTOREL
AR BREZHONEG**

Dictionnaire Historique du Breton

Rann 17

Kempenn - Klamastrenn

PREDER

Kaier 121-122

Gouere - Eost 1969

- LLB-50 da hadiñ ar c'hreunenn, d'he lakaat da wellaat, d'he serr ha d'he kampen (inf.); CBF.p.94 ret e vezo dit kempenn ar sanailh (inf.); TDE.BF. p.432 ar plac'h a lavaras dezhañ kempenn dilhad an aotrou hag e votoù ivez (inf.); HTC.p.134 setu hi d'en em kempenn, da lakaat ouzh he blev louzoù c'hwez-vat (inf.); ISV.p.137 chapel ar Werc'hez a zo kempennet a-zoare (pp.).
- DIHU-1906 p.208 o kampen al legumaj d'ober soubenn (inf.); DIHU-1908 p.168 he moereb ... a reas dezhi kampen an ti ag ar gwellañ (inf.).
- kempennadur m. -ioù arrangement.
VALL.p.37 kempennadur.
kempennadurezh f. ordre, soin, propreté.
GReg.p.8 kempennadurez, tr."accommodement"; p.19, tr."agencement, ajustement"; p.677 kempennadurez, tr."ordre"; p.761, tr."propreté, justesse"; p.46, tr."l'action d'approprier".
- NIVE.4,16 eoul ar sakradur, ha kement a zalc'h eus a kempennadurez an tabernakl; CBF.p.85 diwar-benn ar kempennadurez.
- KLBD.p.16 krevier al loened a dle kaout an hevelep kempennadurez evel ho ti.
kempenned f. ordre, soin, propreté.
GReg.p.761 kempenned, tr."propreté, justesse".
kempennerezh m. ordre, arrangement.
L'Arm-p.17 kempennereah (m.), tr."arrangement"; kempennereah (pl.).
kempennidigezh f. ordre, soin, propreté, arrangement.
GReg.p.761 kempennidiguez, tr."propreté, justesse".
kempennour m. -ien celui qui arrange, arbitre.
VALL.p.34 kempennour, tr."arbitre" "d'après le Vannetais".
- Kemper (nom de lieu) Quimper.
GReg.p.773 Qemper; Qempér, Qemper (V.); PELLETIER.
Kemper; L'Arm-p.319 Quimpér.
- Kemperiad m. Kemperiz habitant de Quimper.
GReg.p.773 Qempervad; Qemperidy, Qemperis (pl.).
L'Arm-p.319 Quimpériss, tr."de Quimper" (?pl.).
- Kemperle (nom de lieu) Quimperlé.
GReg.p.773 Qemper-elle.
- kempouez m. équilibre, contrepoids.
L'Arm-p.140 campouiss (m.), tr."équilibre".
MOA.p.185 kem-poez, tr."contre-poids".
- kempouezañ v. équilibrer, contrebalancer, compenser.
VALL.p.269 kempoueza, tr."équilibrer"; p.150, tr."contrebalancer"; p.137, tr."compenser" (inf.).

kempred a. contemporain, simultané.

Pelletier. kempred, tr. "ce qui est ou se fait en même saison, à la même heure; contemporain.

MOA.p.86 ken-pred, kempred.

kempredad a. kempredidi contemporain.

VALL.p.148 kempredad; kempredidi (pl.).

1. ken a. ou adv. (1) autre, différent, autrement.

Qu.p.5 hep gouzout quen langaig nemet langaig à
 am; Qu.II p.3 n-o bezo qu'en tra da ober
 nemet considery pe dre lizeren ez coumance
 an guer; N.56 ne gren quen; Em.n.92 mary
 a tremenas hep quen son; Em.n.157 hep
quen enoe; J.p.95 gra un dra, ha na gra
quen; J.p.178 ne allhe ez ve quen; N.1232
 na preder ... a quen; M.3333 na quen eno ne
 vezo ho offiq; M.3179 eno ... an guir Doe ...
 é carher ... hep ober quen; M.134 hep quen
 tra; G.450 n-on bezo quen nemet an euffrou
 sant ... d-on antren dyrac Doe.

NG-546 ne c'houlenn quin; NG-718 n'em boa quin
 nab nemetañ; RF.p.349 ar Peiz ... n'hen
 lezas ket da c'hortoz quen badeziant nemet
 hini o wad; JV.115 quen tra evit bremañ
 deoc'h ne rekmandin; BD.349 aviz a ra ganit
 n'em eus quen da ober nemet reiñ va madou
 da'z hevellep flaemier? JV.II.114 ne klevan
 komz a quen nemet eus ar briñsez; MG-p.156
 ne am eus klevet komz a Noe, e oa un den santel
 hag e oa neozh nevet; va den n'en deus
quin da lavaret din, a p'hen galvan ivragh;
 TE-p.128 ne c'houlennas gantañ quin gras
 nemet daou viz a dremen.

VNA-p.115 ne c'heller ket ober quin; VNA-p.170
 hor nero'hed yaouank n'o deus quin studi net
 a chalam gant o brageriz; LDB-279 ar minor,
 pad an noz, ne ra kin net bale; MOA.p.130
 n'em eus ken nab nemetañ; HTG.p.146 ne
 servijan ken nestr nemet Doue; SBI.II p.74
 rak touet em eus dezhañ n'em bije ken pried;
 SBI.p.190 ha mar ne ro din ar yec'hed, n'em
 eus ezhomm a gen renet; SBI.II p.18 nec'h ha
 charin, ken n'em eus bet; MBR.p.176 ma ne
 deus ken d'ober, ho kofridi a vezo graet;
 BIN.p.24 knout a roas kement a blijadur o lenn
 al levr-se ma ne lennas ken e-pad ar c'horreiz;
 MGZ.p.XXIII petra en dije graet ken?

DIHU-1906 p.173 en-dre d'ar poull, ne vez klevet
kin komz arall, kin neveded; MMEK.p.9 ne

Lavare ken pedenn nemet an Ave Maria;
 ATST.p.64 gant petra ken?

----- (2) plus.

M.3362 netra quen; J.p.7-b an boet so prest, ha
 ne rest quen nemet servichaf.

RP.p.364 hag-eñ zo ezhomm a quen evit ho lakaat da
 vezañ evezhiant ... ?; BD.1386 ne lavaran netra
quen; EN.886 mar levezet ur ger quen; MG-p.142
 an neb a zo kontant ag ar pezh en deus, ha na
 c'houlenn netra quen gant Doue.

ANN.p.107 abaoe, n'hen gweler ken er vro; LBM.p.214
 pa'z eo gwir ec'h eus kement a bec'herien ha ne
 bedont ken, pedomp evito; LBM.p.214 an Aotrou
 Desgenettes ... a wele gant glac'har ne oa
ken a feiz e-mesk e barrezianiz.

DIHU-1905 p.91 ne evin ket ken.

----- (3) seulement (avec un verbe au négatif).

CBF.p.53 seizh vloaz warn-ugent ne oa ken pa varvas.
 adv. aussi, si.

2. ken

C. quen buan, tr. "sitot, lat. tam cito"; NL.n.10
quen buhan ma-z foue ganet Doue; Qu.p.110
quen scuyz ouff, na gallen quet tremen
 dauantaig; Jer.ms.p.1446 (n.52) ne so quen
 claff ne gallaff pat; Em.n.2 hy so bleuzuen
quen guenn ha-n n-erch; M.1908 netra quen
 creff ha doe en nep ploec ne voe; Qu.p.101
 ne d-ouch quet quen yach euel na custumach
 bezaff; J.p.142 ... ez-ouf ... dileset da
 gouzaf quet quen calet penet man; G.49
 trugarez Roe an glonn, a-m quelen quen tenn
 man; Qu.p.131 ne ouffen quet cousquet quen
 isell se; Qu.p.14 petra ó (= ho) gra-hu sauet
quen mintin sé?; Qu.p.15 ha quen diuezat se
 eo?; G.746 quen gardys se; E.n.68 ne caffech
 un den ma quen fur; NL.n.101 e nep anser ne
 caffer he quen glan; G.235 ne spye ... ho (= o)
quen seven na voae e-a bet; N.189 ne cafañ
 gour he quen flour, quen courtes; M.3421 bescoaz
 nep den ne guelas à quen vil; J.p.142 den ne
 guelas nep pas e quen bras poan; J.p.14 biscoaz
 a nep grec ... ma quen hirvoudet; NL.n.260
 he quent fur; Gk.II p.140 (H.p.19) visit an
 re clafu dre un guir charantez; uar an douar
 n'en d-eux he quen bras paourentez; A.n.ms.
 p.1461 (n.525) quer gacq à quer ven; ibid.
 (n.538) scort he va drouhin, quer bresq à
 brinicq.

DO.p.74 quer calet; NG-137-138 Jezuz a zo quen

truzus, quer mat, quen dous, quer grasius ;
 NG-694 ar Yuzevion hon (skrivet : er) rebutas
quer kreñv, ken na (skrivet : que ne) kouezhas ;
 NG-70 ... na vo tra erbet quer kuzhet na vo ...
 revelet ; NG-997 quer gac evel an aeled ;
 RS.p.313 quel lourt ha quer pounner oa a
 spered ; RF.p.396 silvidigezh hoc'h ene, pchini
 zo a quer bras priz ; BD.5381 quen fidel ;
 BD.5418 quen skañv a feiz dont d'e greidiñ
 BD.4448 quer skiantus ; BD.4449 quen kourajus ;
 BD.1345 quer kaledot ; BD.1062 quer klañv-se ;
 BD.500 nervel quen buan ; BD.3661 zo quer
 kama na c'hallan (skrivet : ne allan) ket
 nemet war flac'hioù korzhed ; TB-p.245 un
 tarzh-kalon oa evitañ na oa ar Juived quen
 digalon ha quel lizidant da sevel ar gër ;
 CB.ms.p.53 ar marv ... ; biskoazh ne voe furnet
 e quen kriz ha digar.

VIA-p.104 ne deo ket quer yen hiziv evel dec'h ;
 ISV.p.99 dont a roas ae'hano ker klañv evel
 na oa da vont ; MBR.p.80 ken kaer ha ma'z
 oc'h ... e tleit bezañ nab ur priñs ; SBI.
 p.234 ken kaer oa ar feunteun evel an olifant ;
 ibid. ken kaer o oa ar feunteun, ken sklaer
 o oa an deour, ken a oa welemp onni ; BMN.p.VIII
ker bray ha tra ; MGH.p.102 kavit din-ne un
 all ... zo ker kozh ha ma'z oc'h ; ISV.p.13
 ar nor-se kel ledan na ne wel fin ebet ; JKS.
 p.123 ne ouzomp ket ez eo ken dall-se hon ene ;
 LBN.p.5 ar roue ... n'en doa mai galloud
 a-walc'h evit trec'hiañ ken bras dizurzhed ;
 IAL.p.266 gwelot hon eus an Arianed hag an
 Nestorianed, ar Brotestanted hag o c'hon
 alies a Eretiked didruoz o nac'h ar feiz.

FRMG.p.264 Youenn, mar dea mat e zaoulagad, a oa
ken fall all e deod ; DIHU-1905 p.29 n'o dea
 ket gallet harz ouzh un niver ker bras a
 beianed ; p.33 ar bugel a oa, eviti, ker
 bras sant evel an deiz kent

----- (A) ken ... ha ken ... aussi ... l'un que l'autre.

ISV.p.9 an tri ferson-se zo ker kozh ha ker kozh ;
 ISV.p.497 n'on deus ket roet ... d'an holl
 daoulagad ker sklaer ha ker sklaer.

----- (B) ken ... ken ... aussi bien ... que ...

Qu. II p.76 delyou quen a quez (lenn : quez) quen
 a lousaou, tr."Fucille tant d'arbres que
 d'herbes" ; Caf.p.37 quen an barnar, quen
 an ré arall pe-ré so occasion da-n tra-sé,

so obliget da pezañ (= pacañ) an holl domraig ;
 Onf.p.87 Dom Euzen ... en en laqua ... didan
 an obeissance ... eues hon Man Santel an Tlys
 ... , quen beu quen maru ; Do.p.44 ... ez na
 (= emañ) eno corff hon Saluer Biniguet quen
 e-n Hostiff quen eo (lenn : e-n) Calizr.

HB.p.616 ar re all, quen bev quen marv ; RP.p.21'
 ur bean vras a santan quen a gorf quen a
 spered ; RS.p.221 quen er gër-mañ, quen en
 diavaez anezhi ; RF.p.V ... pegen (skrivet :
 pe guer) soursius e tleit bezañ d'o lenn,
quen evidoc'h hoc'h-unan, quen evit ar re all ;
 RP.p.369 ar pezh a ziskouez ervet asambles
quen an istim a reomp anezho quen ar volonte
 ... ; BD.918 quen nobl ha quen partabl, nep
 hini ne vano.;

MBR.p.62 kement hini a yeas di, ken paour, ken
 pinvidik ; MBR.p.316 n'oa netra a genont na
 ouie, ken en amzer dremenet, ken en amzer da
 zont ; MGZ.p.53 hag e tennjont warnezho ...
 an holl boanioù ken evit ar c'horf ken evit
 an ene.

3. ken conj. (1) jusqu'à (ce que).

Fn.n.16 ne hoz seruigo ... quen na separo hoz eneff ;
 Fn.n.40 ne chomo que na gulet gnoù ez ehet
 ... d-e metou ; J.p.190 na daou lagat, rentet
 ... dazlou, na sezet quen n-en guelhet ;
 J.p.33 huy a guelo en cros ma astonn,
 scourgezet ... quen na dispender quic ha crochen
 ... , quen na guelher tost na costou.

NG-1471 en ifern e voe ... quen na deuas Jezuz-Krist
 ... ; NG-1463 que nen deuas Jezuz-Krist ;
 NG-949 kuitait ho pec'hedoù ... quen na vihet
 kuit a vont da welet ... poanioù ar re zaonet ;
 RP.p.7 evel-se e chomas ... quen a (skrivet :
quena) voe ma teuas e galon da vezañ touchet ;
 TB.p.589 lezit eñ ... da repoz en e boan
quen a (skrivet : quena) vezo deuet ar fin eus
 e vuez ; HB.p.585 atav ... ho klaskin quen
 an bezo an eur da welet ho pizaj ; RS.p.306
 RS.p.306 ne baouezin ... ouzh ho tourmantiañ
quen ho pezo respontet ouzh ar pezh a c'houlennan
 ouzhoc'h ; JV.80 quen a vihet distro, ne am bezo
 amzer da skuilhañ va daerou ; BD.222 kement vo
 ar germez ... quen a fallo d'an eil devoriañ
 egile ; BD.1249 birvikon ne rejousin ... quen
 ho kwelin ; EN.42 quen a vo erru ar c'houlz ;
 TE-p.31 n'hellent ober netra bet quene vize
 bet er Gër-se.

- EKG.II p.15 ar gwellañ eo ivez 'ta chon sioul, ken na vezo klevet ur c'holoù all skleroc'h ; MBR.p.40 ken na vez paket, Labous ar Wirionez a zo Labous ar Gaoz ; MBR.p.22 Kaloneg a lavaras ... miret n'o divije diouor ebet ken na vije distro ; MBR.p.74 hag ac'hano da vale adarre, ken a en en gavas en ur vro bell ; SBI.II p.74 deuit kentañ na c'hellfet, rak ken a vlot erru, ne a vo chagrinet ; SBI.p.308 ha ne skuizhin ket o korzhed, ken a bo kavet va friod.
- KLBD.p.32 a-barzh goullc'h ar c'hrevier, gortozit ken na vezint kazi leun ; DIHU-1905 p.66 dalc'hit evl-se bete ken na glevhet un trouz.
- (2) tant (que).
MGK...72 o furnañ ken a c'hell.
----- (3) jusqu'.
- BD.1388 et CB.ms.p.45 quen ar c'hentañ gwelet.
SIBT.p.114 ... e tiskuzhent ken an hanternoz.
4. ken m. peau ; cf. ken.
Pelletier. ken, ken, tr. "peau, cuir".
5. (?) ken a. beau, brillant.
(?) Fr.n.230 mar c'azr na quen eas a quenet, cno coff ha quen (lenn : quen) ez breiny ;
(?) Jer.ms.p.1443 (n.8) he speez quen dreczet ;
(?) Jer.ms.p.1450 (n.105) face Doue ha Doue quen speez.
GREG.p.86 "als" gen, gen, gen, tr. "beau".
kenabad m.-ed, kenabad condjuteur d'abbé.
GREG.p.175 gen-Abad : genabad (pl.).
VALL.p.129 kenabadez, tr. "condjutrice d'abbesse" (fem.).
- kenalez f.-ioù contre-allée.
VALL.p.150 kenalez (f.).
- kenamourouz m.-ien rival en amour.
GREG.p.824 gen-amoureux, tr. "rival, concurrent en amour" ; gen-amourezed (pl.).
- kenanzeriad m. kenanzeridi contemporain.
VALL.p.148 kenanzeriad ; kenanzeriad, kenanzeridi (pl.).
- kenañ adv. très, beaucoup, extrêmement.
M.2485 ouz douen haru yen quenan ; M.2453 bout en ancquen quenan ; M.2554 comparaichet ... da-n poanyou dilouen, da bizicquen quenan ; M.960 an corif ... a faut caffout souten ez dou yen, ha quenan ; M.1868 euyt pop den quenan ouz doan noman poan bras ; Fr.n.244 macabre ... so yen quenan (var. quenan) e contanance.

- MOA.p.72 skuizh ken a, tr. "très fatigué" ; MGZ.p.XXX ul levr bras kenan ; ISV.p.209 tourmantit anezhañ ken, ken.
- KLBD.p.118 prizet eo kenan saout Breizh-Izel ; TORN.GWAL.10 p.30 ... ma voe ker kenan ar bevañ.
- kenandon f.-ioù source commune.
NOTK.p.156 distag an eil diouzh eben emañ an div werzaouriezh, nemet ur kenandon o deus bet en oadvezh-hont.
- kenannezañ v. cohabiter.
VALL.p.130 kenanneza (inf.).
- kenaozadur m.-ioù composition, organisation.
VALL.p.139 kenaozadur, tr. "composition (action et objet résultant)".
- kenaozañ v. composer, agencer.
VALL.p.139 kenaoza, tr. "composer" ; p.14, tr. "agencer" (inf.).
- kenaozerezh m.-ioù composition.
VALL.p.139 kenaozerezh (m.), tr. "art de la composition".
- kenaozidigezh f.-ioù composition.
VALL.p.139 kenaozidigezh (f.), tr. "composition (état de ce qui est composé)".
- kenarroud m.-où contexte (d'un livre).
VALL.p.149 kenarroud (m.).
- kenavezo, kenavo adv. au revoir.
GREG.p.820 gen na vezo ; gen ne vo (V.) ; p.12 adeo va mignonet, quen na vezo ar c'hentañ gwelet ; Joa, quen ne vo ar c'hentañ (V.) ; L'Arm-p.338 que na vou ; CO.p.54 evl pa o defe kemeret konje di-gantañ hag eñ kuitaet quenavezo antronoz ; JV.II 135 me a ya da bartiañ ; quen a vo ar c'hentañ (skrivet : quenan) ; BD.2999 quenavo ar c'hentañ gwelet ; SG.f.94-b adeo deoc'h, va mignon, quen na vo en neñvod.
- EKG.II p.9 kenavezo ! ar c'hentañ ar gwellañ ; MBR.p.152 kenavezo ar c'hentañ m'hellin ! ; MOA.p.99 kenavezo emberr ! ; SAG.p.188 ken-a-vezo disul ; CBF.p.42 kenavezo warc'hoazh da noz ; TDE.BF.p.432 hag ar paotr neuze ha lavaret kenavezo d'e vamm ; ISV.p.233 e dad deuet da lavaret dezhañ an diwezhañ kenavezo ; ISV.p.468 chomit aze mar kirit, kenavezo ; ISV.p.32 bennozh Doue deoc'h ha kenavo ! ; BBR.p.8 kenavo 'ta ; SBI.p.188 kenavo ar c'hentañ gwelet ; LLL-38 kenavo, lec'h bourrapl, o Eden, kenavo !
- DIHU-1905 p.70 kenevou korent hag anied ; DIHU-1905 p.29 Kireg yaouankrik-flamm o lavarout kenevou d'ar plijadurioù.

- kenbardoner m. -ien compaignon de pèlerinage.
ISV.p.57 e c'henpardonerien (pl.).
- kenberañ v. (s')agglutiner.
VALL.p.14 kenbera, tr."agglutiner" (inf.).
- kenberus a. agglutinant.
VALL.p.14 kenberus.
- kenberc'honn m. -ed copropriétaire.
VALL.p.153 kenberc'henn (m.); kenberc'henned (pl.).
- kenberc'hennañ v. posséder ensemble.
VALL.p.132 ar c'henberc'henna, tr."la propriété collective" (inf.).
- kenberc'henniczh f. copropriété.
VALL.p.153 kenberc'henniczh (f.).
- kenbouez m. -ioù balance (commerciale, etc.).
VALL.p.55 kenbouez-pren-ha-gwerzh, tr."balance de commerce".
- kenbouezañ v. établir une balance.
VALL.p.55 kenboueza, tr."faire cette balance (de commerce)" (inf.).
- kenbreder m. -ien convive.
VALL.p.152 kenbreder; kenbrederien (pl.).
- kenbrelad m. -ed coadjuteur.
GREG.p.175 ken-brelad; ken-breladed (pl.).
- kenbrener m. -ien coaquéreur.
VALL.p.129 kenbrener; kenbrenerien (pl.).
- kenbrezeger v. -et converser, conférer.
SKET.p.99 ... e teuas an tri breur ... da kenbrezeger gant ar rouaned (inf.).
- kenbrezeger m. -ien interlocuteur.
VALL.p.397 kenbrezeger; kenbrezegerien (pl.).
- kenc'hoantegezh f. concurrence.
GREG.p.192 ken-c'hoantegezh.
- kendalc'h m. -ioù (1) suite, continuation.
GREG.p.205 kendalc'h, tr."continuation".
---- (2) conservation, maintien.
PELLETIER.kendalc'h, tr."ce qui se maintient en bon état".
---- (3) contenance (disposition, manière).
VALL.p.148 kendalc'h.
---- (4) persévérance, constance.
GON.kendalc'h (m.), tr."persévérance".
VALL.p.550 kendalc'h (m.), tr."persévérance":
p.147, tr."constance, persistance, résistance".
---- (5) conservation.
VALL.p.146 kendalc'h.
---- (6) congrès.
VALL.p.144 kendalc'h · DIHU-1905 p.80 mont d'ar handalh a reur pep bloaz · BAHE.6 p.14 e Sant-Brieg ez eus bet ur c'hendalc'h gant tud ur Gostezenn Bolitikel.

- kendalc'her m. -ien continuateur.
VALL.p.149 kendalc'her.
- kendalc'het participe passé de kenderc'hel.
- kendalc'hiad m. kendalc'hiad congressiste.
VALL.p.144 kendalc'hiad; kendalc'hiaded, kendalc'hiadi (pl.).
- kendalc'hidigezh f. (1) continuation.
VALL.p.149 kendalc'hidigezh (f.).
---- (2) conservation, maintien.
VALL.p.146 kendalc'hidigezh, tr."conservation".
- kendalc'hus a. (1) persévérant, constant.
NOTK.p.145 al labourerien kendalc'hus ha kalonek.
---- (2) continuel.
DEUT.28,59 goulioù bras ha kendalc'hus, kloñvedoù drouk ha peurbadus.
- kendalc'husted f. persévérance, constance.
VALL.p.550 kendalc'husted (f.), tr."persévérance".
- kendamallad m. kendamallidi coaccusé.
VALL.p.129 kendamallad; kendamallidi (pl.).
- kendamouez m. émulation, concurrence.
GREG.p.337 kendamouez, tr."émulation, noble jalousie de la gloire, désir d'imiter"; ken-damouez a zo etrezo; ar paotr yaouank-hont n'en deus ket an disterañ ken-damouez; p.356 gant kendamouez, tr."À l'envi, par émulation, à qui mieux fora"; PELLETIER.p.484 kendamouez, tr."émulation".
"Le P. Maunoir écrit Quendamouez so e tre zo, il y a de l'émulation entr'eux. Ce mot, qui est si peu en usage, que M. Roussel ne le sçavoit pas ...".
- kendamouezañ v. rivaliser.
SKET.III p.107 ar plac'h ..., ar paotr ... a kendamoueza e gwevded, dalc'husted, skañved (3 imparf.).
- kendarvoud m. -où coïncidence.
VALL.p.131 kendarvoud (m.).
- kendaspwm v. -et additionner.
VALL.p.9 kendaspwm (inf.).
- kendastum m. -et rassembler.
SKET.p.128 setu e reas Nonetos kendastum an holl labourerien (inf.).
- kend-a-se adv. cependant, malgré cela; cf. kent-se.
BD.2434 quent a se e vint salvet.
SAG.p.155 ... ec'h anzavan eo diaes din ... - Ken-da-ze, va mignon, poaguit da'm c'honpren mat.
- kendegouezh m. -ioù coïncidence, rencontre.
VALL.p.131 kendigouezh.

kendegouezhout v. coïncider, concorder, se rencontrer.
 VALL.p.131 kendigouezhout, tr."coïncider"
 p.141, tr."concorder" (inf.).
kendentadur m. -ioù engrenure.
 VALL.p.258 kendentadur (m.).
kendentañ v. engrenner.
 VALL.p.258 kendentañ (inf.).
kenderc'hel v. kendalc'hel (1) contenir, garder, conserver.
 C.quenderchell, tr."contenir, lat.continere" (inf.):
 Gk.II p.74 an graç à doué ... vn vessel sacr
 a-n speret diuin, hé quendelch en vn
 abondancez bras (3 prés.).
 ----- (2) maintenir, garder, conserver, protéger,
 soutenir.
 Em.n.40 eual ma-z grattas ... ez quendelch roc-n
 tir e guiryou (3 prés.); Em.n.13 euel merch
 a quendelch guerehdet (3 prés.); B.n.103
quendelchet hy muy ouz muy en squiant
 (5 impér.); Cnf.(page de titre) ... beuaff
 heruez Doué, hac en quenderchell bepret en
 stat à grace (inf.); Dncl.p.54 evit hon
 advertissa d'on en quenderchell en 6 graç
 (inf.); p.58 ar compou, hac an inspirationou
 Divin eo à mag an enéou, dre ma quendelchont,
 ma soutenont, ha ma crescont enomp ar graç
 (6 prés.).
 GReg.p.591 quenderc'hel, tr."maintenir, conserver"
 (inf.); quendalc'hel (pp.): EN.3629 Doue d'ho
quendelhoy (3 fut.): SG.f.84-b c'hwi a zo
 d'uet deoc'h dont da'm respetiñ ha va
 quon derhel bepred (inf.).
 COL.p.153 hag e pedan Doue d'ho quendalc'hi atav
 (inf.); MGE.p.160 an devosion-mañ a
quendalc'haz ar feiz er c'houlout (3 prés.).
 DIHU-1906 p.203 ra labourint gant kalon evit
kanderhel o farrez en hent mat he deus
 kemeret (inf.).
 ----- (3) tenir.
 M.805 da oberou ; ouzuyt ez quendalchont (6 fut.).
 ----- (4) continuer, poursuivre, persister.
 J.p.14-b da pinigen houz en tennet, hac ar zeeter
 (lenn : azroeter) a quemerhet quendalchet
 ha na felllet tro (5 impér.).
 GReg.p.204 quenderc'hel, tr."continuer, persister,
 être ferme"; p.745, tr."poursuivre,
 continuer" (inf.); L'Arm-p.280 quendalhein,
quendalhein (région de Lorient), tr.
 "persévérer" (inf.).

HTC.p.273 kendalc'her a rejont goude se da gelenn
 ar bobl evel a-ziagent (inf.); HTC.p.44 e wreg
 zoken a rac goap anezhañ abalamour ma kendalc'he
 atav da lakaat e fiziañs e Doue (3 imparf.).
 HSH.p.4 kreskit e niver ha quendalc'hit ho
 kouenn (5 impér.).
 DIHU-1907 p.324 ar vistr on deus kandalhet gant
 an hent mat (pp.).
 1. kendere a. de même rang.
 SKET.p.29 ... ez eus re all c'hoazh a zo kendere
 ganto.
 2. kendere m. -où gens de même classe, de même condition
 sociale.
 TDE.BF.ken-dere, kendere (m.), tr."ce mot d'emploi
 à peu près au sens de ken-vreur, confrère"
 e gen-dere, tr."les gens de son espèce, de sa
 qualité"; MOA.p.158 kendere, tr."catégorie";
 MOA.p.179 diouzh o c'henderc, tr."selon leur
 condition"; ar re eus o c'henderc a hentont,
 o c'henderc a hentont, ar re a'r memes kendere
 ganto a hentont, tr."ils fréquentent ceux de
 leur condition"; ISV.p.393 an eskob a oa er
 maner, ur vandenn aotrounez eus e kendere
 en-dro dezhañ.
kenderc'out v. concorder, coïncider.
 VALL.p.141 kenderc'out, tr."concorder"; p.131,
 tr."coïncider" (inf.).
kenderv n. kendirvi cousin.
 C.quenderu, tr."cousin, lat.consobrinus, cognatus";
 Qu.p.23 oz (= ho) trugarecat, quenderu;
 G.138 ma quenderou huec ; Gk.II p.154 (H.p.52)
 an quenderu.
 GReg.p.227 quenderv ; quendirvy, quendervy (pl.):
quanderv (V.); quanderui (V.)(pl.); quendirvy
 a-berzh tad, tr."cousins paternels" (pl.);
quendirvy a-berzh mamm, tr."cousins maternels"
 (pl.); PElletier.kefnderw "prononcé Kenderw,
Kendero, & Kendey, ou Kenderf": kefnidirwi,
kendirvi (pl.); L'Arm-p.82 canderhué ;
quendêrhué (pl.); NG-697 canderue.
 COL.p.51 quenderv ; ERG.II p.13 e zaou quenderf ;
 GBL.II p.148 kendirvi (pl.).
 DIHU-1905 p.42 ne a wel, allas, kanderù Prañsez,
 e ankouazhit ho mestrez ; p.109 Youann ...
kanderù d'an den yaouank.
kenderviañ v. cousiner.
 GReg.p.227 quendervya (inf.); L'Arm-p.82
canderhuiañ (inf.).

- kenderviezh f. cousinage.
C.(Gloss.p.547) quendoruiezh, tr."germanité,
lat."germanitas".
GReg.p.227 quendoruiezh; L'Arm.p.82 quendoruiezh
(n.).
- kenderv-kompez n. kendirvi-kompez cousin germain.
G.III quendorou kompez oap-ny.
GReg.p.227 quendorou kompez; kendirvi kompez (pl.);
JV.II 336 quendorou kompez ez eo d'an
impalaer.
- kendervod s. (?) touraente.
Cnf.p.25 eues an ré à coniar Bar quel autrement
hanuet quendoruiezh.
- kendouzadur n.-ioñ alliage.
VALL.p.20 kendouzadur (n.).
- kendouziñ v. allier (des métaux).
VALL.p.20 kendouzi (inf.).
- kendever n.-ioñ obligation mutuelle, devoir réciproque.
GReg.p.648 bez'ez eus quendoruiezh etre an taloù
hag o bugale (pl.).
- kendougenañ v. exterminer mutuellement.
SKBT.III p.24 p'en om quendoruiezh an douced hag
ar ramzed (3 fut.).
- kendirvi pluriel de kenderv.
- kendiskibl n.-ed, kendiskibien condisciple.
VALL.p.141 kendiskibl; kendiskibled (pl.).
- kendivizout v. converser.
SKBT.p.141 ... e voe Donnos a quendoruiezh bendez'
gant an arc'houereod (3 imparf.).
- kendouere n.-où rapport.
VALL.SUF.p.146 kendouere, tr."rapport de ressemblance".
- kendon n.-ioñ accord (musical, etc.).
VALL.p.353 kendon, tr."harmonic".
- kendonezon n.-où don mutuel.
GReg.p.301 quendoruiezh, tr."don mutuel des
conjointes par mariage"; quendoruiezh
(pl.).
- kendonian v. (s')accorder, (se) mettre d'accord,
(s')harmoniser.
VALL.p.353 kendonian, tr."harmoniser" (inf.).
- kendonour n.-ien contrapointiste, contrepontiste.
VALL.p.151 kendonour.
- kendonouriezh f. contrepont.
VALL.p.151 kendonouriezh.
- kendorfedor n.-ien complice (d'un crime).
GReg.p.188 quendoruiezh, tr."complice, qui a eu
part d'un crime"; quendoruiezh (pl.).
- kendoueziek a. complexe.
VALL.SUF.p.36 kendoueziek.

- kendrec'hidigezh f.-ioñ conviction.
VALL.p.152 kendrec'hidigezh, tr."conviction par des
arguments".
- kendrec'hiñ v. convaincre.
GReg.p.207 quendoruiezh ur re war ur poent bennak,
tr."convaincre, persuader quelqu'un par
raisons évidentes" (inf.).
DEUT.13,6 mar fell da'z preur ... da quendoruiezh
(inf.); LEVI.6,4 o vezañ quendoruiezh gant e
bee'ched, e tistaolo a-grenn kement ha ma vezo
fellez dezhañ da gaout dre laeroñsi (pp.);
SIF.p.191 quendoruiezh ... n'em boa ezhomm ...
a n'op fortun nemet al labour, e komañsis
d'en em studiañ (pp.).
- kendrec'hus a. convaincant.
GON.kendrec'hus.
- kendruet f. compassion.
VALL.p.137 kendruet (f.).
- kendruet a. compatissant.
ALKA.S.Jakez.5,11 an Aotrou a zo trugarezus ha
kendruet.
- kendruet v. compatir.
VALL.p.137 kendruet da, tr."compatir à" (inf.).
- kenebed pluriel de kenebed.
- kenebet a. (jument) pleine.
TDE.BF.p.335 bezañ kenebet "se dit d'une jument qui
a été saillie, mais qui n'a pas gardé".
VALL.p.410 kazeg kenebet, tr."jument pleine".
- kened f. beauté.
C.quenet, tr."beaulte, lat."decor"; Qu.II p.20
quenet, tr."beauté"; N.337 en hoz quenet
e-m em hetaff; G.412 un re so louen en nerz
plen ha quenet; Em.n.230 mar eazr na quenet oas
a quenet, eno coff ha quenet (lenn: quenet)
ez breiny; Am.ms.p.1460 (n.518) sell ouz
va quenet a va querzet souenn.
- GReg.p.87 quenet; Pelletier.quenet, tr."beauté,
agrément"; L'Arm.p.28 quinet (n.); NG-470
quinet; RP.p.29' ar quenet a verit atav bezañ
karet; BD.4202 quenet ur femelenn a zo
komparajet ouz un aval a vez re abred diskaret.
ISV.p.466 glas on ha quenet an eus; MGK.p.57 ne
c'heller nevezñ ar quenet diskaret.
MATH.p.41 gwelout a ran eo'h eus kollet kened
ha liv.
- kenedek a. beau.
SKBT.p.114 teir flac'h yaouank, bras, kenedek.
- kenedoniezh f. esthétique (science).
VALL.p.273 kenedoniezh (f.), tr."esthétique,
science du beau".

- keneddoniour m. -ien esthéticien.
VALL.p.273 keneddoniour.
- kenedour m. -ien (1) esthéticien.
----- (2) esthète.
VALL.p.273 kenedour.
- kenedus a. beau.
N.1385 an place man ... so bepret quenédus :
Ml.n.259 Roue'n bet quenédus : M.ms.p.1464
(n.618) da da goud lavaret discours quenédus.
FELletier.p.483 kenédus, tr."beau, qui a de la
beauté"; DJ.p.47 hon aotrou quenédus, bev
ha yac'h.
SKET.p.109 kenédus e oa ar maeziou-se.
kenefediñ v. produire un effet réciproque, un effet
collectif.
VALL.p.138 nerzh-kenefodi, tr."force composante"
(inf.).
- keneil m. -ed compagnon, ami.
VALL.p.137 keneil, tr."compagnon"; p.22, tr.
"ami"; kenilled (pl.); MATH.p.43 en noz-se
ez ejont, en hag e kenilled, d'o lojeiz (pl.);
SKET.p.105 keniled he bugalcerezh (fém.);
SKET.p.101 kened teir merc'h Matidonnos, o
trec'hiañ war hini o c'honilled (fém.pl.).
- kenelañ v. (1) associer, donner comme compagnon,
comme ami, comme second.
----- (2) accompagner (en musique).
SKET.III p.9 e-pad an deiz e kenelent redadenn
herr er c'harr (6 imparf.).
- kenilled f. amitié.
VALL.p.23 kenilled : SKET.III p.57 he c'harantez
a c'houezzi, a-unan gant kenilled he zud.
- kenilerezh a. compagnonnage, qualité de compagnon.
VALL.p.137 kenilerez, tr."compagnonnage".
- kenelfenn f. -où (1) élément composé.
SKET.p.125 peurgennekset na'z int o-daou eno, an
dour hag an dour a zo anezho, koulz
lavarout, ur kenelfenn nevez.
----- (2) élément constituant (d'un tout).
- kenemlev m. -ioù entente mutuelle, convention,
consensus.
VALL.p.146 kenemlevo (n.), tr."consensus" ;
kenemlevioù (pl.); SKET.III p.58 kenemlevo
ha kengarantez a ren etrezo.
- kenensav m. -ioù coalition.
VALL.p.129 kenensav.
- kenensevel v. kenensavet (se) coaliser.
VALL.p.129 kenensevel (inf.); kenensavet (pp.).

- kenep a. (jument) pleine.
GReg.p.551 kazeg qeneb ; qeneb eo ar gazeg ;
FELletier.kazeg kenep.
- keneskob m. -ed, keneskeb, keneskribien coadjuteur d'évêque.
GReg.p.175 qen-eskob ; qen-esqep (pl.).
1. kenetre a. (1) intermédiaire.
SKET.p.143 rannarzer kenetre oadvezh an armoù ha
binvioù maen lufret hag oadvezh an armoù ha
binvioù arem.
----- (2) commun à plusieurs, mutuel, réciproque.
VALL.p.488 kenetre, tr."mutuel".
2. kenetre m. mutualité.
VALL.p.488 kenetre (n.).
3. kenetre prép. entre (plusieurs, indiquant une action
mutuelle, réciproque).
GReg.p.648 qen entre an eil hag egile, tr."mutuel,
réciproque entre deux, ou plusieurs personnes".
p.326 divizod e gwerz qen-entre mesaerien,
tr."églogue".

FORMES COMBINÉES AUX PRONOMS PERSONNELS

4. kenetrezomp.
LAI.p.63 ni, ken etrezomp Bretoned ; HTO.p.78
ni holl, ken etrezomp Filistined, a vezo
esklavourien deoc'h.
5. kenetrezoc'h.
6. kenetrezo.
GReg.p.16 ar garantez a zo qen èntreso ; p.501
donezon qen-èntreso ; RF.p.343 en em goñsoliñ
a raent goude se qenetreso ; HB.p.593 va holl
adversourien a vurmure sekretamant em enep,
hag en em avizent qen etreso ; RF.p.251 ...
e partajint hag ec'h ingaliñ, evel pa lavarhen,
qen etreso kenet mad en devez pep hini.
SKET.III p.21 pevar arzh ... o c'hoari hag o c'houron
kenetrezo ; SKET.III p.55 holl izili an
tiegezh bodet-start kenetrezo.
- kenetreek a. mutuel.
VALL.p.488 kenetreek.
- keneve, kenevet prép. si ce n'est, n'était, sans.
GReg.p.844 qennave (V.), tr."sans, n'était que,
à moins que, si, etc." : L'Arm.p.348 quenavé,
tr."sans" ; NG-115 ... ec'h holl roet da
Lusifer ... quenavé na teuas ... Jezuz :

- NG-1950 quanaù voc klouar Mab Mari e vizep kollet ; TE-p.115 bet oant e riskl a goll o buhez, quenevù ur vacuez ; IS-p.19 james ne bormetho ma vche kometet an torfedoù a erru bennez er bed, quenevù ma oar treiñ kement-se evit e c'hloar.
- SFKH-p.29 keneveit se ; DIHU-1906 p.191 ne oa ket bet er skol anezhañ ; kénévé se, a lavare-eh alies, ne am behe graet ur person ; p.119 kenevot ar sikour hep par o deus roet dimp ... Biken ne vechep deuet da benn a zisoc'h gant hol labour peanuis ; DIHU-1907 p.317 keneveidous e oamp kollet (2).
- kenfestañ v. prendre part à un festin, banqueter.
VALL.p.57 kenfesta, tr."banquetier" (inf.).
- kenfeur m.-ioù (1) proportion.
VALL.p.598 kenfeur.
----- (2) contrat.
- kenfeuriad m.-où proportion.
VALL.p.598 kenfeuriad.
- kenfeuriad v. (1) proportionner.
VALL.p.598 kenfeuria (inf.).
----- (2) conclure un contrat.
VALL.p.150 kenfeuria, tr."stipuler par contrat" (inf.).
- kenfeurier m.-ien contractant.
VALL.p.149 kenfeurier ; kenfeurierien (pl.).
- kenfizieñs f. confiance mutuelle.
SKET.III p.83 ma rene etrezo o-zri kenfizians ha kengarantez.
- kenform f.-ioù four banal.
GREG.p.185 qenn-fourm, tr."four commun".
GON.p.82 ken-form (f.), tr."four commun, four banal, four public".
- kenframm m.-où jointure, structure, contexture.
VALL.p.407 kenframm, tr."joint".
- kenframmadur m.-ioù jointure, structure, contexture.
VALL.p.407 kenframmadur, tr."joint" ; p.710, tr."structure".
- kengalv m.-où convocation.
VALL.p.152 kengalv (m.).
- kengalvet participe passé de kengervel.
- kengevez f. allitération.
NOTK.p.156 ar kengevez ... a zo o ren er werzaouriozh-se.
- kengeñv m.-où condoléance.
GREG.p.193 qen-geñv ; qen-geñvou (pl.).
- kengeñvaouiñ v. faire des condoléances.
GREG.p.193 qen-geñvaoui, tr."se condoléir" (inf.).

- kengarantez f. sympathie, affection mutuelle.
GREG.p.191 qen-garantez, tr."concorde" ; p.16, tr."affection mutuelle" ; ar qen-garantez a zo etrezo.
I.ROUed.18 ken-garantez Jonataz ha David.
SKET.p.101 o vagan e kalon ar priedoù kengarantez.
- kengejadur m. convergence.
VALL.p.152 kengejadur (m.).
- kengejañ v. converger.
VALL.p.157 kengeja (inf.).
- kengejus a. convergent.
VALL.p.152 kengejus.
- kengejusted f. affinité.
VALL.p.12 kengejusted (f.), tr."affinité chimique".
- kengejonadur m.-ioù allitération.
VALL.p.20 kengejonadur (m.).
- kengeodedad m. kengeodedidi, kengeodediz concitoyen.
VALL.p.141 kengeodedad ; kengeodediz (pl.).
- kengereg m.-où prisme.
VALL.p.595 kengereg (m.) ; kengeregou (pl.).
- kengerek a. prismatique.
VALL.p.593 kengerek.
- kengeriad m. kengereiz concitoyen.
VALL.p.141 kengeriad ; kengerieded (pl.).
- kengervel v. kengevel convoquer.
VALL.p.152 kengervel (inf.).
- kengevredad m.-où confédération.
VALL.p.142 kengevredad (m.) ; kengevredadou (pl.).
- kengevredadur m.-ioù coalition, agrégation.
VALL.p.129 kengevredadur (m.), tr."coalition" ; p.15, tr."agrégation".
- kengevedin v. (se) confédérer, (se) coaliser, (s')agrégér.
VALL.p.129 kengevedi, tr."se coaliser" ; p.142, tr."se confédérer" ; p.15, tr."agrégér" (inf.).
- kengeverenn a. commensurable.
VALL.SUP.p.35 kengeverenn.
- kengelemm v.-et compatir.
VALL.SUP.p.36 kengelemm gant unan bennak diwar-benn, tr."compatir avec quelqu'un au sujet de ..." (inf.).
- kenglotañ v. correspondre, concorder, coïncider, (s')adapter.
VALL.p.156 kenglota, tr."correspondre" ; p.141, tr."concorde" ; p.131, tr."coïncider" ; s'adapter" (inf.).
- kengeouener m.-ien concurrent, compétiteur (à la lutte).
VALL.SUP.p.37 kengeouener, tr."concurrent".
- kengeouviad m. kengeouviidi convive.
VALL.p.152 kengeouviad (m.).

ken/red m. solidarité.
 VALL.p.697 ken/red (m.).
ken/redenneg m. ken/redenneien coreligionnaire.
 VALL.p.155 ken/redenneg; ken/redenneien.
ken/reiz a. concentrique.
ken/reizadur m.-où concentration.
 VALL.p.140 ken/reizadur (m.).
ken/reizañ v. concentrer.
 VALL.p.140 ken/reiza, tr."concentrer, rassembler
 au centre" (inf.).
ken/reizek a. concentrique.
 VALL.p.140 ken/reizek.
ken/reizennek a. concentrique.
 VALL.p.140 ken/reizennek; SKET.III p.8 a dri
 c'helic'h reizh ha ken/reizennek ez oa
 stummet ar gêr-se.
ken/reizenniñ v. converger.
 VALL.p.152 ken/reizenni (inf.).
ken/reizennus a. convergent.
 VALL.p.697 ken/reizennus.
ken/ret a. solidaire.
 VALL.p.697 ken/ret gant, tr."solidaire de".
ken/ronnad m.-où compilation.
 VALL.p.36 ken/ronnad (m.).
ken/ronnañ v. compiler.
 VALL.p.36 ken/ronna (inf.).
ken-ha-ken adv. (1) tout autant.
 VALL.SUP.p.15 ken-ha-ken, tr."tout autant (se
 rapporte à la qualité)".
 ----- (2) aussitôt; cf.ken-ha-ken.
 VALL.p.47 ken-ha-ken.
ken/harpañ v. apporter une aide (à), appuyer.
 NOTK.p.156 an hendraouriczh a zeu da ken/harpa
 ar yezhoniezh amañ (inf.).
ken/hêr m.-ed cohéritier.
 VALL.p.130 ken/hêr, ken/hêr.
ken/hoalañ v. sympathiser.
 VALL.p.721 ken/hoala gant unan bennak, tr.
 "sympathiser avec quelqu'un" (inf.).
ken/hoalerezh m. sympathie.
 VALL.p.721 ken/hoalerezh (m.).
ken/hoalus a. sympathique.
 VALL.p.721 ken/hoalus.
ken-houarn Voir ken-houarn.
ken/ler m.-où tisonnier.
 L'Arm-p.383 quen/iler (m.), tr."tisonnier de fer".
ken/lin v. tisonner, fourgonner.
 L'Arm-p.383 quen/lin, tr."tisonner" p.163,
 tr."fourgonner" (inf.).

kenilour m.-ien celui qui fourgonne.
 L'Arm-p.383 quen/ilour, tr."tisonneur ou tisonnier";
 p.163 quen/ilourr, tr."celui qui fourgonne le
 feu"; quen/ilerion (pl.).
ken/ingal a. égal, sur pied d'égalité.
 GReg.p.177 gen-ingal, tr."coégal, terme de
 Théologie"; ar Mab a zo gen-ingal d'an Tad.
ken/iterv f.-ezed cousine.
 C.quen/iterv, tr."cousine, lat.cognata, consobrina";
 Jer.Pelletier.diet.ms.(n.1.126) ha me ha-m
quen/iterv; Gk.II p.154 (H.p.52) da-m
quen/iterv; Qu.p.25 o (= ho) trugarecat,
quen/iterv.
 GReg.p.227 quen/iterv; quen/itervezed (pl.); quen/iterv
 (V.); quen/itervezed (V.) (pl.); PELletier.p.469
ken/iterv, ken/itervezed "que l'on prononce
ken/iterv, & ken/itervezed"; ken/itervezed (pl.);
quen/iterv (V.); quen/itervezed (V.) (pl.).
 L'Arm-p.82 quen/iterv; quen/itervezed (pl.).
 EN.1025 tennet e quen/iterv er-maez deus he
 c'houet; TE-p.330 he quen/iterv.
 HTC.p.146 ho ken/iterv; GBI.p.460 demat, ken/iterv;
 GBI.p.274 ho ken/iterv; GOL.p.51 quen/iterv.
 AAM.p.31 ho quen/iterv; GBI.II p.54 ur
quen/itervezed d'ar rouanez; SST-p.124 he
quen/iterv.
 MBJJ.p.313 ar Werc'hez e ti he c'hin/iterv
 Elizabeth; HERV.p.14 va c'hin/itervezed (pl.)
 DIHU-1905 p.109 quen/iterv.
ken/iterv-kompez f. ken/itervezed-kompez cousine germaine.
 GReg.p.227 quen/iterv kompez; quen/itervezed kompez (pl.).
 TDE.FB.p.221 ken/iterv kompez; ken/itervezed kompez
 (pl.); GOL.p.51 quen/iterv-kompez.
 VALL.p.165 ken/iterv kompez.
ken/kiz m. ou f.-où, -ioù (1) maison de plaisance.
 GReg.p.730 quen/kiz, tr."plessis..., maison de plaisance,
 qui a ordinairement un Bois, ou même un Parc,
 qui sert de décoration à la maison";
quen/kiz, quen/kiz (pl.); ar quen/kiz;
 PELletier.ken/kiz, tr."plessis, bosquet,
 petit bois".
 VALL.p.564 ken/kiz (m. et f.).
 ----- (2) décoration.
 GReg.p.251 quen/kiz; quen/kiz ur maner, tr."décoration
 d'un manoir" (pl.).
ken/kizadur m.-ioù expropriation.
 VALL.p.286 ken/kizadur.

kenkizañ v. (1) exproprier.
 VALL.p.286 kenkiza (inf.).
 ----- (2) confisquer.
 VALL.p.143 kenkiza (in.).
 ----- (3) absorber, faire disparaître.
 VALL.SUP.p.2 kenkiza, tr."absorber, faire disparaître (une race, etc.)" (inf.).
kenklav m.-ioù étraps.
 PELletier.kenklav, tr."espèce d'outil coupant assez ressemblant à la faucille, duquel on se sert pour couper le chaume, les mauvaises herbes, les haliers &c."
kenkouls a. ou adv. (1) aussi bon.
 N.1103 e quen couls goas ne guelas den ; Qu.p.80 nen d-e quet quencouls ha ennez ; Qu.p.82 me é ell e reiff dech a quen couls marchat hac vn all.
 SBI.p.138 kerkouls kemener eo ha te.
 ----- (2) aussi bien.
 Gk.II p.140 ped quencouls equitaff euel equyt da persson ; Qu.p.172 quer couls tretet vihet à seruichet ha en ty a guement so en luers.
 GREG.p.70 gër-couls, tr."aussi bien, car, au reste" : gër couls petra ra-on amañ ? , tr."aussi bien, que fait-il ici ?" ; PELletier.p.168 ker couls ha c'hwi, tr."aussi bien que vous" ; RP.p.350 unan eus e bersekuterien ... a c'hounczas e gurunenn ivez quer-couls en e lec'h ; RS.p.293 pa hoc'h eus gwisket hor rouanez, hoc'h eus hor gwisket-ni quercouls . SG.f.32 me a gollo va holl vad ha quen couls va buhez ; DJ.253 c'hwi eo bet va c'hrouer, hag a c'hell va dispenn quer couls ha va ober . MG-p.403 gwoll evitañ, pe momp quer clous eveltañ ; MG-p.137 ar factoù a gometont quer clous evel ... ar re a gometint.
 VMA-p.207 ar re-rall a fell dezhe bout servijet quercouls eveldec'h ; SBI.II p.190 kerkouls paour evel pinvidik ; LBM.p.209 Mari, kerkouls ha Jezuz, a gar ar bec'herien.
 DIHU-1906 p.172 kerklous eo morvel.
 ----- (3) si bien.
 M.293 quer couls ez goar é traç, na quaffes nep faççon d-e achap.
kenlabour m.-ioù travail en commun, collaboration.
 VALL.p.131 kenlabour (m.).
kenlabourat v. collaborer.
 VALL.p.131 kenlabourat (inf.) ; ALKL.S.Jakez 22, e feiz a kenlaboure d'e oberoù (3 imparf.).

kenlabourer m.-ien collaborateur.
 VALL.p.131 kenlabourer
kenlabourerezh m. collaboration.
 VALL.p.131 kenlabourez (m.).
kenlaer m.-on complice d'un vol.
 VALL.p.138 kenlaer ; kenlaeron (pl.).
kenlaerofsi f.-où vol fait en commun, complicité de vol.
 VALL.p.138 kenlaeronsi (f.), tr."complicité de vol".
kenlaesiad m. kenlaesidi colégataire.
 VALL.p.131 kenlaesiad ; kenlaesidi (pl.).
kenlakaat v. synthétiser.
 VALL.p.722 kenlakaat, tr."synthèse" (inf.).
kenlealded f. fidélité mutuelle.
 SKET.p.101 kengarantez, gwellañ kred kenlealded.
kenlegadiad m. kenlegadidi colégataire.
 VALL.p.131 kenlegadiad ; kenlegadidi (pl.).
kenlevez f. joie commune, joie partagée.
 TDE.BF.ken-levez (m.), tr."congratulation".
 DIHU-1907 p.329 e goure'hemennoù karantezusañ a ganledine hag a survad.
kenlinenn f.-où ligne, voie parallèle.
 VALL.p.530 kenlinenn, tr."ligne parallèle".
kenliorz f.-où jardin public.
 VALL.p.405 kenliorz.
kenliv a. de la même couleur.
 SKET.III p.21 pevar arzh all, kenliou d'ar re gentañ.
kenlodañ v. partager.
 VALL.p.534 kenloda (inf.).
kenlodeg m. kenlodeien associé, actionnaire, copartageant.
 VALL.p.41 kenlodeg, tr."associé" : p.8, tr."actionnaire" ; p.153, tr."copartageant" ; kenlodeien (pl.).
kenlodegan v. (s')associer.
 VALL.p.41 kenlodegan, tr."associer" (inf.).
kenlodegezh f.-ioù association.
 VALL.p.41 kenlodegezh (f.).
kenlodenn f.-où action (part dans une entreprise).
 VALL.p.8 kenlodenn (f.), tr."action, valeur mobilière".
kenlodennad m. kenlodennidi copartageant.
 VALL.p.153 kenlodennad ; kenlodennidi (pl.).
kenlodennek a. associé, copartageant.
 MOA.p.125 mont ken-lodennek gant unan bennak, tr."s'associer pour un commerce quelconque".
 MOA.p.186 ken-lodennek gant unan bennak en un dra bennak, tr."copartageant, co-participant".
kenluziañ v. confondre.
 VALL.p.143 kenluzia, tr."confondre, mêler" (inf.).

kenn m. (1) crasse de la tête, pellicules.
 GReg.p.251 genn, tr."crasse de la tête"; PELletier.
kenn, tr."crasse de la tête, peau morte qui tombe en farine ou poudre blanche".
 ----- (2) scories.
 GON.p.83 kenn (m.), tr."scorie, écume des métaux".
kennebeut adv. (1) non plus.
 Mc.p. 39 an confession né tal netra, quen neubet an hony voar lerc'h; Qu.III p.93 da guener quic ne dibry quat, na da Sadorn iuez quen neubet.
 GReg.p.732 gen nebeud, tr."non plus"; RP.p.73' ne rin ha ne livirin netra a gement a ve kapapl da vlesiñ an enor hag ar respet a dlean deoc'h, ha ne bermetin quen nebeut e teuhe nikun a gement a zepand diouzhiñ, da ober na da lavaret ivez netra em prezais a gement a zisplijhe deoc'h; JV.190 quen nebeut; BD.5479 quenneubet all; BD.1281 ne deo ket en ar c'hentañ na quen neubet an diwezhañ; BD.3852 n'en em c'hlorifiñ ket, n'en em estonit quenneubet.
 ISV.p.132 ne oa ket un tamm bara en ti, na ne oa mui ken nebeut an disterañ tamm arrebeuri da werzhañ; EKG.II p.5 ne vezo ket an diwezhañ, da vihanañ evidon-me. - Nag evidomp-ni kennebeut, eme an holl; HTC.p.173 ma ne bardonit ket, ho Tad ... ne bardono ket deoc'h.
ken nebeut.
 MATH.p.43 na re ket din ar moc'h fenc'h, hogen n'o nac'h ket ouzhiñ kennebeut.
 ----- (2) pas plus (que).
 TDE.BF.p.434 hag ar paotr d'ar gEr hep trugarekaat kennebeud hag e vreur.
kennerzh m. réconfort, encouragement, consolation.
 GON.p.82 ken-ners (m.), tr."secours, aide"; JOZue.10,4 deuit da'm c'havout, ha roit kenners din.
 SKET.p.101 ... da reiñ da vibien Vanos an holl kennerz a c'hallje ar re-mañ da c'hoantaat.
kennerzhañ v. réconforter, encourager, fortifier, consoler.
 GON.p.82 ken-nerza, tr."secourir, aider" (inf.). III.ROued.20,16 an daou roue ha tregont a oa deuet evit e gen-nerza (inf.). DEUT.31,6 kalonekait hag en em kennerzit (5 impér.); ISV.p.130 o koñsoliñ, o kennerzi he zad (inf.). MGZ.p.XXIII evit ... hor c'hennerza en hent mat (inf.).

MATH.p.63 Doue da'z kennerzo (3 fut.).
kennerzhus a. réconfortant, encourageant, fortifiant, consolant.
 VALL.p.630 kennerzus, tr."réconfortant"; p.255, tr."encourageant".
kenn-houarn m. mêchefer.
 GReg.p.588 genn houarn, tr."mêchefer, écume de fer, crasse dure du fer qu'on forge".
 VALL.p.437 ken-houarn (m.).
kenoad a. du même âge (que).
 VALL.p.13 kenoad da, tr."du même âge que".
kenoadek a. contemporain.
 VALL.p.148 kenoadek.
kenoaz f. rivalité, concurrence.
 GReg.p.192 gen-oaz, tr."concurrence"; p.337, tr."émulation"; genoaz a zo etrezo.
kenoazus a. en rivalité, en concurrence.
 GReg.p.824 gen-oazus, tr."rival, concurrent en amour"; p.337, tr."émulateur, ou émule, rival, concurrent, qui donne, ou qui reçoit de l'émulation".
 1. kenober m. coopération, concours.
 GReg.p.191 genober, tr."concours, actions réciproques pour etc.".
 2. kenober v. coopérer, concourir.
 GReg.p.191 gen-ober, tr."concourir, agir conjointement pour produire quelque effet"; p.209, tr."coopérer" (inf.); gen-grast (pp.).
kenobererezh m. coopération.
 VALL.p.153 kenobererez (m.).
kenoberiañ v. coopérer, collaborer.
 VALL.p.153 kenoberia, tr."coopérer" (inf.).
kenoberidigezh f. coopération, concours.
 GReg.p.209 gen-oberidigez, tr."coopération"; p.191, tr."concours".
kenoberour m.-ien coopérateur, collaborateur.
 GReg.p.209 gen-oberour, gen-oberer, tr."coopérateur"; gen-obererren (pl.).
kenouenn a. congénère.
 VALL.p.144 kenouenn.
kenouennad m. kenouennidi congénère.
 VALL.p.144 kenouennad; kenouennaded, kenouennidi (pl.).
kenouiziegezh f. conscience.
 VALL.p.145 kenouiziegez (f.).
kenouiziegezhus a. consciencieux.
 VALL.p.145 kenouiziegezus.
kenouiziek a. conscient.
 VALL.p.145 kenouiziek.

kenreded v. kenredet concourir (À la course).
 SKET.p.55 e bannoù Sulis ... he deus kenredet
 gant mibien ar marc'h-kalloc'h gouez (pp.).

kenreizhadur m.-ioù (1) syst'enne.
 VALL.p.722 kenreizhadur (n.).
 ----- (2) constitution politique.
 VALL.p.148 kenreizhadur.

kenreizhañ v. constituaer.
 VALL.p.147 kenreizhañ, tr."constituaer, établir" (inf.).

kenreizhek a. systématique.
 VALL.p.722 kenreizhek.

kenrenadur m.-ioù régime commun.
 SKET.III p.6 en naontekvet bloavezh eus o
 c'henrenadur.

kenroue m.-ed collègue royal.
 SKET.III p.7 e kenroue.

kensakriñ v. consacrer.
 VALL.p.145 kensakriñ (inf.); NOTK.p.140 lec'h
kensakriñ, manati (pp.).

kensantidigezh f. sympathie.
 VALL.p.721 kensantidigezh (lenn : kensantidigezh),
 tr."sympathie, ressemblance d'humeur".

kensantout v. sympathiser.
 VALL.p.721 kensantout (inf.).

kenseurt m.-ed compagnon, camarade, associé.
 GREG.p.356 ken-seurd, tr."semblable, qui a une
 grande conformité avec un autre"; va
c'henseurd, tr."mon semblable"; act gant e
genseurded, tr."qu'il aille avec ses
 semblables" (pl.); p.180 genseurd, tr.
 "collègue, associé avec un autre dans le
 même emploi"; p.57 ken-seurd, tr."associé";
 p.199, tr."consort"; genseurded (pl.);
 p.19 kenoret da genseurd, tr."aggreger
 associer à un même corps".

ISV.p.413 ober mat er stad m'en em gaver, hep
 klask sevel dreist e kenseurt.

MVEN.GWAL.9 p.87 deoc'h ha d'ho kenseurded (pl.).

kenseurterezh m.-ioù (1) association, consortium.
 VALL.p.41 kenseurterezh (m.), tr."association";
 p.147, tr."consortium"; ENVB.GWAL.10 p.66
 reiñ de/cemer er gristeniezh d'ur
c'henseurterezh pagan.
 ----- (2) camaraderie.
 VALL.p.92 kenseurterezh (m.).

kenseurtiezh f.-où association.
 VALL.p.41 kenseurtiezh (f.), tr."association,
 plus spécialement groupement".

kenseurtiz f.-où association, amicale.
 GREG.p.127 genseurtiezh, tr."cabale, société d'amis,
 pour se divertir, pour étudier etc."

kensked a. de même éelat.
 SKET.III p.79 kenliv ha kensked d'an aour lufr he
 blev.

kenskoazell f. aide mutuelle, entr'aide, aide apportée.
 SKET.p.99 kenskoazell nav-urgent den ... n'oa ket
 da vezañ disprizet.

kenskolaer m.-ien collègue (d'un instituteur).
 VALL.p.132 kenskolaer, tr."collègue, dans
 l'Enseignement".

kenskoliad m. kenskolidi condisciple.
 VALL.p.141 kenskoliad; kenskoliaded, kenskolidi
 (pl.).

kenskouer f.-ioù coincidence (de forme).
 VALL.p.151 kenskouer, tr."coincidence (d'exemple)."

kenskriv m.-où concours (écrit).
 DIHU-1906 p.145 Kenskriv Kovredigezh Vroadek Breizh.

kenskrivañ v. correspondre (par lettres).
kenskriver m.-ien correspondant.
 VALL.p.156 kenskriver, tr."correspondant, celui
 qui écrit des lettres".

kenson (1) a. consonant.
 VALL.p.147 kenson.
 ----- (2) m.-ioù consonance.
 VALL.p.147 kenson (m.), tr."consonance"; p.353,
 tr."harmonie des sons".
 ----- (3) accompagnement musical.
 DIHU-II-1906 p.III muzik ha kenson evit piano.

kensonader f.-où symphonie.
 VALL.p.721 kensonader (f.).

kensonenn f.-où (1) consonne.
 NOTK.p.137 ar kensonenn-gorzailhenn c'hwezhadennet.
 ----- (2) harmonique (d'un son).
 VALL.p.353 kensonenn, tr."harmonique, note
 accessoire".

kensonerezh m. harmonie (musicale).
 VALL.p.353 kensonerezh, tr."harmonie des sons".
 MONA.p.12 ober ur c'hensonerezh fentus.

kensoniañ v. accompagner (par de la musique).
 SKET.III p.10 a-hed an noz e kensoniañ ar
 c'horcladennoù hag al lidroadoù sevenet
 gant ar roueed (6 imparf.).

kensoniezh f. consonance.
 VALL.p.147 kensoniezh (f.).

kensonour m.-ien harmoniste.
 VALL.p.353 kensonour.

- kensonouriezh f. harmonie (science).
VALL.p.353 kensonouriezh (f.).
- kensonus a. consonant. harmonieux.
VALL.p.147 kensonus, tr."consonant"; p.353, tr.
"harmonieux".
- kenstar (1) a. cohérent, connexe.
VALL.p.130 kenstar, tr."cohérent"; p.145, tr.
"connexe".
- (2) cohérence, connexité.
VALL.p.130 kenstar (m.), tr."cohérence"; p.145,
tr."connexion".
- kenstarañ v. attacher ensemble, rattacher, accoler.
SKET.III p.77 ul log krennvegek graet a gefiennod,
d'eo c'henstara kelc'hioù kelvez (inf.).
- kenstankadur m. -ioù condensation.
VALL.p.141 kenstankadur (m.).
- kenster f. -ioù rivièrè à cours parallèle (à une autre).
VALL.p.13 kenster, tr."fleuve à cours parallèle".
- kenstouñ v. (s')incliner ensemble.
SKET.p.15 Maponos ha Geneta, o kenstouñ o
fennadoù blev melen-aour (inf.).
- kenstriv m. -où effort commun.
VALL.p.141 kenstriv (m.), tr."concours".
- kenstrivadeg f. -où concours, compétition.
VALL.p.141 kenstrivadeg (f.); BAHE.6 p.2' ar
c'henstrivadegoù-skol a oa bet heuliet-mat (pl.).
- kenstrivañ v. concourir.
VALL.p.141 kenstriva, tr."concourir, prendre part
à un concours" (inf.); BAHE.6 p.2' anat eo
ez eo atav an hevelop skolioù a gas bugale
da kenstrivañ (inf.).
- kenstriver m. -ien concurrent, compétiteur.
VALL.p.141 kenstriver, tr."concurrent".
- kenstriverez m. concurrence, compétition.
VALL.p.141 kenstriverez (m.), tr."concurrence";
p.131, tr."compétition".
- kenstroll m. -où assemblée, agrégat.
VALL.p.40 kenstroll, tr."assemblée"; p.15,
tr."agrégat".
- kenstrollañ v. (s')assembler, (s')agréger.
NOTE.p.135 ar stumma sevel anvioù dre kenstrolla
(inf.); SKET.III p.103 ar skiriennoù askorn
o tont da kenstrolla an oeil ouzh egile (inf.).
- kenstunna a. qui a la même forme.
SKET.III p.95 hirdiez pevarc'hognak ... ha tiez
kenstunna dezho.
- kenstummañ v. agencer, former.
SKET.III p.21 an holl relogoù-se o klask en em

- anacout d'en em strollañ ha da kenstumma
adarre korfoù bev (inf.).
- kenstur a. parallèle.
VALL.SUP.p.54 kenstur gant, tr."dans la même
direction que".
- kent adv. ou prép. (1) avant, auparavant.
C.quent, tr."deuant, lat.ante"; Pm.n.137 act pep
vnan ... da-n lech ... ma-z edo quent ;
Qu.p.48 ne hallen quet donet quent.
- GReg.p.69 pell quent, tr."longtems auparavant";
un nebeud quent, tr."peu de tems auparavant";
Pelletier.kent, tr."avant, auparavant, plutôt,
premier"; L'Arm.p.22 quentit, tr."auparavant";
RP.p.389 ar stad maleürus ma edo quent ; RP.p.57'
... ma c'hallio distreiñ ... d'e labour evel
quent ; BD.4140 an neñv, an douar adarre, evel
quent a vezo rentet ; IS-p.79 petit Doue
quent ha goude ; TE-p.7 en amzer quent ... ;
TE-p.59 Simeon, pehini a oa bet dalc'het er
prizon ar wezh quent ; TE-p.359 a-bell quent
an den-se ne loje mui e ti erbet.
- BEL-p.8 ugent vloaz quent ; HTC.p.54 ar goumoulen
a gerzhe kent en o rack a yeas a-dreñv o c'heñ ;
MOA.p.130 seul quent, seul well, tr."d'autant
mieux que c'est le plus tôt".
- (2) avant (de, que).
Cnf.p.62 dibriff ... quent an eur à creis dez ;
Dag.21 quent finuez an bet man ; M.1427
quent y da-z espio (= a-rack ma vezi spiet
quent). NL.n.80 quent donet e-n bet man ;
Pm.n.140 quent monet da decas an guerches ;
Ca.n.23 examen en fat quent barn ; G.1018
quent evyt arhoaz ; Cnf.p.a/14 quent eguit
tra arall en beth ; Qu.p.108 na serrer quet
an perzier quent euit nau heur ; Dag.p.165
e-n bloaz quent qvit ho (= o) donet ; Do.p.53
quent euit quemeret hoz refection ; M.1427
quent eguit an Setanç ... ez sono an trompet ;
J.p.37 ne dleet quet ... mervell ... quent
eguedoff me ; NL.n.54 quent ez flaychas ;
Pm.n.257 ma-z soynche den ..., ez quemerhe plen
myl enoe ... quent ez dysaouhe e croer ;
N.1780 proficiet ... voa ... quent ma-z ganset ;
J.p.19-b treit e disquiblyen a golchas ...
quent ma ho prenas.
- GReg.p.62 quent evit ma tebrin, quent ma tebrin, tr.
"avant que je mange"; DO.p.67 quent evit
kemer ho refeksion ; NG-1796 quent evit an

donedigezh-mañ ; NG-1806 quent evit ma vo ganet ; NG-1561 quén evit an deiz-mañ ; NG-175 o bugale, quen m'o haner ; NG-611 quent ma teuy an devezh-mañ ; RP.p.VI poanioù an Ifern ha joausted ar Baradoz ... ; o'hoazh daou all a zo quent egeto ... ar Marv hag ar Varn ; CO.p.104 grit ... ma varvin quent eget ma teuhin d'ho treisañ ; JV.285 quent tri miz ; JV.II 136 quent evit penn ur miz, ne vo erru amañ ; BD.748 quent evit ar fin ; BD.2359 quent evit ma pigno ; BD.65 quent ma teuje ar bed ... da finisañ ; BT-144 quaemnd evit mont pelloc'h ; IS-p.2 quënt pell ; IS-p.1 ar re zo bet badezet hag a varv quënd an oad a rezon ; TE-p.153 milliget ra vo an hini a zebro netra quënd an noz ; NG-p.417 ne deo ket ordiner kariñ ar binijenn quënt na vezer koñsertiset.

LLB-556 kent an noz o vo glav ; SBI.II p.10 ne n'istiman mann un ozhac'h tieg, na ne sav kent evit e wreg ; SBI.II p.106 kent evit va gwellaat ; SBI.II p.18 kent eget ma soufran kemend-all.

DIHU-1905 p.33 an deiz kent ; p.32 gortozit ... ma vo echu an deiz kent lavaret emañ bet kaer.

----- (3) plutôt.

Pm.n.184 quent e madou ... a cresquo ; M.2302 an tourmantou ... ; da vn stat ne padont, quent ez changont prontaff.

GReg.p.733 gent marvel eget pec'hif ; gent an eil evit egile ; GS.p.253 pernetit ma varvhen ... quent eget ... terriñ ar bronesa ; RP.p.8 ne dlemp-ni ket ruziañ quent gant mezh.

HTC.p.243 na ouelit ket warnon-me, nes gouelit kent warnoc'h hoc'h-unan ; HTC.p.137 prest omp da vervel kent eget ober netra a-enep lezenn Doue.

kentañ a. ou pron. (1) premier.

C.quentaff, tr."premier, lat.primus" ; Qu.II p.137 quëntaff, tr."premier" ; NL.n.3 Eua, hon quentaff man ; Gk.p.214 an quentafu Chapistr ; M.59 da comps a-n pouent quentaff ; G.771 quentaf pret ; G.15 quentaf pouent ; NL.n.12 a-n pouent quentaff ; Pm.n.197 an quentaff ; M.3374 e quélet ... so joa muihaff quentaf da-n anaffon.

GReg.p.749 kentañ, gentá ; qetañ (V.) ; L'Arm-p.301 quétan ; ar hétan, tr."le premier" ;

ar quétan, tr."la première" ; ar re quétan, tr."les premiers" ; NG-1151 er quentan foz ; RP.p.365 quenta tia a rankomp da ober evit asur hor silvidigezh eo he gouleñ ; IS-p.288 ar hettan Sul ar-lerc'h ar Pantekost ; IS-p.1 ar re quettan.

SST-p.26 ar hetan den hag ar quetan macuez ; SST-p.12 perak emañ-hi ar quetan ? ; SST-p.5 ag ar hetan pouent bet an diwezhañ ;

HTC.p.1 an amzer genta ; ISV.p.478 kenta gwech ma'z eas da vale, ez eas eum da stekiñ e benn ouzh ar voger ; BMN.p.13 evito, o bro eo ar c'henta a zo dindan an heol ; TDE.BF.p.435 ur paotr eus ar re genta eo ; SBI.p.188 kenavo 'r c'hentan gwelet.

MEVN.GWAL.9 p.88 kement-se a rank da ober warc'hoazh kenta ; DIHU-1908 p.168 arc'hoazh ketan e vin en ho ti ; DIHU-1905 p.36 adal ar hétan a Wengolo ; DIHU-1906 p.188 a-raok ar ketan oferenn ; DIHU-1908 p.168 ur brav a baotr yaouank a lavarar ne vehe ket dimezet d'ar ketan deuet.

----- (2) d'abord, en premier lieu.

M.1971 quentaff ez describiff ... an Yfferm ; Pm.n.79 da-n try man en en dischuezas ... quentaff ; Jer.ms.p.1453 (n.176) quentaf kav ar dyf peban out ; Do.p.8 pe euit tra en grit-u e-n fañon-se ? - quentaff euit digaac e-m memoar an daou mister principal ; Gk.p.214 pe à ves tra ez dléer disquifu quentafu an Christenyen ?

NG-1496 pa ziskennas quentan Mab Doue ; ; RS.p.236 ... e-lec'h ma en devoa bet komzet quenta ouzh ar santez ; BD.727 pelec'h ... hen plantin-me quentan ? ; BD.4171 mar ho peuz ur vestrez a soñjlt ho karo, hounnezh, kredit asur, quentan ho tilezo ; EN.265 p'hen rankontris quentan ; SG.f.23-b pa gomañsis quenta da vont da gombatiñ.

BBR.p.2 pa zeuis kenta d'ho ti santel.

----- (3) la première chose (à faire, qu'on fait).

TDE.BF.p.434 kenta a zo da ober eo reiñ dezhañ da goaniañ.

----- (4) aussitôt (que), dès (que), la première fois (que).

GReg.p.5 gentá ma, tr."d'abord que" ; NG-1498 quentan ma teuy ; DJ.757 quentan m'he saludis.

MBR.p.168 ... en aon na raje ur gwall dro bennak,

KENTAN

kenta ma kavje an tu ; SBI.p.284 ne a yelo
kenta c'hallin ; SST-p.160 quentan ma c'hello ;
LBM.p.41 kentan ma kleve ar c'hloc'h o son ;
LBM.p.145 kentan ma voe klevet kement-se, e
teuas tud a bep bro da bediñ eno

----- (5) (le) plus tôt.
SVE.RC.1 p.244 ar c'henta, ar gwellañ, na zale 'ta
d'ober da dra ; EKG.II p.9 kenavezo ! ar
c'henta ar gwellañ.
DIHU-1906 p.119 kas ... an argant ar hentan
gwellañ.

----- (A) da gentañ d'abord, premièrement, en premier
lieu.

Pm.n.236 pan duy an pret da decedaff ez-uhet egal
haualet ... ouz an re so eat da quentaff ;
G.46 quemer hent da quentaf.

GRég.p.749 da quentaf, da quentaf, da quentaf pae,
da quentaf holl, tr."premierement" ; L'Arm-
p.301 de-quentan, tr."premierement" ;
BD.1167 mont da quentan.

KAS.p.100 da ghenta holl ... egzaminet ho
koustiañs ; LBM.p.2 da gentan, ret eo he
servij gant un eno naet.

DIHU-1908 p.168 hag e vehe ret d'ar plac'h bout
fur da gentan penn ; SKET.p.17 den ebet
da genta ne lavarar grik.

kentanaoudevezh f. prescience.

VALL.p.588 kentanaoudevez (f.).

kentañ-ganet a. ou pron. premier né, aîné.

GRég.p.749 genta ganet, tr."le premier né".

kentany n.-ioù prénom.

VALL.p.587 kenthan.

kentanvet pp. prénommé.

VALL.p.587 kentanvet

kentaou adv. (1) récemment.

VALL.p.628 kentaou, tr."récemment" ; p.727, tr.

"tantôt, au passé".

----- (2) ce matin (au passé).

VALL.p.727 kentaou (Bas-L.), tr."ce matin (quand
on est au soir)".

kentaouvezh n. antériorité.

VALL.p.28 kentaouvez.

kentarouez f.-ioù signe avant-coureur.

VALL.p.50 kentarouez (f.).

1. kentic'hoari n.-où prélude.

VALL.p.586 kentic'hoari (n.).

2. kentic'hoari v.-où préluder.

VALL.p.586 kentic'hoari (inf.).

KENTDERC'HENT

kentderc'hent n. avant-veille.

VALL.p.50 kent-derc'hent (n.).

kentdorn n.-ioù, d. kentdorn avant-main.

VALL.SUP.p.16 kent-dorn (n.).

kentel f.-ioù (1) leçon, enseignement.

C. quetell, tr."leçon, lat.lectio" ; Qu.III p.99

quentel, tr."leçon" ; N.1089 ... ma-z gyllliff

entent ma quentel ; M.657 pridir ... quentel

an crueldet a vezo e-n Setanç ; Pm.n.5

sterenn quentel ; M.1708 quentell ; B.n.614

groa goazhaff quentell a elly, dirac da fry

e-z deffiaff ; Gr.II p.142 (H.p.25) an try

psalm man ... hac an teir quentel so ho

goude ; Cnf.p.64 monet d'an sermon, ha da-n

quentelyou sac (pl.).

GRég.p.566 quentell ; quentellyou (pl.) ; p.318

reñ quentell, ober quentell ; p.65 quentel, tr.

"avertissement" ; quentelyou (pl.) ; p.322

quentell vat, tr."édification" ; PELletier.

quentel, tr."leçon, instruction, enseignement" ;

L'Arm-p.215 quentéll (f.) ; quentéllieu (pl.)

RP.p.366 an nesecite da bediñ Doue a zo unan

ous ar c'hentelyou kentañ a dleomp da zeskiñ

e skol hor Salver (pl.) ; DJ.p.27 d'an Tad ...

pehini ... a zesk da bep unan ur quentel a

zo sklaer.

SVE.RC.1 p.250 pep tra en deus e gentel ; ISV.p.483

un den ijinus a-walc'h evit reiñ kentel

dezhho ; ISV.p.694 petra rit-hu aze 'ta ... ?

- Lavaret e gentel d'ar paotrig-mañ 'ta :

CBF.p.60 selaouit kentelliou ho Person (pl.).

DIHU-1908 p.5 evit ar scribiennoù e c'houlenner ma

ve ur gentéll vat yennak enne.

----- (2) légende.

Nlou.p.549 e-n deziaou se, é me-n quentel, ez

scriffat ...

----- (3) temps, temps voulu.

Jer.ms.p.1445 (n.30) e-nep quentell ; G.99 e pep

quentel ; G.70 pep quentel e goelvan ;

G.393 na mervent na bresel nep quentel ne

guelhenn ; J.p.126-b mar fell dech ... nep

quentel e gaelet ; N.1186 deux gueneff ...

bremant present e berr quentel bede-n den

santel ; Pm.n.117 berr quentel ; Pm.n.99 en

pep quentel ; Pm.n.155 da-n tut dall pep

quentel ez rente ho gaelet ; M.432 ne-d-eux

negun quen ferru, pen preder é meruoll, na vez

é neuz queuzet, ouz gaelet é quetell ; M.2313

ne cessent nep quentell.

- GReg.p.911 e gentell, tr."à tems, au tems qu'il faut"; ne des ket e gentell, tr."hors de tems"; erruout e gentell, tr."arriver à tems"; DJ.p.25 e-barzh e pep quentel; DJ.108 plijet ganeoc'h reiñ dimp sikour e pep quentel.
- (4) (?) conseil, accord.
- Fa.n.19 en eruez hon quentel.
- (A) kentel (?) soudain, sur-le-champ.
- G.1256 collet ou dyf quentel dyouguel ma guolet; G.159 mall eou guchef quentel ... e guolet; G.549 duet (?= deuit) quentel da goelvan.
- (B) e kentel da dans l'intention de.
- G.127 Fragan a deu ... e quentel d-oz guolet; J.p.183 me eu Jesu, ... so duet en quentell da-z guolet; Nl.n.1 e quentel d-on guolet; J.p.199 me a ya na hent en quentel da comps ... da-ma abestel.
- kentelezh f. antériorité.
- VALL.p.28 kentelez.
- kenteliañ v. (1) faire la leçon (à), enseigner (à).
- GReg.p.566 gentellya ur re bennak, tr."faire la leçon à quelqu'un, l'instruire, le corriger" (inf.); p.349 gentellya, tr."enseigner, instruire de quelque science" (inf.); p.384 gentellya ar re all, tr."donner exemple aux autres" (inf.); L'Arm-p.215 quennteliad unan bennak, tr."faire leçon à quelqu'un" (inf.); p.203 quennteliein, tr."instruire"; p.357 quentéliein hir, tr."sermonner"; p.332 quenntéliatt, tr."remontre" (inf.).
- (2) avertir.
- GReg.p.68 gentelya (inf.).
- MONA.p.11 an hini en deus va e'henteliet war ar pezh reuzus-mañ (pp.).
- (3) ménager, gérer, administrer.
- PElletier.kentelin "en Cornouaille, est avoir bien soin du ménage, ménager, agir par économie, conduire sagement ses affaires" (inf.).
- (A) kenteliañ an eost faire la moisson.
- GReg.p.632 gentelya an eost (inf.).
- kentelier m.-ien (1) celui qui fait la leçon.
- GON.kentélier, tr."celui qui enseigne, qui instruit, qui édifie par son exemple".
- (2) celui qui donne des leçons, maître, enseignant, professeur.
- GON.kentélier, tr."correcteur, régent, précepteur".
- ENVE.GWAL.10 p.63 ... e kavis ... lies a gentelieir akuit.

- (3) sermonneur.
- L'Arm-p.357 quenteliourr; quentelerion (pl.).
- kentelius a. instructif, exemplaire.
- GReg.p.535 gentellya, tr."instructif"; p.322, tr."édifiant".
- kentger m.-ioù préfixe.
- NOTK.p.19 ar c'hentger "er"; NOTK.p.140 kent-geriou kreñvaat (pl.).
- kent-ha-kent adv. aussitôt; cf. ken-ha-ken.
- VALL.p.47 kent-ha-kent.
- kenthed m.-où premier essaim.
- GReg.p.368 qenthed, ar c'henthed, tr."le premier essaim d'une ruche".
- kenti-kentañ adv. à l'envi.
- GReg.p.749 qenty-qenté, tr."à qui sera le premier, ou la première ? à qui sera le premier rendu, ou qui aura le premier fait ?"; qety-qetañ (V.); L'Arm-p.301 queti-quetan, tr."à qui sera le premier".
- LBM.p.97 neuze en em lakaont kenti-kentan da welet piv en divize kavet an traoù kaerañ da lavaret; LLB-166 kentizh e kuitaer holl, a-herr keti ketan.
- DIHU-1906 p.208 rac'h e redont keti-ketan.
- kentistor m. protohistoire.
- VALL.p.601 kentistor.
- kentizh adv. aussitôt.
- C.quentiz, tr."des maintenant, lat.confestim, protinus"; M.125 quen tvz oz-a'n doctor ... euell na-z a'n disquibl; M.171 quentiz na-z-out ganet; Fa.n.67 quentiz na-z seczas (?lenn : cessas) an glau meur ... ha donet perguen guir anser; J.p.85-b quentiz Juzas a restituas ... an archant; J.p.144 en menez Calvar, quentiz ez marvas.
- GReg.p.70 qen-tiz; qentiz ha ma wellis anezhañ; qentiz ha me, tr."aussitôt que moi"; p.5 qentiz, tr."d'abord, aussitôt"; qentéh, qentih (V.); L'Arm-p.22 quenntéh; NG-1429 qentih eman ar bed lakaet holl da gerzhet; NG-1585 qentih ma varvas; IS-v.17 evel pa zlehec'h n'evol qentéh goude.
- LLB-34 kenteh an neiv a gren, ar mor zo kounnaret; BEL-p.4 qentéh m'en doa bet Lociz an oad da zeskiñ un dra bennak; BEL-p.5 reiñ ... da gompagnonezh Jezuz tud ... qentéh evel m'en devehe hon Tad Santel ar Fab jujet ...
- DIHU-1905 p.32 kentéh evel goulou-deiz; p.61

kenteh ma splann ar goulu-deiz : p.65
 kenteh evel m'emañ staget an taol-gwenan ouzh
 ar barr, hejit en en ur ruskenn blouz;
 SKRT.III p.88 ar "lac'h yaouank a stagas
 kentiz d'he labour"; MATH.p.64 kentiz ha
 m'he devoe bet an diskleriadur, e kasas
 d'e gemm ...

1. kentkemenn m. -où pr'avis.
 VALL.p.583 kent-kemenn (m.).
2. kentkeamm v. -et pr'avisar.
 VALL.p.583 kent-kemenn (inf.).
- kentlavar m. -où prologue.
 VALL.p.597 kentlavar.
- kentoc'h a. ou adv. (1) plus tôt.
 GReg.p.930 kentoc'h evit Perez, tr."plutôt
 (= plus tôt) que Pierre".
 SKRS.p.14 en dimezell-se ... zalc'has mat d'ar
 plegoù santel he doa kemeret kentoc'h.
 ----- (2) plutôt.
 GReg.p.733 kentoc'h an eil eget egile; PELletier.
 p.484 kentoc'h evit ar re all; L'Arm-p.292
quenntoh; NG-521 dezirit quentoh ar joniou
 dialaez; NG-1481 penaos e kredhes-te komzou
 ur femelenn quentoh evit re Zoue? : IS-p.3
 na rit james droug evit droug ...; nos
quenteh (?lemn : quentoh) roit ho pennozh
 d'an holl.
 SST-p.39 kariñ bout ankouazhet quentoh evit
 onoret.
 DIHU-1908 p.169 grit evel ma karhet, pe kentoh
 evel ma c'hellhet.
- kentouiziegezh f. préséance.
 VALL.p.588 kentouiziegezh.
- kentpoellad m. préméditation.
 VALL.p.586 kentpoellad.
- kentpoellad v. préméditer.
 VALL.p.586 kentpoellad (inf.).
- kentpren m. préemption.
 VALL.p.585 kent-pren.
- kenr f. -où éperon.
 C.quenr, tr."éperon, lat.calcar"; Qu.II p.62
 vn quenr (lemn : quenr), tr."vn éperon";
 Châl.p.194 gant ho (= o) quenrou alaouret
 (pl.).
 GReg.p.359 quenr; quenrou (pl.); div quenr;
 p.724 reiñ quenr, reiñ quenrou, reiñ ar
 c'henrou d'ar marc'h, tr."piquer le cheval
 avec l'éperon" (sg. et pl.); PELletier.p.485

- kenr, tr."éperon pour piquer un cheval";
kenrou (pl.); L'Arm-p.136 quenntre (f.);
quenntrou (pl.).
- GBl.II p.318 taol kenr d'e marc'h en deus roet;
 GBl.II p.140 heuzoù ha kenro alaouret a die
 un denjentil da gavet (pl.).
- SKRT.III p.46 sanket gantañ e quenr ... e kof al
 loen; ibid. ar Gelled ... ne zougent neret
 ur quenr en o zroad kleiz.
- kenrad f. -où coup d'éperon.
 PELletier.p.486 kenrad.
- kenradenn f. -où coup d'éperon.
 PELletier.p.486 kenradenn.
- kenrañ v. (1) éperonner, munir d'éperons.
 GReg.p.359 kenrañ, tr."éperonner, mettre des
 éperons" (inf.); heuzet ha quentret eo (pp.).
 ----- (2) éperonner, piquer de l'éperon, exciter.
 GReg.p.359 kenrañ ur re, tr."éperonner quelqu'un,
 l'exciter, l'encourager à faire quelque chose"
 (inf.); L'Arm-p.138 quenntreñ (inf.).
- kenraouer m. -ien celui qui éperonne.
 GReg.p.359 kenraouer terrapl, tr."celui qui donne
 trop de l'éperon à un cheval"; kenraoueryen
 derrapl (pl.); L'Arm-p.138 quenntraour;
quenntreñ (pl.).
- kenraouiñ v. (1) éperonner, piquer de l'éperon.
 GReg.p.359 kenraouiñ, tr."donner de l'éperon à son
 cheval" (inf.); p.724 kenraouiñ ur marc'h (inf.).
 ----- (2) exciter, inciter.
 GReg.p.383 kenraouiñ ur re, tr."exciter fortement
 quelqu'un à" (inf.).
- GANE.19,15 an aelez a kenraoué Lot (3 imparf.).
kenrat a. ou adv. (1) tôt, vite.
 M.460 ouz squeiff en hent kenrat, hep gortos
 cours natur; M.2076 repos ... ne galhent ent
kenrat; G.1161 dezrou dyp an hent en
kenrat; Pm.n.265 eynn guenn ho em astenn
kenrat, hac a claf; Ml.n.106 he cren ez
 goullennent out aff, hep bezaff lent;
 "Guir Roue'n sent," kenrat, "ma edy ...?"
 Ml.n.264 oz clasq Doue Roue'n sent ...
kenrat; Jer.PELletier.diet.ms.(n.A.127)
 da em rent ha sent en kenrat.
 GReg.p.930 kenrat, tr."tôt, promptement, sans
 tarder"; deuit kenrat, tr."venez tôt, venez
 de belle heure"; re kenrad, tr."trop tôt".
 ----- (2) précoce, prématuré.
 GReg.p.748 kenrat (V.); frouezh kenrat, gwez
kenrat (V.); p.745 re kenrat, tr."prématuré";

L'Ann. p. 300 quentratt, tr. "précoce".
kerezenn quentratt ; p. 301 quentratt,
tr. "prématuré, prématurément".

----- (3) premier, en avance.

LIB-365 ne weler ket lies en ho mesk ar hentrat
o vont da breññ greun da di an diwezhat.
hentre conj. aussitôt (que), dès (que).

M.1430 ha na-z saffuont da-n barnn, quentre-z
vezo starnet ; M.723 e-n barnn, quen dre-z
vezo starnet ; M.2627 quent dre-z duy ...
an buquel ... da pridiry ... ; M.1221 quent
dre-z vez bezet coezet en pechet bras, ez
a du quen buhan ; Nl.n.177 quentre caras ;
Pa.n.277 quentre-z danchocher (?lenn ;
dazcocher) ; Jer.ms.p.1443 (n.10) quentre
ez credys en Doe ; Jer.ms.p.1445 (n.35)
quentre quyly ez credyff ; Jer.ms.p.1449
(n.98) quentre-z sechys oz (= ho) drem.

GReg. p.5 gentre, tr. "d'abord, aussitôt" : gentre
na hen gwelis, e lavaras din ... ; p.595
gentre na roas hor Salver e vallozh d'ar
Ficzenn difroucuzh, e teuas da sec'hañ ha da
vervel ; PELLETIER, kentre "on le dit ainsi en
Basse-Cornwallie".

BAZ. p.13 kentre na klevas ar Sant an urzh, en em
lakaas e-tailh da ziskenn ; BAZ. p.707
kentre na voc o c'hrouadur en oad da vezañ
lakaet er studi, hen rojont da un Abad santel,
avit bezañ skoliet er gouent

kentredi n. prédetermination.

VALL. p.585 kentredi (n.).

kentrediañ v. prédeterminer.

VALL. p.585 kentredia (inf.).

kentrediezh f. prédetermination.

VALL. p.585 kentrediezh (f.).

kentrer n. -ien éperonnier.

GReg. p.359 kentrer, kentrour ; kentréryen,
kentrouryen (pl.).

kent-se adv. au contraire, loin de là, mais plutôt ;
cf. kend-a-se.

M.577 da respont ho salver nen d-ynt deliboret,
quent se en drouc buhez pendez ez ynt bezet ;
B.n.47 ne caraf quent se ... bout rebellant ouz
contantaff, quent se pepret on (lenn ; en)
hoz trestaff quelhañ na-z gallhañ ; J.p.10
pas a-n dra se ne falhe ez ve ... dissimulet
... ; quent se ... ez dle ... bout ... publiet ;
Gk.III p.74 ... na d-eux tra prophan graet

enn-he, Quent sé, lyes ha certen secretou loun
a mysteriou ; Cnf.p.51 n'en d-ec quent pechet,
quent-sé eo carantez ; Cnf.p.66 né dle iames
caffout mez eguit ober mat, quent sé ez dle
pa en drouc coarser, en em efforciff muy ouz
muy da seruic'haff an Autrou Doué ; Dnal.p.100
ar Barnour, pa ra lacquat un torfetour benec
d'ar maro, hac eff à commet muntrerez ? ...
- Na ra quent se nar barn hervez ar
Leseanou é ra Justic.

GReg. p.779 gent-se, tr. "à plus forte raison" ;
BD.4524 na gredet den erbet en defe an
ene fin ; quent se, bout eo bepred.

kentskrid n. -où préface.

GON.FB. p.630 kent-skrid (n.) ; MGR.p.VIII e
kent-skrid e vojanoù.

VALL. p.585 kentskrid (n.).

kontstummañ v. prédéposer.

VALL. p.585 kont-stumma (inf.).

konttonkadur n. prédetermination.

VALL. p.585 kont-tonkadur (n.).

konttuañ v. prédéposer.

VALL. p.585 kont-tua (inf.).

kontved n. -où monde primitif.

VALL. p.592 kontved (n.).

kontvedel a. du monde primitif.

VALL. p.592 kontvedel.

kontvezant a. préexistant.

VALL. p.585 kont-vezant.

kontvezoud n. préexistence.

VALL. p.585 kont-vezoud.

kontvuhez f. -ioù vie antérieure, antécédents

VALL. p.27 kontvuhez vat, kontvuhez fall,
tr. "antécédents"

kenurzhiadur n. -ioù coordination.

VALL. p.153 kenurzhiadur (n.).

kenurzhiañ v. coordonner.

VALL. p.153 kenurzia (inf.).

kenurzhiak a. coordonné.

VALL. p.153 kenurzhiak.

kenveajour n. -ien compagnon de voyage.

ISV. p.407 ha Tad Rouer o sonjal tec'het kuit
diouzh e genbeacher.

MATH. p.44 kenveajourien, ... ret eo deomp kerzhout
afo (pl.).

kenvent a. commensurable.

VALL. p.135 kenvent.

kenventus a. commensurable.

VALL. p.135 kenventus.

kenventusted f. commensurabilité.
VALL.p.135 kenventusted (f.).

1. keñver m. -ioù arpent.

Q. queuer douar, tr. "iourne de terre arce par deux bouffis en unq iour, lat. iuger, iugerium".
Nom.p.212 (Gloss.p.553) quefuer douar.
GReg.p.52 qéver-douar; qéverou-douar (pl.);
qéver-douar (V.); qéverou-douar (V.)(pl.);
ur c'hever-douar: PElletier kCfer, kEver,
kenfer, kenver, "le Nouveau Dict. porte
kenver, Arpent, mesure de terrain": L'Arm-
p.17 quevère (n.); quevérieu (pl.).

2. keñver m. le bois de l'ancienne charrue qui portait le soc.

GReg.p.155 qeüver, qéver, ar c'héver, ar c'heüver
tr. "le bois qui entre dans le soc". PElletier.
kEfer "est encore partie d'une charruë,
c'est-à-dire le devant; à quelques uns
l'entendent de la pièce de fer qui
accompagne le soc".

3. keñver m. ou f. -ioù égard, rapport; Voir aussi

a-keñver, da keñver, e-keñver.
GON.kEfer, Kéver, kEñver (n.), tr. "proportion,
comparaison, côté, égard, considération".

SKET.p.32 an doue a raent anezhañ Herakles, hag
añ e meur a genver hoüvel a-walc'h ouzh
Teutakis; NOTK.p.59 o dic'halloudegezh er
c'henveriou-se (pl.).

----- (A) nep keñver, e nep keñver à tous égards,
de toute façon, en toute direction.

M.3201 gloar an eneüff eu eff en nep queuer;
M.1431 dre'n Aeff e-nep queffuer ez cleüher
an c'leron: M.384 pep vnan, miret glan ...
e oneüff nep queuer; G.191 merzer nep queuer;
Pm.n.106 an ytron quer, a-yoae e-n neüff
e nep queuer; Pm.n.87 Roanes an eff nep
queffer; M.1425 ouz vn clezoff e nep
queuer, vn barnet mat ... a haualier;
Mlou.n.540 en nep queffer; B.n.431 da-n
miret oz nep goall ... dre e grace eff e
nep queffuer; B.n.359 Autrou, mo-z pet ...
cleüet ma leff nep queuer; B.n.57 me ...
a ray ... nep queuer hecher mat.

BD.2506 o trompleñ ar bed-holl ... en nep queuer;
CB.ms.p.7 me a fell din bezañ ... gwir varon
en neüv nep queuer.

----- (B) nep keñver, e nep keñver à aucun égard.

M.2050 an tan man ... de guell ... en nep queuer

sclerhat; J.p.2E-b a possibl ve en nep
quefver na gouzafhenn quet; M.1486
nep queuer.

----- (C) en ur keñver gant comparable à.

CB.ms.p.6 ne deüs nel graet en neüv ganen en eur
quever.

MOA.p.176 lakaat un dra eun (lenn: enn) eur qever
gant ..., tr. "comparer".

kenverañ v. administrer ensemble, traiter ensemble,
étudier ensemble.

SKET.p.102 traod a bouez rot o c'hen-verañ (inf.).
keñverded; e keñverded aux environs de.

DIHU-1906 p.133 é keverded Gwoned.

keñver-e-keñver, keñver-ha-keñver adv. vis-à-vis.

GReg.p.963 qéver-é-qéver, tr. "vis-à-vis l'un de
l'autre".

NOTK.p.67 ... en en gav ar Gelted, da guzh-heol,
kenver-ha-kenver gant un arme roman.

keñveriadur m. -ioù comparaison, confrontation.

NOTK.p.131 diasur eo ar c'henveriadur a zo bet
graet ouzh ar c'heltieg.

keñveriañ v. comparer, confronter.

VALL.p.137 keñveria (inf.), tr. "comparer";
p.143, tr. "confronter" (inf.).

keñveriegezh f. relativité.

VALL.p.639 keñveregezh (f.).

keñveriek a. relatif.

VALL.p.639 keñverek, keñveriek.

kenveañ v. vivre ensemble, vivre en commun, cohabiter.

GReg.p.185 genn-veva, tr. "vivre en commun" (inf.).
kenvez a. coexistant.

VALL.p.130 kenvez gant, da, tr. "coexistant avec".

kenvezañ v. coexister.

VALL.p.130 kenveza, kenvezout (inf.).

kenvezañs f. coexistence.

VALL.p.130 kenvezañs (f.).

kenvilin f. -où moulin banal.

GReg.p.185 genn-vilin, tr. "moulin commun";
genn-vilinou (pl.).

kenvouc'hiz m. -ien concitoyen.

GReg.p.191 gen-vourc'hiz; gen-vourc'hizyan (pl.);
PElletier.kenbouc'hiz, kenbouc'hiz;
kenbourchisien (lenn: kenbouc'hisien) (pl.).

kenvreudeuriek a. confraternel.

VALL.p.143 kenvreudeuriek.

kenvreur m. kenvreudeur confrère.

GReg.p.196 gen-vreuzr, tr. "confrere, membre d'une
Confrairie, d'une Profession"; gen-vreuzdeur (pl.);

Pelletier.kenbreudur, kenbreudeur,
tr."confreres" (pl.).
EKG.II p.163 o daou kenvreur; EKG.II p.22
kenavezo ar c'hentañ, a liviris da'm
c'kenvreudeur (pl.); I.B.I.p.VI ho kenvrouder
a Vreizh-Izel (pl.)
DIHJ-1905 p.52 da'm nignoned ha kanvredér (pl.).
kenvreuriañ v. (s')affilier.
VALL.p.12 kenvrouria, tr."affilier, s'affilier"
(inf.).
kenvrezelidi a. kenvrezelidi compagnon d'armes.
BBR.p.164 klevit Osian a Vreizh-Veur o ouelañ
e kenvrezelidi (pl.).
NOTK.p.42 ur c'hadour, kenseur ha kenvrezeliad
d'e vestr; NOTK.p.59 da reiñ harp d'o
c'kenvrezelidi (pl.).
kenvrezelour m.-ien compagnon d'armes.
SKET.p.132 Dumos, e penn e kenvrezelourien (pl.).
kenvro f.-ioù pays possédé en commun.
SKET.III p.106 ar c'hoad ... a oa anezhañ ur
genvro etre daou zouar annezet.
kenvroad m. kenvroiz, kenvroidi compatriote.
GREG.p.187 ken-vroad; kenvroiz (pl.); va
c'kenvroad eo.
DEUT.15,3 da ken-vroad; EKG.II p.141 paotred
Vreizh, va c'kenvroidi (pl.); IAI.p.267 va
c'kenvroiz, c'hwil holl Bretoned (pl.).
DIHJ-1905 p.69 kenvroiz (pl.); ENB.GWAL.70 p.59
mar dout estren, e vi degeneret kenkoulz hag
ur c'kenvroad.
kenvuzul a. commensurable.
VALL.p.135 kenvuzul.
kenwad m. consanguin.
VALL.p.145 kenwad.
kenwadel a. consanguin.
VALL.p.145 kenwadel.
kenwadelezh f. consanguinité.
VALL.p.145 kenwadelez (f.).
kenwallier a.-ien complice.
GON.FB.IV.p.143 kenwallier; kenwallérien (pl.).
kenwallerezh m. complicité.
GON.FB.IV.p.143 kenwallérez (m.).
kenwarizi f. jalousie mutuelle, émulation.
GREG.p.337 kenwarizy, tr."émulation, noble
jalousie de la gloire, désir d'imiter".
kenweadur m.-ioù entrelacs, entrelacement.
VALL.p.263 kenwéadur (m.), tr."entrelacement".
kenweañ v. tordre ensemble, (s')entrelacer.
SKET.III p.15 aered du kenweat (pp.).

kenwel a. synoptique.
VALL.p.722 kenwel.
kenwerzh a.ou f.-ioù commerce.
VALL.p.136 kenwerz (m.); NOTK.p.45 an ijinerezh,
ar c'kenwerz hag al labour-douar.
kenwerzhañ v. faire du commerce, commercer.
VALL.p.136 kenwerza, tr."commercer" (inf.).
SKET.p.101 ... na cant ket deuet er vro e
sell da ziazezañ warni, hogen evit kenwerzi
(inf.).
kenwerzhel a. commercial.
VALL.p.136 kenwerzel.
kenwerzhelañ v. commercialiser.
VALL.p.136 kenwerzela (inf.).
kenwerzher, kenwerzhour m.-ien commerçant.
VALL.p.136 kenwerzhour; kenwerzhourien (pl.).
kenwerzhus a. commerçant.
NOTK.p.49 ar c'herioù kenwerzus.
kenwigad m. kenwigiz concitoyen.
GREG.p.191 "Als." ken-wigad; kenwigiz (pl.).
VALL.p.141 kenwikad, tr."concitoyen de la même
ville"; kenwikiz (pl.).
kenwir m.-ioù droit commun.
GREG.p.308 ar c'ken-wir, tr."Le Droit commun".
kenwriet v. coudre ensemble.
SKET.III p.20 ur vantell vras graet a veur a
groc'hen arzh du kenwriet (pp.).
kenvezhadur m.-ioù grammairre comparée.
VALL.p.341 kenvezadur.
kenvezhadurezh f. grammairre comparée.
VALL.p.342 kenvezadurez.
kenvezhoniezh f. linguistique comparée.
NOTK.p.10 ar gwellac'henn gouezet ... gant ar
kenvezhoniezh.
kenyouc'hadegañ v. acclamer.
VALL.p.5 kenyouc'hadegañ (inf.).
kenyouc'hañ v. acclamer.
VALL.p.5 kenyouc'ha (pl.).
keoded f.-où cité.
C. keudet, tr."ville, cite, lat.urbs" Jer.ms.
p.1451 (n.130) quezquement so bou e keudet.
Jer.ms.p.1456 (n.230) en keudet.
Pelletier. keवादet, keवादet, keवादet "a peut-être
keवादet", tr."cité, lat.civitas".
SKET.III p.64 ur keoded vras; SKET.III p.81 ar
c'kenvelec'hioù, ar c'keodedoù (pl.).
keodedel a. civique.
VALL.p.126 keodedel.

kradedour n.-ion citoyen.

VAIL.p.125 kradedour ; kradedourien (pl.).

1. ker Voir 2. ken.

2. ker a. (1) cher, coateux, qui coôte.

C.quer, tr."cher, lat.carus" ; Qu.p.69 an guin à so breman quer ; Qu.p.83 pep tra so quer ; Pl.n.78 poanyaou ha gloasoù quer ; Pa.n.87 poan hac estlam quer ; J.n.44 an poan querhaff (sup.).

GReg.p.161 qdr . p.10 prenañ qdr . PELletier p.467 re ker eo an ed ; L'Arn.p.56 quere, tr."cher, de grande valeur" . RP.p.17' na gollit ket un ene ... a zo konstatet deoc'h ken quer da saveteiñ . BD.265-266 un amzer quer a ra neurbet, ma vezo quer-ouzh-quer an ed . SG.f.10-b n'hen awerzho quer dezhañ . SG.f.18 quer vezo dit da gomzou.

MGZ.p.247 ker eo konstatet dezhañ ; LLB-1481 ar gloan du zo kirch (comp.)

DIHU-1906 p.206 kir-bras eo an amanenn er prantad-mañ.

----- (2) cher, aimé.

Qu.II p.52 quer ha carst bras ; J.v.174 ma mab, mat, quer, debonar glan ; B.n.98 an docou quer ; G.105 Itron quer ; G.1073 ma mam quer ; Pa.n.11 quer ytron ; Pl.n.18 e quer mam ; Jer.ms.p.1452 (n.151) quer Autrou ; (n.152) ma quer tat ha-m Autrou ; Jer.Pelletier p.440 (n.362) ma estys quer ; Cnf.p.4/4 ma breudeur quer ; Cnf.p.6 ma breudeur quer ; B.n.35 hy ... eu ma esper querhaff (sup.) ; B.n.31 Lucifer, ma aestr querhaff (sup.) ; Nlon. n.540 hon crouer an querhaff (sup.) ; J.p.6 Josu, mab Roe ster, ma querhaff (sup.) ; Gk.II p.116 ma mignonet querhaff (sup.).

GReg.p.161 qdr eo din neurbet ; PELletier p.487 va zad ker . L'Arn.p.56 quere, tr."cher, bien-aimé" ; MG-1938 e vamm quer ; RP.p.54' ho mab quer ; BD.641 va den quer

3. ker n.-ion arête, angle vif.

GReg.p.50 ker, tr."arête, vives arêtes, ou, les angles vifs des pierres, ou de bois solides taillées en angle" ; Keryou (pl.).

ker i.-ion (1) ville, village, hameau.

C.kaer, tr."uille, lat.uilla" . C.(Gloss.p.345) qucar . G.508 an ker man ; G.467 pedyr kor . G.805 galanteset ha galantet an ker ; G.1156 duet huy e-breman dyouz an kor .

G.204 ... ma-z due loznet gouez ... bede keriou (pl.) ; G.340 kerou (var.kaeriu)(pl.) . M.225 nen d-eux quet cals amser aban-cant en keryou (pl.) ; J.p.17-b monet e kaer ; J.p.132-b da-n lech uhel, en maes a quere ; M.1707 kaer a legion ... so breman e cals bihanez ; T.1873 loigaff ... pep vman ... didan kaer ; M.n.468 en kaer a Bezleem ; M.n.387 en ker a Bezleem ; Ca.n.4 hac ez eaz en quere ; Jer.ms.p.1443 (n.6) a dyouz an kaer ez guelsont ung clezeff ; p.1445 (n.28) peban oueh duet da-n kaer-man ; p.1452 (n.144) shomp en Ker da ober rybaoterez ; Cnf.p.16 vn ty antier, vn kaer, vn Rouantelez ; p.35 an madou commun à quere ; p.46 an marchadouryen arall oues à quere ; p.62 Sant Gregor Archescop ves an quere à Bourgn ; Qu.p.138 chetu aman vn kaer brao ha pinuidig ; p.113 ha guin mat ez-eus hu ? - An quellaff a quement so e kaer ; p.117 me à ya en kaer da coanyaff ; p.119 pe a-lech ind-y ? - A ves an kaer man ; p.2 eur re benac ... a yad (= yshe) dre keryou a broeyou (pl.) . Dnl.p.40 ha beza cals à Provingou, hac à queryou en ur Rouantelez ne-vez nemet ur Roué (pl.).

GReg.p.961 kear (Ht-L.), tr."ville" : kearyou (Ht-L.) (pl.) ; kaer (Bas-L.) ; kaeryou, kaeryou (Bas-L.) (pl.) ; kaer (T.) : kaeryo (T.) (pl.) ; kaer (Hte-G.) ; kaeryou (Hte-G.) (pl.) ; kaer (V.) ; kaeréu (V.) (pl.) PELletier.kaer, ker, tr."ville, village, bourg, bourgade" ; L'Arn.p.182 kaerr, tr."hameau" : kaerriou (pl.) ; CO.p.50 ar Guear a Jeruzalem ; MS.p.314 an eskob a quere ; RP.p.23' o kear gaer a Jeruzalem ... ; RP.p.392 da zifenn kearyou (pl.) ; JV.146 war ar maez hog e (skrivet : en) quer ; BD.2955 en div quer ; 5183 war quer Jeruzalem ; 2902 er quer-hont a Jeruzalem ; 927 pa vezan en ur quer ; SG.f.30-b an alc'houezioù a quer ; f.13-b me a raio publiñ ... dre ar cherriou (pl.) ; PM-p.3 ar juj bras a quer.

MBR.p.80 ... ma'z eo sklerijennet kear gantañ ; p.8 pell diouzh kear ; GBI.II p.26 tost da ger ; EKG.II p.74 ... ez ejod dre gear Bariz ; p.215 paotred kear ; p.216 tud ar gear-se ; p.217 e kerik vihan Rosgo (dim.) ; SBI.p.198 ar bennhêrez yaouank eus ar ger a Vontroulez ;

- BEL-p.4 e-tal ar guêr a Eu : HTC.p.34 ober tro kear ; p.75 ken er c'heariou, ken war ar maez (pl.) ; LLB-281 ne deus ken konz e ker, ken brud holl er c'hanton, nemet a droioñ kamm ar mab a Gerhuiton ; 586 ar horieu bras (pl.) .
- DIHU-1905 p.31 en a yae a gêr da gêr ; ibid. ur vere'h a gêr ; p.23 er hêriou (pl.) ; MTEK.p.6 ar skluzioù a zo digoret e-kreiz an noz ha kear lonket en he fezh gant ar nor ; p.19 keariou Kastell ha Montroulez (pl.) .
- (2) maison, ferme.
- Nom.p.235 (Gloss.p.345) vn guer voar an ploue, tr."ferme, lat.villa".
- PElletier.ker, ker, tr."logis, toute habitation".
- (3) (le) logis, (le) domicile, (la) maison.
- G.562 eth (= it) da-n ker ; N.369 deomp da-n ker ; NL.n.66 deuet (= deuit) a-n hent nan da-n queer ; Am.ms.p.1465 (n.674) n-o poa ty na ker na dimer er bet.
- GReg.p.592 emañ er guer, tr."il est à la maison, il n'est pas absent" ; PElletier.p.463 er guêr, tr."au logis" ; JV.297 ne deuy ket c'hoazh d'ar guer ; BD.1112 er guer em c'habined emañ va buredoù.
- LLB-245 en ur zont d'ar ger hi em lak da grenif ; CBF.p.50 n'emañ ket er gear ; TDL.BF.p.432 pevar devezh 'zo ez on aet eus ar gear ; MBR.p.68 it d'ar gear bremañ ; p.66 hor c'hear-ni e zo un ifern ; p.46 va macronez ... am degasas ganti d'ha c'hear : SAG.p.267 pa'z cont d'o c'hear e klevont o zud ouzh en em glenn ; HZ.p.89 ret-mat e oa dezho kuitaat o c'hear ; EKG.II p.7 ar re all a alian da zistreiñ fenez pep hini d'e gear.
- DIHU-1905 p.40 deomp d'ar gêr ; p.43 gwell eo ganin ur plac'h divlan o chom er gêr e-tal he mamm.
- kerat v. renchérir.
- GReg.p.802 gerat, tr."rencherir, devenir plus cher" (inf.) ; geret (pp.) .
- kerarezh n. renchérissement.
- VALL.p.643 kerarez (m.) .
- keraregezh f. cherté.
- Qu.II p.32 querrougeuz, tr."cherté, lat.caritas" ; Nom.p.52 (Gloss.p.549) querrougeuz.
- GReg.p.161 gerougeuz ; PElletier.p.487 kerougeuz.
- kerareuz f. cherté.
- GReg.p.161 gerareuz.

- kéraozouriezh f. urbanisme.
- VALL.SUP.p.171 kéraozouriezh (f.) .
- kerat v. retourner chez soi.
- ERMault.Dict.Vannes. kirat, tr.rentrez à la maison" (inf.) .
- kerbenn f.-où capitale, métropole.
- HTC.p.94 Jeruzalem a gendalc'has da vezañ ar gear-benn eus a rouantelezh Juda.
- VALL.p.95 kerbenn (f.) , tr."capitale" ; kerbennou (pl.) ; MOTEK.p.5 he c'he**rbennou** ; MMEK.p.5 kear benn rouantelezh Breizh-Izel.
- kerboullenn f. guêde, pastel (plante).
- PElletier.kerboullen, tr."plante dite en François Gwede & Guede, de laquelle les teinturiers se servent pour teindre en jaune. Je n'ai jamais entendu nommer ainsi cette plante, que par un Tisserand du Bas-Léon".
- kerc'h coll.-enn (1) avoine.
- C.querch, tr."aucune, lat.auena" ; Qu. .113 fouen mat ha querch mat.
- GReg.p.68 qêr'h ; qêrh (V.) ; PElletier.kerc'h ; kerc'hen, tr."un grain d'avoine" (sgf.) ; L'Arm-p.22 qêrh (m.) ; qêrheu (pl.) ; NG-p.48 ret eo kredin en deus graet ur pec'hed bennak enorn, hag ec'h eus querch e-mesk a segal.
- MGL.p.90 ar c'he**rc'h** ne cant re stank ; LLB-66 kerh Neullieg ; SVE.RC.1 p.402 n'eo ket ar c'hezeg bras a gas ar c'he**rc'h** d'ar marc'had ; TDE.BF.p.804 pa varv ur kerc'henn gant ar riv, an hini a choa a dal div (sgf.) .
- (2) fouet, correction.
- GReg.p.83 reiñ e querch Spagn da ur re, tr. "bastonner, donner des coups de bâton".
- MGL.p.61 Marzhin a grog en ur pennbâzh, ha kerc'h d'e ler.
- kerc'ha v.-et donner de l'avoine (à).
- MOA.p.133 kerc'ha, tr."donner de l'avoine au cheval" (inf.) .
- (A) hep kerc'ha sans débrider, sans s'arrêter
- GReg.p.248 hep kerc'ha.
- kerc'hat v. querir, aller chercher.
- Qu.II p.143 querchat, tr."querir" (inf.) ; Qu.p.20 it da querchat assiedou (inf.) ; ibid. it da querhat bara (inf.) ; B.n.80 ret eu ... querchat buhan dif ... vn cloarec (inf.) ; n.181 goude ez aez ... da-n ifern ... da querchat (var.querhat) an Tadou (inf.) ; n.536 quac ... d-e querhat (var.querchat) (inf.) ;

N.1287 monet ... bede-n cure ; me a-ielo breman ... eguit e querchat (inf.); J.p.215-b querchyt Joseph (5 impér.); M.1717 ... ma-z laequis ... crial dre embannou ez querchset dirazaff ... quenent subiect d-e thron a yoa en prizeunou (pass.cond.II).

GReg.p.771 qerc'hat, tr."querir" (inf.); PELLETIER. qerc'ha "à par abus qerc'hat", tr."chercher, querir" (inf.); L'Arm-p.318 qerchatt, tr."aller, envoyer ou venir querir" (inf.); 3D.après 364 da querchat ar c'horf marv (inf.); 549 querch ... un noter ma vo graet ar c'hontrad (2 impér.); 3G.f.88-b me a qerho dece'h amañ un tamm plouz (3 fut.).

CBF.p.50 kae da qerc'hat da vreur (inf.) p.81 diskennit ar c'hav da qerc'hat un hordenn (inf.); MOA.p.167 qerc'het dour eus ar feunteun (inf.).

qerc'heg f.-i, -où chaap d'avoine, aveinière.

GReg.p.68 qerc'heg, tr."chaap d'avoine"; qerc'hegou (pl.); qerhec, ar qerhec (V.); qerhegul, ar qerhegul (V.) (pl.); PELLETIER. p.488 qerc'hec, tr."chaap senné d'avoine"; L'Arm-p.22 qerhec (f.), tr."chaap d'avoine"

LLB-339 kerheg; 348 ur qerheg.

qerc'heiz f.-ed héron.

C.qercheiz, tr."heron, lat.ardea".

GReg.p.493 qerc'hleyz, qerc'hoyz; qerc'hleyzed, qerc'hoyzed (pl.); qerhey (V.); qerheyed (V.) (pl.); PELLETIER.qerc'heis; qerc'heisct (pl.); CB.me.p.18 ar qerhey; CB.548 ar qerheis.

1. qerc'henn f.-où plant d'avoine.

GReg.p.68 qerc'henn; qerc'hennou (pl.); qerhenn (V.); qerhennou (V.) (pl.).

2. qerc'henn f.-où conte, histoire.

GReg.p.202 qerhenn (V.), tr."conte, récit plaisant, récit fabuleux"; p.450 distagiñ qerhennou (V.); tr."en donner à garder" (pl.); L'Arm-p.72 qerhenn, tr."conte"; p.150, tr."fable, chose fabuleuse qu'on veut faire croire"; qerhennou (pl.).

3. qerc'henn m. cou, poitrine; Voir aussi e-qerc'henn.

G.585 e-n despyt pan ve un guedenn da qerhenn en e qerchenn; M.250 hep santaff toul qerhenn ... d-o qerchen; M.977 liure guenn e-z qerchen; J.p.179 gant livrae guenn on o qerchenn; J.p.103 en e qerchenn un sae guenn; B.n.185 car hoz qerchenn (var.qerchen)

astennet (= astennit) aroez an glan croas; Pa.n.288 e-z qerchen flour; Gk.II p.110 ... ma-z vezo laqueat ... an chaden en a (= ez) qerchen.

GReg.p.218 qerc'henn ar gouzoug, qéic'henn ar gouzoug, tr."le tour du cou"; lakaat ur groaz e qerc'henn e c'houzoug, tr."se mettre une croix au cou"; PELLETIER.qerc'heis, tr."la poitrine, le sein du corps humain. M.Roussel l'écrivait qerc'henn"; L'Arm-p.78 qerheenn ar gouzoug, tr."tour de cou"; RS.p.307 ... ma lakeas pep unan sin ar groaz en e qerc'henn; EN.2020 lakaat a reas ur c'hulier perlez e qerchen ar profed; BD.5129 me a sant an ifern, a zo distalet en qerchen.

MBR.p.12 n'oa en he c'herc'henn nenet dilhad dister; EXG.II p.197 abalamour ma teuge, on e qerc'henn, ur groaz roet dezhañ; MGZ.p.XLIII diskabell, diarc'henn, ur gerdenn e qerc'henn e c'houzoug; SBI.II p.56 ur c'harkan acur en he c'herc'henn; MGK.p.29 nec'h hag enkrez en e qerc'henn; FAG.p.51 en on anaout zo aes d'an den zo furnez Doue en e qerc'henn.

SKMT.p.104 ar plac'h yaouank liv ar marv en he c'herc'henn; SKMT.p.19 skourret ouzh qerc'henn hor c'hezeg.

kerdad, kerdin pluriels de kordenn.

kerre m.-on cordonnier.

C.quere, tr."cordonnier, lat.coriarius, ou cest tanneur de cuyr"; Qu.II p.38 quere, tr."cordonnier".

GReg.p.212 qere; qerçon (pl.); PELLETIER.kerre; L'Arm-p.76 qéré.

BGK.II p.148 ar c'here; ISV.p.411 va c'herent o deus va desket da vezañ qere.

MATH.p.54 goulenit digant ar c'here ober din ur re votod; ibid.kercon (pl.).

kerreñ v. faire le métier de cordonnier.

GReg.p.212 qerea, tr."prendre, ou faire le métier de cordonnier" (inf.).

1. kererezh f.-ioù cordonnerie (boutique).

VALL.p.155 kererezh (f.).

2. kerereza m. cordonnerie (métier).

VALL.p.155 kererezh (m.).

kerell f.-où querelle, dispute, bruit.

Qu.II p.143 querell, tr."querelle"; J.p.106-b ne-z euz necher a mennat delchell e querell; Mc.p.23 querel entre personaigou; ibid. querellou (pl.).

- GRég. p. 771 qarell (V.), tr. "querelle"; qarelléü (V.) (pl.).
- GBl. II p. 110 pa sav nep afer, nep kerel dre ar vro ; ibid. ar gerel.
- kerelliñ v. (sc) quereller.
- GRég. p. 771 qarelleñ (V.), tr. "quereller" (inf.).
B.D. 1864 dont de'n qarellin (inf.) : 820
qarellin ouzh ar Marv (inf.).
- kerellour m. -ien querelleur.
GRég. p. 771 qarellour (V.) ; qarellourven,
qarellourven (V.) (pl.).
- kerellus a. querelleur.
Qu. II p. 120 noâsus ha querellus, tr. "noïseux & querelleur".
GRég. p. 771 qarellus (V.), tr. "querelleux".
- kerent pluriel de kar.
- kerentiad a. -où famille.
VALL. p. 294 kerentiad (m.), tr. "famille (au sens large)".
- kerentiadel a. familial.
VALL. p. 294 kerentiadel.
- kerentiañ f. parenté, parents, famille.
GRég. p. 695 qirintyaich, tr. "parentage, parenté";
ar qirintyaich ; qarentach (V.), tr.
"parenté".
- BSA. p. 166 ar qerentiach a zo estrezi ha mah Douc ;
SST. p. 120 a bezh qarentage e oa savet ar
Werc'hez Vari ? - Ag ar qarentage noplañ ...
- kerentiañ v. apparenter.
VALL. p. 31 kerentiañ (inf.).
- kerentiezh f. -où famille, parenté.
C. qirintiezh, tr. "parentele, lat. parentela";
C. (Gloss. p. 551) qerintiezh, tr. "lat.
necessitudo"; qirintiezh, tr. "confinité";
Gk. II p. 153 (H. n. 51) an degrezyou ... a
qerentiezh - anal. p. 145 ar qirintiezh
spirituel.
- GRég. p. 693 qirintyezh, tr. "parenté" ; p. 199
qirintyezh a-berzh tad, tr. "parenté du côté
du père" ; PELletier. kerentez, kirintez,
kirintez ; L'Arm. p. 268 qerentiañ,
qerentiañ (m.) ; qerentiañ (pl.).
- GALL. 12, 1 kae kuit eus da vro hag eus da qerentiezh ;
NIVE. 1, 2 grit un niveronezh eus an holl
strollad eus a vugale Israél, diouzh o
c' qerentiezh (pl.).
- keront-koer mpl. beaux parents.
VALL. p. 62 keront-koer.

- kerent-kozh mpl. aïeuls, grands-parents.
VALL. p. 15 kerent-kozh, tr. "aïeuls" ; SKET. III p. 50
e-touez ar vugale-se e vefe hini pe hini ...
ma advefe enno eno ha kalon o c' herent-kozh.
- kerour m. -ien cordonnier.
GRég. p. 212 kerour ; kerourven (pl.) ; PELletier.
p. 490 "j'ai entendu prononcer en Léon kerour ;
kerourien (pl.) ; L'Arm. p. 76 qerourien (pl.).
- GK. p. 27 ar c' herour ; BK. II p. 148 kerour-ler
oa dre vicher.
- keresa v. -et cueillir des cerises.
VALL. p. 106 keresa (inf.).
- keres coll. -enn cerises.
C. qereseñ, tr. "cerise, lat. cerasum" (sgf.) ;
(DEB. p. 363) qezenn qeres ; Qu. II p. 28
vn qereseñ, tr. "une cerise" (sgf.) ;
II. p. 23 qereseñ ruz glaou, tr. "cerise toute
rouge" (sgf.).
- GRég. p. 145 qerès, qiris ; qereseñ, qirisen
(lenn : qiriseñ) (sgf.) ; PELletier. kerés ;
kereseñ (sgf.) ; L'Arm. p. 49 qiriseñ ;
qiriseñ (sgf.) ; CB. ms. p. 20 qeres.
LLB. 25 ar hiriz ; 932 eskern kiriz ha prun ;
CBF. p. 82 ar gwez keres
- kereseg f. -i, -où cerisaie.
GRég. p. 145 qereseq ; qereseñ (pl.) ; L'Arm. p. 49
qiriseq (f.) ; qiriseq (pl.).
- keresek a. abondant en cerises.
VALL. p. 106 keresek.
- kereseñ f. -ed cerisier.
C. qereseñ, tr. "cerisier, cest arbore, lat.
cerasus".
- GRég. p. 145 qereseñ ; qereseñ, qereseñ
(pl.) ; L'Arm. p. 49 qiriseñ ; qiriseñ (pl.).
- kereseñ f. -i, -où cerisaie.
PELletier. p. 490 kereseñ, tr. "lieu planté de
cerisiers".
- kereseñ-guez f. kereseñ-guez cerisier.
GON. FB. 7. 515 kereseñ-guez (f.) ;
kereseñ-guez (pl.).
- VALL. p. 462 kereseñ-guez (f.).
- keres-guez coll. kereseñ-guez cerises.
GON. FB. p. 516 keres-guez ; kereseñ-guez (sgf.).
VALL. p. 462 keres-guez ; kereseñ-guez (sgf.).
- (?) keresec'h a. (tissu) gros, épais, (toile) forte.
GRég. p. 926 lien keresec'h, tr. "grosse toile".
MOA. p. 288 keresec'h, tr. "gros et fort (parlant
de tissus et de toiles)".

- kér-gloz f. kériou-kloz ville fortifiée.
 GREG.p.961 kaer gloz, tr."ville murée".
1. kériad f.-où contenu d'une ville.
 GREG.p.961 kaeryad, tr."plein une ville de monde";
kaeryadou (pl.); ur kaeryad tud.
2. kériad m. kéris citadin.
 G.567 an kerys a Ys (pl.).
 GREG.p.961 kaeris, tr."les habitants d'une ville"
 (pl.); SG.f.41 queris a soñjas dont da'm
 ataññ (pl.).
- GON.keriad, tr."habitant de la ville, un bourgeois,
 un citoyen, un villageois"; keriz (pl.);
 EKG.II p.213 pa glevas keriz an droampilh o
 son (pl.).
- SKET.p.129 Monetes a reas lazhañ dre ar c'hleze
 holl keriz switibunan.
- kériadenn f.-où village.
 MOA.p.518 kériadenn, tr."petit village"; IAI.p.37
 war gant o chon asambles er mones keriaden,
 ez oa dek ha pevar-ugent sklavour da nebcutañ.
- ENVB.GWAL.10 p.68 en ur kériadenn war ar muez ;
 SKET.p.136 ar c'hériadennou (pl.).
- kériadennad m. kériadenniz villageois.
 SKET.p.143 kériadenniz-war-zour (pl.).
- kériañ v. rentrer (le blé) à la maison.
 VALL.p.646 kéria (L.) (inf.).
- kériata v.-at rentrer (le blé) à la maison.
 VALL.p.646 kériata (L.) (inf.).
- kériek a. où les villes sont nombreuses.
 VALL.p.784 kériek, tr."propice aux villes".
- kérius a. propice aux villes.
 GREG.p.961 bro kaeryus, tr."païs où il y a
 beaucoup de villes".
 VALL.p.784, tr."propice aux villes".
- kerkent adv. aussitôt.
 M.342 querquent ha-z sinuzoap (leann : finuzoap);
 Qu.p.160 ma hallen é lesell à bianch pris
 ho pe eif quer quent à den en bet, tr."si ie
 le pouvois laisser à moindre pris, vous
 l'auriez aussi-tôt qu'homme du monde".
 GREG.p.5 gergent, tr."d'abord, aussitôt"; p.70
qer-quent, tr."aussitôt, incontinent";
gergent ma wolis anezhañ ; gergent ha me ;
 RP.p.V n'hon eus ket gallet e reiñ quer quent
 ha ma soñjemp ; BD.2774 amarit int querquent
 aze ; 2243 querquent ha ma vezo ar nab kruel
 ganet ; EN.627 arc'hoazh e c'hellin dont
quer quon ha ma vo deiz ; 2604 quer quend

- ha sin ar groaz e vihet er-maez taolet ;
 SA.f.25 ni a yel querquent ha c'hwi.
- HTC.p.2 kerkent an oabl glas en em savas a-zioc'h
 an douar ; EKG.II p.299 kerkent ha ma wele
 unan bennak, e tistroe diwarñañ ; GBI.p.288 me
 a vo eno kerkent ha te.
 MMEK.p.17 kerkent ha ma voe peurc'hraet.
- kerkoulez Voir kenkoulez.
Kerl m.-où cercle, cerceau.
 GREG.p.144 gerl (V.), tr."cerceau, cercle, ou lien
 pour relier les tonneaux, les cuves, etc." ;
gerleü (V.) (pl.); ur herl (V.); L'Arm.p.49
querrie (m.), tr."cerceau, cercle": querrieu
 (pl.).
- KRL.p.21 emañ o tisann diwar ar c'herlo, tr."il
 boit au tonneau même, il boit immodérément" (pl.).
- kerliñ v. mettre des cercles (à une barrique, etc.),
 encercler.
 GREG.p.145 gerleñ (V.), tr."mettre des cerceaux
 à une barrique etc." (inf.).
- kerlour m.-ien cerclier, ouvrier faisant des cercles
 de barriques.
 L'Arm.p.427 querlour, tr."cerclier" ; querlerion (pl.).
- kerluz m.-ed loche (poisson de mer).
 PELletier.kerlus, tr."sorte de poisson de mer, de
 la grandeur et figure d'un harang, un peu moins
 plat. Il a trois barbillons, un de chaque côté
 de la gueule, & l'autre dessous. Quelques-uns
 prononcent mal Kelus. Ce nom est de l'usage
 des côtes de mer du Bas-Léon. Et un cuisinier
 du pays m'a dit que c'est un François la loche
 de mer".
 VALL.p.430 kerluz (m.).
1. kern f.-ioù (1) sommet de la tête.
 J.p.109-b chetu un curun bras a spenn ; laquet hy
 dre hec oar e quern ; Pa.n.280 ha-n curun a
 mach oar ma quern ; M.233 brenan nen-d-eux
 espenn d-o quern e-n yffernou
 GREG.p.919 qern ar penn ; PELletier.kern-ar-penn.
 CBF.p.85 emañ he c'hoef ouzh kern he fenn ; MOA.p.133
 an hini a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet
kern e benn ; HTC.p.44 adalek kern e benn
 betek plantoù e dreid.
 SKET.III p.71 en e benn blev stank rodellek, gell
 al liv anezho en e qern.
- (2) tonsure.
 C.quern, tr."tonsure, lat.tonsura"; Gk.II p.144
 (H.p.35) nep en deuez quern.

- GReg.p.928 gern, tr."tensure, couronne d'Éclesiastique"; encor oc'h ober e guern dezhañ ; PELletier.kern-ar-boleg, tr."la tensure sur le haut de la tête, selon l'ancien mode". L'Arm.p.384 quernn (f.); quernneu (pl.); reiñ ar quernn, tr."tonsurer".
- (3) cime, sommet, pointe.
- GReg.p.169 gern ar menez ; RS.p.255 war guern unan eus ar nozziou-se.
- HTC.p.10 an dud ... a glaste pignat ... war gern ar nozziou ; MBR.p.340 un tog seiz kern uhel.
- SKET.p.124 ur grec'hien ... war ar gern uhelañ anezhi, e save ti ar santual.
- (4) trénie (de moulin).
- C.guern melin, tr."tremee, lat.faricapsia".
- GReg.p.937 gern, gern ar vilin, ar guern ; PELletier.kern-ar-vilin ; L'Arm.p.247 quernn (f.).
- CBF.p.70 teurel ed er gern.
- (A) kern ar skouarn sommet de l'oreille.
- MBR.p.166 an tri gi ... a gouskas milk, ha Yann ha mont ha reiñ un taolig bazh da bep hini anezho, diwar gern ar skouarn.
- 2.kern pluriel de korn.
- kerndogenn f.-où chapiteau.
VALL.SUP.p.30 kerndogenn (f.).
- Kernev (1) f. Cornouaille.
C.querneau, tr."cornouaille, lat.cornubia".
Gk.II p.122 Querneau ; Cnf.page de titre, Diocés Querneau.
- GReg.p.213 Kerné, Kernadon ; Kernéu (V.) ; PELletier.Kerne, Kerneu
- DIHU-1906 p.116 brezhoneg Kerné.
- (2) n. Cornouaillais.
- EKG.II p.313 ar C'herne a zihunas.
- Kernevad n. Kerneviz Cornouaillais.
- GReg.p.213 Kernévad, kernevad ; kernevad, kernevaudet (pl.) ; Kernévad (V.) ; kernéuis (V.) (pl.) ; kernevaudès, kernevauds (fém.) ; kernevaudesed (fém.pl.) ; PELletier.Kernevat ; Kernevis (pl.) ; Kernevades (fém.) ; Kernevadeset (fém.pl.).
- IBM.p.89 ar Kernevad (pl.)
- NMEK.p.35 Kerneviz (pl.).
- kerneveg n. (1) dialecte de Cornouaille.
----- (2) langue cornique (de Cornwall).
- NOTK.p.168 diwar an X-vet kantved e stagas ar c'herneveg da vont war e ziskar.

- kernevek a. (1) du dialecte de Cornouaille, en dialecte de Cornouaille.
----- (2) cornique.
ENVG.GWAL.10 p.57 ur bern frazennoù kernevek.
- Kerney-Veur f. Cornwall.
NOTK.p.26 Breizhiz Kerne-Veur.
- kerneze f. (1) cherté, disette.
C.quernez, tr."charité, lat.caricia" ; Cnf.p.46 nep à pren cals à eth, eguit ober donet quernez ...
- GReg.p.161 quernez, tr."chereté" ; bloavezh ar quernez a voe er bloaz mil c'hwec'h kant, daou ha tri-ugent ; PELletier.p.487 kerneze, tr."cherté, rareté" ; BD.39 quernes : 47 ar quernes.
- BMN.p.28 d'ar mare-se e teuas ur quernez vras : ar beorien ... a varve gant an naon ; NGK.p.2 genel a ra bosenn ha kerneze ; FAG.p.84 pa baouez al labour, e tigor ar quernez.
- (2) rémission, pitié.
- M.1509 hep espern na quernez na truez hon bezaff da bout gant Lucifer ; Pn.n.251 pan ves e-n ifferm hep quernez ; Dnal.p.161 hep espern na quernez na truez ho beza, en tan gant Lucifer.
- kerniañ v. tonsurer.
VALL.p.743 kernia (inf.).
- kernidigezh f. cherté.
GReg.p.161 kernidigez ; PELletier.p.487 kernidigez, kernidigez.
- kerniek a. cornu.
NOTK.p.87 gouede kerniek.
- kerniel pluriel de korn.
- kerniel-gavr pl. alysse.
VALL.SUP.p.7 kerniel-gavr (pl.) ("Loeiz Ar Floc'h").
- kernigell f.-ed vanneau.
Nom.p.38 (Gloss.p.551) querniguel ; querniguelled,
GReg.p.948 querniguell, querniguell ; querniguelled,
querniguelled (pl.) ; PELletier.kernighell,
kernighell.
- kerreg pluriel de karreg.
- kerreizh a. calme, modéré, sobre, tempérament, correct.
PELletier.kerreis (Basse-C.), tr."paisible, pacifique, modéré, modeste, morigéné, qui est dans l'ordre, & bien réglé".
VALL.p.472 kerreiz, tr."modéré (au moral)" p.695, tr."sobre" ; p.731, tr."tempérament".
- kerreizh f. police.
PELletier.p.493 "... je trouve dans mes manuscrits Kerreis, nom subst. pour dire, si je ne me trompe, Police, bon ordre dans une ville".

VALL.p.573 kerreiz (f.).
kerreizhadur m. -ion police.
 VALL.p.573 kerreizadur.
kerreizhañ v. faire la police.
 VALL.p.573 kerreiza (lenn : kerreiza) (inf.):
 NOTK.p.73 ... e vezent karget da kerreiza
 (inf.).
kerreizhdod f. calme, modération, sobriété, tempérance,
 correction.
 VALL.p.472 kerreizded (f.), tr."modération";
 p.695 kerreizdod (en evañ), tr."sobriété";
 p.731, tr."tempérance".
kerreizherzh m. police.
 VALL.p.573 kerreizherzh.
kerruz s. sorte de godmon.
 VALL.SUP.p.87 kerruz.
kerse s. étonnement, surprise, déception, désappointement.
 GREG.p.376 ar pezh a re gerse, tr."étrange,
 surprenant"; gerse eo ganen, tr."je trouve
 étrange"; gerse vozo gantañ, tr."il trouvera
 étrange"; PELletier.kerse, kerze, tr.
 "surprenant, étonnant, étrange, extraordinaire."
 Le P.Manoir écrit Querze eo guene me, je
 trouve étrange ... H.Roussel convenoit de
 cette signification".
 EKG.II p.299 neuze e kouezhas kerse war ar c'here ;
 p.301 kerse oa ivez 'ta gant ar c'here ;
 GBI.II p.292 kerse eo'h eo bet gant va
 c'hostoù maniañ ar bal hag an trañchoù.
 SKET.III p.32 noc'h bras ha gwall gerse d'ar
 c'himind-se a savas er roue.
kerseenn f. -où déception, désappointement, désillusion
 SKET.III p.96 ar bobl a c'harmas war he
 c'horseenn.
kersect pp. déçu.
 BARD.56 p.10 kement-se an boa c'hoant da lavarout
 evit diskleriañ e oan bet kersect o wclout
 pegen nebut a dud a oa deuet d'an Ofis.
kerseüs a. décevant, désappointant.
 VALL.p.186 kerseüs, tr."décevant (et décevable)".
kerteri f. (1) cherté, disette.
 GREG.p.161 qertery (V.), tr."chereté"; L'Arm.p.56
quérteri, tr."chereté"; p.153 quérteri (m.),
 tr."famine"; quérterieu (pl.); p.159 ar
 brezel, ar vosenn hag ar quérteri ; NG-602
 brezel ha famin, quérteri, gwall gleñved ;
 BD.246 ... na deo erru ar vro ... ar quértery.

LLB-54 labourit hep arsav pe doujit ar geltri
 (2) répugnance.
 ERNault.SUP.p.158 kertri a vez o sevel heure-mat
 (T.); kertri en deus (T.).
kerterius a. qui répugne (à faire quelque chose):
 nonchalant, paresseux.
 ERNault.SUP.p.158 kertriug eo (T.).
kerubin m. -ed chrubin.
 GREG.p.161 gerubin ; gerubined (pl.): ken ruz hag ur
 c'herubin
 III.ROUed.6,23 daou gerubin ; I.ROUed 4,4 Aotrou
 an armoù azezet war ar gerubined.
kerv-falc'h m. manche de faux.
 VALL.p.444 kerv-falc'h, kero-falc'h (C.) (m.).
kerz f. possession temporaire, jouissance, usufruit ;
 Voir aussi e-kerz.
 GREG.p.741 gers, tr."possession, action de posséder";
 kaout un dra bennak en e gers, tr."avoir
 quelque chose en sa possession"; PELletier.
kerz, kors, tr."jouissance, possession, profit,
 gain" "Monsieur Roussel, qui m'a appris ce nom
 ajoute qu'il signifie aussi disposition,
 c'est-à-dire, droit de disposer. Ema en of
Kors, il peut en disposer ... En Bas-Léon, &
 en Cornwallie, Kors est ce qui appartient.
 Ne ema ket en m'Kors, il ne m'appartient pas,
 je n'y prens aucun intérêt".
 LEVI.14,34 hogen an tiez o devezo war harzoù ker
 ne vezint ket gwerzhed, rak ur gers pourbadus
 eo dezho.
 1. kerzh adv. certes, certainement.
 Pn.n.144 hac ez selsont a pep tu querz ; n.30
 corff hac eneff ... ez duhet, ytron, ...
querz oar an holl patriarchet ; J.p.44
querz ez eu ret ... e gouzafhec ; Jor.ms.
 p.1442 (n.3) unan a voae hanvet querz Iesus.
 2. kerzh n. marche, action de marcher, façon de marcher,
 démarche.
 PELletier.kerz, kors, tr."marche, train, allée".
 LBN.p.57 hiri ha Jozef, goude ur c'herz hir ha
 poanuis, a erru e Betleem.
 SKET.III p.78 ur rouanez ... hep nep namn ...
 en he dalc'h, nag en he c'herz
kerzhadeg f. -où marche en commun.
 SKET.p.139 ne voc tra evit o herzel en o c'herzhadeg
 war-du ar C'huzh-Heol, ha bezañ ar kerzhadeg-se
 ... ur stourmadeg dibaouez ; NOTK.p.62
kerzhadegou (pl.).

- kerzhadenn f. -où marche.
 NOLA p.53 er c'herzhadennou, e kerzho brezelourien
 pep neurind holl a-govret (pl.).
- kerzhed m. marche, d'ar marche.
 Cnf.p.23 en querset oues an azmauet ; An.ms.
 p.1460 (n.518) sell ouz va quenet a va
 querset soum.
- GReg.p.602 querset, tr."marche, route, chemin".
 daou zvezh querset ; p.263 ar querset "ou
 prononce ar c'herzed", tr."d'ar marche". p.29
 querset, tr."allure"; L'Arm-p.230 quernétt
 (m.), tr."marche, route"; RL.p.55 an holl
 bec'hodoù hoc'h eus kometet dre ar c'herzet ;
 BD.2354 da-n dud dall ... e rento ar gweled
 ... d'ar re gama ar querset.
- MG2.p.XX reiñ a ra ... ar c'herzed d'ar re gama
 SKET.III p.110 war-hod nav devezhiad herzed
 diouzh Treva.
- kerzhedez m. marcheur, voyageur.
 C.querzedec, tr."chemineur, lat.uisitor".
- kerzher m. -ien marcheur.
 Qu.II p.32 vn querset gorce, tr."qui chemine
 laschement, lat.tardigradus".
- GReg.p.602 querset ; querdryen (pl.) : querhour (V.) ;
 L'Arm-p.230 querrhour ; querrherion (pl.) ;
 querrheréss (fém.) ; querrherédétt (fém.pl.).
- SKET.p.137 ar c'herzer mat ; SKET.III p.108 ar
 pevar c'herzour difaczhus.
- kerzhidigezh f. marche.
 C.(DESM.p.363) querdidigez, tr."lat.progressio";
 C.(Gloss.p.551) querdidigez, tr."allure de
 pied".
- kerzhin coll. -enn alises.
 Pellotier.kerzin, tr."arbre, dit en François
 Alisier. Je n'ai entendu ce mot qu'en
 Basse-Cornaille".
- GON.kerzin (m.), tr."alizer"; kerzinen (f.), tr.
 "une seule alize" (sgf.).
- BRNAult.Dict.Vannes.kirinen, tr."fruit de
 l'alisier" (sgf.); kirin; SKET.III p.77
 ur porzh plantet a vez kerzin.
- kerzhinenn f. -ed alisier.
 GON.kerzinen (f.), tr."un alizier, arbre".
 BRNAult.Dict.Vannes.kirinen (f.), tr."alisier".
- kerzh-lid m. procession.
 NOLA.p.13 sed ann ur c'herz-lid fontus.
- kerzhout v. (1) marcher.
 C.querzet, tr."cheminer, aler, lat.ambulare,

- pergers" (inf.); Qu.II p.32 querset, tr.
 "cheminer" (inf.); N.1821 ne-m-cux nerz da
 querset (inf.); Cnf.p.e/16 ... ez dleomp ...
 querset gant an hent effn (inf.); J.p.203-b
 ret ou querset scag (inf.); Pa.n.266 mar
 quersetont oar an pont stryz (6 prds.); M.1496
 e-n hynchou ... leun d mil reux ez querset
 (4 imparf.); B.n.159 querset stard, ne fell
 quet tardaff (4 impér.).
- GReg.p.604 querset, querset (inf.); querset, quernétt
 (V.) (inf.); L'Arm-p.230 quernétt, quernétt (inf.);
 NG-664 ha querset buan-mat (5 impér.); RF.p.397
 setu aze an hent da vont d'ar Baradoz ; n'hae'h
 eus nemet querset drezañ (inf.); RF.p.81 d'an
 treid-se pere e devoas querset koment (pp.);
 BD.3662 ne zo ken kama na c'hallan ket nemet
 war flac'hioù querset (inf.); IS-p.5 an hini
 a lavar e chom e Jezuz-Krist a zle quernétt
 evel m'en deus quernétt (inf. et pp.).
- TDE.BF.p.434 querset a ra bremañ dre an hent na oa
 aet Paol (inf.); LLB-1139 en ur querset (inf.);
 SST-p.II en hent o querset (inf.).
- DIHU-1905 p.71 ar paour a sav hag en lak da
 querset (inf.).
- (2) aller, s'en aller.
 J.p.131 querset (5 impér.).
 NG-750 ar serjantad a querhou prezant d'ho kwelet
 (3 fut.); NG-1380 querset, tud villiget (5 impér.);
 BD.1320 quers d'an ifern gant Lusifer (2 impér.);
 GJ.p.8 quers timet, Gabriel, dra depech
 (2 impér.); SG.f.33 querset alose (5 impér.);
 IS-p.34 querset d'an ten eternal (5 impér.).
- BBR.p.98 querset da c'houlenn digant Mari reiñ degener
 deomp en he zi (2 impér.).
- (3) aller, fonctionner.
 LLB-1623 ar werzh a querset mat (3 imparf.).
 DIHU-1907 p.318 ur vandenn vugulion en deus en dolpet
 ... ha querset a ra gante sonennoù ar vro (inf.).
- Kerzu m. décembre.
 C.querzu, tr."decembre, lat.december" ; B.n.809
 an peure dez a querzu ; Cnf.p.45 d'nis guengolo,
 hezrou, du, kdu ; Dnal.p.73 ar c'hruc'hvet
 varnugent d'nis Querdur ; p.28 ar 25 d'nis
 Kdu.
- GReg.p.248 querzu, querdur, niz querzu, querdur ;
 querdur (V.) ; Pellotier.kerzu, niz querset ;
 querdur (V.).
- ISV.p.143 d'an seizh a viz querset.

DIHU-1908 p.3 d'ar c'hentañ Lun a viz kerdu po en azvent.

kesad n.-où assolement.

VALL.p.41 kesad, kevad (n.).

1. kest f.-où (1) ruche.

GRÉG.p.833 qèst gwenan, tr."ruche à miel";

qèstou-gwenan (pl.); PELletier.kèst;

IN.p.74 ... e welimp soudan hor mel kollet,

hag ar quest eus hor c'houstiañs anpoczonet;

RP.p.393 ar gwenan ... en o c'hèst.

S.G.p.151 ar gwenan e vent kuit eus o c'hèst.

----- (2) corbeille.

GON.kèst (f.), tr."corbeille, panier, soit en osier,

en paille ou en bois plein"; kèstou (pl.);

NIVE.6,17 kèst ar barnoù dic'hoell.

SKET.p.128 seier ler po questou (pl.).

2. kest f.-où quète.

GRÉG.p.772 qèst, tr."quète, terme de Religieux

mendiant"; qèstou (pl.); qèstéù (V.)(pl.);

ur qèst arc'hant, ur qèst ed; ober ar

qèst evit ar boerien vezhus; L'arm-p.318

qèste (f.)

3. kest pl. vers des intestins.

GRÉG.p.953 qèst, tr."vers qu'ont les enfans, et

plusieurs grandes personnes"; klañv eo gant

ar c'hèst; PELletier.kest "se dit des vers qui

causent des douleurs dans les intestins,

particulièrement aux enfans".

1. kestad pluriel de kostenn.

2. kestad f.-où (1) ruche.

GRÉG.p.833 qèstad gwenan; qèstadou (pl.).

----- (2) plein une corbeille.

GON.kèstad (f.); MO..p.187 kestad frouc'h.

1. kestal v. gair, geindre.

VALL.p.564 kestal (V.), tr."se plaindre, faire

entendre une plainte" (inf.).

2. kestal, kestañ v. quèter.

C.quèstail, tr."quester, lat.questare" (inf.);

Qu.II p.143 questal, tr."quester" (inf.);

Im.ms.p.1466 (n.713) questal (inf.).

GRÉG.p.772 qèstal, tr."quêter, terme de Religieux

mendiant"; qèstal a di e ti (inf.);

L'arm-p.318 quèstein (inf.).

LBM.p.207 pe quester evit ezhomou an Iliz (pass.prés.).

B.HE.6 p.3 kestal war an hentoù bras (inf.).

kestañ v. mettre, rcattrer dans la ruche.

PELletier.p.495 kesta "à par abus kestal", tr.

"ramasser les abeilles dans la ruche"(inf.).

VALL.p.667 kesta (inf.).

kestell pluriel de kastell.

kostenn f.-où (1) ruche.

Qu.II p.150 vn questen gwenan, tr."vne ruche à miel".

PELletier.p.495 kesten mel, tr."ruche à miel".

----- (2) corbeille.

PELletier.p.495 kesten (L.), tr."une certaine mesure

de grain, à un vaisseau ou corbeille à mettre

la pâte".

kostennad f.-où ruche.

VALL.p.667 kestennad, tr."contenu d'une ruche".

kostenner n.-ien fabricant de ruches.

VALL.p.667 kostenner.

koster n.-ien (1) quèteur.

C.questour, tr."questeur, lat.questor".

GRÉG.p.772 qèsteur; qèsteuryon (pl.); qèsteur (V.);

qèsteuryon, qèsteuryon (pl.); ar brour qèsteur;

L'arm-p.318 quèsteurr.

----- (2) mendiant.

C.(Gloss.p.552) quostour.

ket adv. (1) certes, complètement, de toute façon.

M.1396 da-n re á fynys quet ho fet en pechedou;

M.1458 pez a-ray nep so quet bout en pechedou;

M.3313 ancouffnez ... ho holl poan, ho-deus

quet gouzaffet e-n bet man a-raint; Jer.ms.

p.1447 (n.64) an mezec oz salvo oz cleffet nar

quel quet; B.n.13 na peban oa, na piu oa quet;

Em.n.147 no gouzyent pe respontent quet;

Pa.n.126 penaus ez cotes te-za quet bout o

man ... decedet ...?; Mlou.n.562 rac no gousont,

ez fellont quet.

----- (2) aucunement.

G.169 hep dout quet; Pa.n.78 hep quet nar; B.n.11

hep quet a nar; B.n.22 hep fellont quet;

Pa.n.212 teuall quet ne-a deur; G.197 ne

dydyffas onny yt glas quet; M.3322 na-z vo

roun quet n-o collhet.

NG-340 hep quet abuz; 3 hep quet a si; BD.1788

hep quet nar; 2942 hep quet a c'hoep.

----- (3) pas, point (avec un verbe au négatif).

C.quet, tr."point"; B.n.61 a-n a-eu quet?; n.14

n-en deuca quet quen queffridy; n.37 da nonet

d-e netou ne losiff quet den en bet; G.18 ne

fallas quet; M.1571 cuyt hadaff pechet, ne-

-d-oux quet dleet dit nonet ruyn; Gk.p.110

na credet ef quet; J.p.52 quet n-en gwy;

Qu.p.33 perac na dibrit-hu quet á (= ho)

potais en dra eo ton?; p.32 na dibrit i

quet oll.

NG-200 ne lojhet quet amañ ; 1528 ne doa quet net desped ; RS.p.68 evit, na n'hor be i quet gounezet-mat ur wech, na c'hallhemp ... ; BD.865 ne din quet mui ; IS-p.49 hon ene ne varvo quet ; MG-p.9 ne ran quet gacu ouzh den.

MBR.p.164 ne zebr ket n'neur a dra bremañ ; EKG.II p.188 n'oa ket ivez 'ta tam kuzh ebet e nep lec'h ; LLB-42 perak ... n'hon eus chet ni sentet ; BEL-p.9 Dalmas ... a oa ur barrez forzh dirollot ; ne c'helle quet bout ken.

---- (4) rien.

GReg.p.23 a ziv da unan, a unan da get ; L'Arn-p.339 : quett, tr."rien" ; NG-1459 e klask gounit an holl, en en lakaint hep quet ; HS-p.142 ar c'hoariou, ar bagatellach, ha traoù a quêt.

SST-p.258 ne dint mat da quet.

---- (1) kas da get, lakaat da get réduire à néant, anéantir.

GReg.p.825 kas a oar ar skeod da c'hwec'h real, ha c'hwec'h real da quet ; NG-1512 e lakaat da quet.

GiNo.7,25 Douc a gasas da gêt kemont en doa buhez war an douar.

NOTK.p.146 a-walc'h e oa pad ur renziad-tud evit hen kas da get.

ketaer m.-ed cohéritier.

C.quet verez, tr."cohoirs, lat.cohores" (?pl.).

GReg.p.178 qetaer ; qetaéred (pl.).

ketkevret adv. ensemble ; cf.ketkevret.

N.1127 en hanu en Tat ha-n Mab a-pret, quet quaffret hac an Spered Glan ; Pa.n.51 androu ha Joseph quent quaffret ; n.142 an dra-man ... n-o deruoc credif quet quaffret ; Jer.ms.p.1450 (n.124) deomp oar quet quaffret Betde Ron ; J.p.206 quet quaffret ne d-cux nemed och hep paig ni floch.

ketpar m. compagnon, égal.

M.310 Sourd'et ha Toucquet vezo, crot, da quet par.

keul m. préure.

GReg.p.752 geule.

GON.keulé (n.).

ERNAULT.Dict.Vannos.keul (n.) ; V.LL.p.590 keul (v.)(n.).

keulfe n. couvre-feu.

C.(Gloss.p.137) querfe, tr."lat.ignitogium" ; Dnal.p.70 pa soner cocurse (lenn ; cocurfe) d'ar mintin.

GReg.p.229 cherfe, culfe ; seniñ geulfe, seniñ querfe (L.),tr."sonner l'Angelus du soir".

V.LL.p.167 keulfe (n.).

keuneud coll.-enn bois de chauffage.

C.queuneudenn, tr."buche ou bois, lat.lignus" ; C.(DEBI.p.364) queuneudenn (sgf.) ; gouchel queuneud, tr."lat.strucs" ; Qu.II p.22 queuneud, tr."bois" ; Qu.p.21 it breman da querc'hat queuneud euit ober tan.

GReg.p.101 queuneud, tr."bois de chauffage, branches, fagots, bourrées" ; gened (V.) ; queuneud kalet, tr."bois de chauffage, gros bois" ; queuneud (sgf.) ; PELLETIER.keunuit, tr."bois gros ou menu, qui n'est propre qu'à brûler" ; keunuden, tr."une seule bûche ou buchette" (sgf.) ; keunujeu, keunugeou (pl.) ; L'Arn-p.32 queunait (m.).

EKG.II p.223 e-touez ar c'heuneud ; p.216 gwrae'hellou keuneud ; MGZ.p.163 da betra ee mat ken nemed da ober keuneud tan ; CBF.p.71 stlapet en deus keuneud-forn enni.

keuneud-berr coll. mottes de bouse de vaches.

GReg.p.101 queuneud-berr, tr."de la bouse de vache, qu'ils appellent du bois court et facile à rompre, parce qu'il ne fait ni harpon, ni scie, ni hache pour le couper".

CBF.p.106 keuneud berr.

keuneud-bezhin coll. goémon séché pour faire du feu.

GReg.p.101 queuneud-bézin, tr."bois de chauffage dans les côtes maritimes, du goémon lavé en eau douce, et séché au soleil".

keuneud-bleñchou coll. combustible de menu bois.

V.LLSUP.p.35 keuneud-bleñchou.

keuneud-douar coll. mottes de terre à brûler, combustible de tourbe.

GReg.p.101 queuneud-douar, tr."des mottes".

CBF.p.106 keuneud douar.

keuneudeg f.-i, -où bûcher (pour mettre le bois).

C.(DEBI.p.364) queuneudec, tr."le lieu des buches".

GReg.p.125 queuneudec, queuneudec ; queuneudegeu, queuneudegeou (pl.).

EKG.II p.69 e toull ar queuneudek ; TDB.BF.p.435 da gargañ toull ar queuneudek.

keuneudek a. abondant en bois à brûler.

MO..p.144 ar c'heuneud a zo gwall queuneud en-dro d'e diegezh, ken keuneudek pa grogas ennañ.

keuneudenn f.-où (1) bûche, trique ; Voir aussi keuneud.

GReg.p.124 queuneuden-kalet (skrivet : caled), queuneuden-tev, tr."bûche, gros morceau de bois propre à brûler" ; p.640 queuneudenn, tr."trique, parent de fagot, ou triquet" ; queuneudennou (pl.).

- SBI.II.p.26 bremañ ne 'ouel dourek, pa'm bez fest ar keuneudenn.
 ----- (2) bûche, personne stupide et indolente.
 GReg.p.125 keuneudenn, tr."bûche, sot, ñc"; p.376, tr."étourdi, benais"; p.706, tr."pocore, sot, stupide".
keuneud-gor coll. bois à chauffer le four.
 GReg.p.101 keuneud gor.
keuneud-koad coll. combustible provenant des arbres.
 GReg.p.101 keuneud-koad, tr."du bois de terre ferme".
keuneud-kordenn coll. combustible de bois de corde.
 VALL.SUP.p.35 keuneud-kordenn.
keuneud-laka-laka coll. combustible de fougère sèche.
 GReg.p.101 keuneud laka-laka, tr."de la fougère sèche".
keuneud-nor coll. combustible de gémon.
 GReg.p.101 keuneud-nor, tr."bois de chauffage dans les côtes maritimes, du gémon lavé en eau douce, et séché au soleil".
keuneuta v.-et (1) ramasser du bois de chauffage.
 GReg.p.101 keuneuta; keuneuta, keuneuta (V.)(inf.); PELletier.p.497 keuneuta, keuneuta (inf.).
 GBI.II p.259 ur plac'hig ... en c'hoad o keuneuta (inf.).
 ----- (2) couper du bois à brûler.
 GON.keuneuta, tr."exploiter ou couper du bois à brûler" (inf.).
keuneutaer n.-ien (1) ramasseur de bois de chauffage.
 GReg.p.101 keuneutaer; keuneutaer (pl.); keuneutaer (V.); keuneutaer (V.)(pl.).
 ----- (2) bûcheron.
 GON.keuneutaer; keuneutaerien (pl.); MGK.p.67 ur paour keuzh keuneutaer.
 1. keur coll.-enn coeur (au jeu de cartes).
 GReg.p.724 pikez, treflez, karé ha keur.
 MOI.p.172 keur; keuren (sgf.).
 2. keur n.-ieñ coeur (partie d'église).
 GReg.p.166 choeur; ar c'hoeur.
 HTC.p.62 ar c'hoeur; GBI.II p.242 or c'hoeur.
keureuz n.-ed sorte de saumon.
 GReg.p.847 keur-keur, tr."saumon coeur"; keureuz (pl.).
keurusa v.-et pêcher les petites anguilles.
 GReg.p.37 keurusa (Ht-L.), tr."pêcher des anguilles" (inf.).
 GON.keurusa (L.), tr."pêcher de petites anguilles" (inf.).

- keuruz coll.-enn petites anguilles.
 GReg.p.37 geurus (Ht-L.); geurusen (sgf.).
 GON.kefruz (L.), tr."espèce de petite anguille".
keurzelwenn f.-où colosse, statue colossale.
 VALL.p.133 keurzelwenn (f.).
keusaat v. tourmenter.
 C.(DEBM.p.259) keuzhat, tr."molester" (inf.).
keusteurem f.-où (1) ragoût.
 GReg.p.446 geusteurem, gustem, tr."galinafrée, ragoût fait de plusieurs restes de différentes viandes"; p.841 pep loudourenn a gav mat he c'heusteurem.
 DIHU-1908 p.4 kestéren gad gant gwin.
 ----- (2) chère, cuisine.
 HERV.p.13 ar vamm-gozh ... he doa lakaet he lunedoù war he fri, moarvat evit gwelout fraeshoc'h he merc'h-vihan oc'h ober enor d'he c'heusteurem.
 1. keuz m. chagrin, regret.
 C.keuz "uide in anquen"; C.(Gloss.p.137) keuz; Qu.II p.50 cahout keuz, tr."avoir douleur"; p.147, tr."repentance"; En.n.89 gant keuz dazlou ez caiffuyff; n.85 gant keuz hac ancaez; n.99 gant keuz ha nez; M.565 keuz meur a quemeras; 1330. pyu ... na quemerhe yestlan ha keuz flam d-e amser?; J.p.180-b goude-n keuz ha-n estlan a-m-ocae; p.189 gant keuz bras e-m-eux ef clasquet; NL.n.216 gant keuz ha treuel; Gk.II p.137 (H.p.15) gant keuz ha contrition; p.145 (H.p.41) an keuz he deuoec an ytron Maria pan guelas he nap crucifys; Qu.p.162 n-o bezo keuz er bet; p.195 keuz a-mneus na-neus gallet ho (= o) quac quant dech; Do.p.42 ca'fout keuz a vezafi offanset Doue; Dnal.p.22 gant keuz ha gant regret; p.162 eno quemet a quercz ... a-vez nerzer, hac à quemer estlan ha keuz flam d-o amser.
 GReg.p.795 keuz, tr."regret, douleur, repentir"; gé (V.); kaout keuz; PELletier.keuz, tr."douleur, deuil, affliction"; L'Ann-p.329 quac, tr."regret"; DO.p.53 kaout keuz da vezañ ofañset Doue; RP.p.44' ur galon glac'harot ... gant keuz d'e vezañ ofañset; RS.p.276 ur gwir keuz ha kontrision d'ho pec'hedoù; CO.p.93 ur c'keuz bev ha leun; BD.1085 quem bras an eus dezhañ; 4197. quem zo diwezhat bepred; SA.f.7 gant queuf bras, kofje a generan; SG.f.11-b ceun o devo goude; MG-p.301 no oa ket siñser ar hae en doa ar verc'h-se a he fec'hed.

EKG.II p.2 n'hor bec ket a geuz ; SVE.RC.2 p.236 etre an dimoziñ hag ar c'heuz, n'eus nemet treuz ar c'hleuz ; HOC.p.54 Taron a savas keuz gantañ da vezañ laosket an Israelited da vont kuit ; SST-p.223 ur hé ag ar galon ; LLB-688 hon tud yaouank ... a varv lies gant kai o kuitaat Breizh-Izel ; SBI.p.162 allas ! ne c'hallan mui kanañ, gant ar c'heuz da'm breur yaouankañ ; II.p.78 keun am eus da'm par, zo aet en douar ; LBM.p.9 ur gwir geun eus e bec'hedoù.

MBJJ.p.323 daeroù a geu hag a c'h'hlac'har ; HERV.p.17 ... e sav keuz din da vezañ chomet da gozhañ evel-hen ; DIHU-1905 p.80 a dra sur n'ho pe ket ké goude.

2.keuz s. peine, effort, travail.

B.n.42 demp seder da ober cher mat, rac dre honn queux en om n-eux gloat ; n.443 ne menn ... lacat queux dezy ... da ober reux ; J.p.187 dre-n queux flam a-m euz, ne-m-eux quet da gulet adlez ... hoant en bet.

3.keuz m. fromage.

SKBT.p.36 gant he daouarn hec'h-unan e reas ur moll keuz.

keuziadus a. regrettable.

VALL.p.637 keuziadus.

keuziañ v. (s')affliger, avoir regret.

GReg.p.795 quezya, tr."causer du regret" (inf.); p.796 bezañ quezyet, tr."regreter" (pp.); p.206 quezya e gwirionez (inf.); p.796 kalz a Israelited, pa edont en dozerzh, a quezyé d'an ognon (3 imparf.).

SKBT.III p.49 hag e touan dit ... na rin biken tra a goment a rafe dit keuzia da'z trugarez (inf.).

keuzidigezh f. contrition.

GReg.p.206 quezedigez gwirion eus e bec'hedoù.

keuzoudik a. repentant, contrit.

C.(DEBM.n.259) quezedic, tr."plein de douleur"; C.(Gloss.p.137) quezedic, tr."repentant"; quezudic, tr."triste" ; Em.n.147 Thomas ho queles quon quezedic.

GReg.p.206 quezedicq, quezedicq, tr."contrit, bien repentant".

VALL.p.647 keuzidik, tr."repentant".

keuzidikaat v. se repentir, s'affliger.

C.quezedicat, tr."douleur avoir, lat.dolere";

C.(DEBM.p.259) quezedicat (inf.).

GReg.p.795 quezedicqat, tr."regreter" (inf.); quezedicqat (pp.).

VALL.p.647 keuzedikaat, tr."se repentir" (inf.).
keuziek a. repentant.

GON.p.88 keuziek, tr."regrettant, repentant".

1.keuziñ v. (s')affliger, avoir regret.

C.(Gloss.p.137) quezañ, tr."se repentir" (inf.);

M.444 Sant Anselm, ouz queuziñ d-e pechet (inf.); 452 ne-d-eux negun quen feru, pan preder a meruell, na vez e neuz queuzet (pp.);

GReg.p.796 bezañ quezet, tr."regreter" (pp.);

RP.p.399 a bet kristen ... o devezo lec'h da queuzi ... o anzer gollet (inf.).

2.keuziñ v. s'efforcer.

C.queusiff, tr."efforcier, lat.conari" (inf.);

M.1546 quemet ez spont ... rac an barm ... ma-z queux da tennaff den ... da penet (3 prés.); B.n.463 da-n gallout a-m-eux ez queusaff (1 prés.); J.p.218 euyt quemet reux ma-z quevssen (1 cond.II); Jer.Pelletier.dict.ms. (n.A.276) aour un renat a n'eux queusset (pp.).

keuzius a. (1) qui provoque les regrets, qui éprouve des regrets.

VALL.p.637 keuzius, tr."regrettable, sujet aux regrets".

----- (2) regrettable.

GON.p.88 keuzius, tr."regrettable, digne de regret, qui mérite d'être regretté".

VALL.p.637 keuzius, tr."regrettable, digne de regret".

keuzvez s. petit-lait.

C.queusuez, tr."meigne (lenn : meigue), lat.sera, serum".

1.kev a. creux, concave.

C.queu, tr."caue, lat.cavus".

GReg.p.190 queu, tr."concave"; L'Arm-p.67 queu, tr."concave".

2.kev m. -ioù (1) creux, concavité.

GReg.p.190 queu, tr."concavité, espace creux" ; queyou (pl.).

----- (2) caverne, grotte.

PELLetier.keo, kev, tr."antre, caverne".

II.ROUed.27,9 marteze bremañ eo kuzhet en ur c'héc ; BAmerion.6,2 hag e toulljent kevioù ha mougevioù er menzioù (pl.).

----- (3) casier de pêcheur.

VALL.SUP.p.28 keo (m.); kevioù (pl.).

kevaec m. (1) champ.

C.queuacs, queuacs, tr."conuquant ou champ, lat.ager".

- GReg.p.149 "als." qevvaes.
 ---- (2) droit de quevaise.
 GReg.p.772 qevvaes, tr."quevaise, Coûtume en certains Lieux, comme du Territoire de Rohan, du Relecq, etc., different cependant en quelques points"; kustun ar q'haevvaes; e douar Qevvaes ar gouarnant a aparchant ouzh ar mab yaouankañ; ha defot mab, ez a d'an Astrou; L'Arm-p.318 kaevvaes (m.), tr."quevaise".
- kevannoz n.-ioù habitation commune, établissement collectif.
 VALL.p.274 kevannoz, tr."établissement".
- kevannozañ v. s' établir.
 VALL.p.274 kevannoza, kevannozi (inf.).
- kevannoza a. habitable, hospitalier.
 SKET.III p.106 edod gant an dibenn-hañv; lirzhin ha kevannoza goulec'hioù goetek ha deliaouek burep ar C'hornog.
- kevatal a. égal.
 GReg.p.363 qevatal, tr."équipollent, ce qui égale en valeur une autre chose, à laquelle il est comparé"; p.364, tr."équivalent, qui vaut autant qu'un autre".
- DEUT.3,24 n'eus Douc all ebet ... a c'hellfe ober ar pezh a rez, ha kaout un nerzh kévatal da'z hini; FAG.p.10 tostik int kevatal.
- SKET.III p.12 div gouarnad kevatal.
- kevataladur n.-ioù égalisation.
 VALL.p.243 kevataladur.
- kevatalañ v. égaliser.
 VALL.p.243 kevatala (inf.).
- kevoda f. creux, concavité.
 L'Arm-p.85 ceudañt (m.), tr."creux".
- keved f.-où poupee de lin, quonouillée.
 GReg.p.771 keved (v.), tr."quonouillée"; qevedù (v.) (pl.); L'Arm-p.297 quevaett (f.), tr."poupee de lin"; quevadou (pl.).
- keveler n.-ien associé, collaborateur.
 ERNault.SUP.p.158 keveler, keveler (T.), tr."associé; voisins qui s'aident dans les grands travaux"; kevelerion, kevelerion (pl.).
- VALL.p.41 keveler, keverer, tr."associé".
- kevelerezh n. association, collaboration.
 VALL.p.41 kevelerezh, kevererezh (m.), tr."association pour le travail".
- kevelerñ v. (s')associer, collaborer.
 VALL.p.41 kevelerñ (T.), tr."s'associer" (inf.).

- kevelidi mpl. associés, collaborateurs.
 PELletier.p.467 keferidi "se dit ... des voisins d'un laboureur, qui lui prêtent leur charnué, leurs bêtes, ou qui lui servent en personne".
- kevelerñ v. (s')associer, collaborer.
 VALL.SUP.p.13 keveli gant (T.), tr."être associé avec"; p.34 keveli (T.), tr."collaborer" (inf.).
1. kevell pluriel de kevell.
 2. kevell f.-où nouvelle; cf. keal, kelod.
 GReg.p.663 qevell (V.); qevellenn mat (V.) (pl.); L'Arm-p.255 quevéle (F.); quevéleu (pl.); NG-668 pa glovas Mari ... ar heveleu-se (pl.).
- kevellenn f.-où journal, revue (périodique).
 DIHU-1907,1 p.V kevelen sizhuniek.
- kevellour m.-ien rapporteur de nouvelles.
 L'Arm-p.258 quevellour, tr."nouvelliste".
- kevender m. kevendervi cousin issu de germains.
 Gk.II p.154 (H.p.52) an quevender.
 GReg.p.227 qevender; qevendervi (pl.); PELletier. kebhender, kebhender, tr."selon M.Roussel, est Cousin germain; & selon d'autres, né de germain".
- VALL.p.165 kevender; kevendervi (pl.); kevendervez (Fém.); kevendervezed (fém.pl.).
- keveradur n.-ioù comparaison.
 VALL.p.137 keveradur.
- keverata v.-et comparer.
 SKET.p.118 keferata ganto ar gerioù kembraek ... (inf.); III.p.10 ouzh "Sulis, Solis" keverata en doueedoniezh skandinavek "Sol" (inf.).
- kevezadeg f.-où concours, compétition, championnat.
 VALL.SUP.p.37 kevezadeg (f.), tr."concours, compétition"; VALL.p.109, tr."championnat".
- kevezañ v. rivaliser, concourir.
 DIHU-1907 p.324 skolioù ... pere n'o doa ket gallet kevezeñ (inf.); NOTK.p.44 ar peadra ... a oa bet implijet ... gant an noblañs ... da vrezeliñ pe da geveza kenetrezo (inf.).
- kevezata v.-et concurrencer.
 VALL.p.141 kevezata (inf.).
- kevezer n.-ien rival, concurrent.
 GReg.p.824 qeverer, qevazer, tr."rival, concurrent en amour"; qevereren, qevazeren (pl.); qevorer (V.); qevoreren, qevoreren (V.) (pl.); L'Arm-p.66 qevorer, tr."compétiteur"; qevorerion (pl.).
- kevezerezh n. (1) rivalité, concurrence.
 GReg.p.192 qeverezh, tr."concurrence".

- (2) concours, compétition.
DIHU-1908 p.5 en ur labourat da vrasaat maic'h-
-mi kevêrorch ar skolioù hag a sikour
kenont d'adsevel ar brezhonog.
- keviadur n.-ioù creusement, creusage.
GReg.p.234 cevadur, tr."l'action de creuser".
GON.kéviadur, keviadur (n.), tr."action de
creuser, de miner, de fouir".
- keviañ v. creuser.
C.quevaff, tr."cauer" (inf.).
GReg.p.234 ceuya (inf.); PELletier.p.487 kévia,
tr."creuser sous la terre, comme pour faire
une cave, une ouverture" (inf.).
- keviniantez f.-ed cousine au quatrième degré.
GReg.p.227 geviniantès, tr."cousine au quatrième
degré, ou enfant des issues de germains";
geviniantesed (pl.).
- keviniter f.-ezed cousine issue de germains.
GReg.p.227 gevinidery; gevinidervezed (pl.).
- kevmiant n.-ed cousin au quatrième degré.
GReg.p.227 geffnyand, tr."cousin au quatrième
degré, ou enfant des issues de germains";
bugale ar (skrivet : an) geffnyanted,
gwashañ kerent a zo er (skrivet : en) bod,
ha gwellañ na vent dimezet; PELletier.
geffniant.
- kevnid coll.-enn araignées.
C.guyat queffny, tr."iraingnie"; queffnidenn,
tr."yraingne, lat.aranea" (sgf.); Qu.II p.15
vn quiniden pe guist quifent, tr."araignee
& la toile de l'araignee".
GReg.p.48 qifnid, qeonid; qifniden, qeoniden
(sgf.); qefavid (V.); qefaviden (V.)(sgf.);
PELletier.kefniden, kevniden, keoniden
(sgf.); "il y a en quelques vieux livres
quiniden, araignée & sa toile"; L'Arm-p.15
canivéti; canivenn, canivédenn (sgf.);
IN.p.75 ar C'hinit ne lazkont ket ar
gwonan; CB.ms.p.18 queunit.
MGK.p.44 gwiad kinid; BBR.p.16 ar c'henvid o
steuñ; SIM.p.190 ar qifniden (sgf.).
- kevnid-dour coll. écrevisses d'eau douce.
GReg.p.320 qifnid dour; qifnidenn dour, tr.
"écrevisse, poisson d'eau douce" (sgf.).
- kevnid-mor coll. kevnidenn-vor araignées de mer.
GReg.p.497 qifnid vor; qifnidenn vor, tr.
"homard, grosse écrevisse de mer" (sgf.).
VALL.p.33 kevnidenn-vor, tr."araignée de mer"
(sgf.).

- kevoad a. du même âge, contemporain.
VALL.p.13 kevoad, tr."de même âge".
- kevoadek a. du même âge, contemporain.
VALL.p.13 kevoadek, tr."de même âge";
p.140, tr."contemporain".
- kevre n.-où lien.
GReg.p.573 qevre, tr."lien de gerbes de blé, de
bottes de foin"; qevreou (pl.); p.418 qevre
freilh, tr."le lien qui lie le manche et la
gauge du fléau"; PELletier.kefra, tr."lien
qui attache ensemble les deux bâtons qui
composent un fléau; & tout autre lien qui
joint deux choses ensemble".
- kevroader n.-ioù syntaxe.
NOTK.p.139 kevroader ar gerioù hag ar frazennoù.
kevroadurezh f. syntaxe.
VALL.p.722 kevroadurez.
1. kevrodad n. kevrédidi allié, fédéré.
VALL.p.20 kevrodad, tr."allié (pouvoir, peuples,
princes, etc.)"; kevrédidi (pl.); p.297
kevrodiad, tr."fédéré"; kevrodiaded,
kevrédidi (pl.); NOTK.p.71 an Adued,
kevrédidi ar Romaned (pl.).
2. kevrodad n.-où alliance, fédération.
VALL.p.20 kevrodad, tr."alliance entre puissances";
p.41, tr."association, groupement"; p.297,
tr."fédération"; kevrodadou (pl.); NOTK.p.37
kevrodad an daouzek roue; SKET.III p.37 ur
c'hevredad a zo a c'hellan siellañ ganez.
- kevredelezh f.-ioù fédération.
NOTK.p.45 kuzul kevredelez Galia.
- kevredegezh f.-ioù (1) accord.
L'Arm-p.66 quevrédiguah (n.), tr."compensation";
quevrédiguahou (pl.).
GON.kevrédigez (f.), tr."accord, concert,
intelligence, union".
- (2) alliance.
GANe.15,18 an Aotrou a roas kevrédigez gant Abran;
HTC.p.62 ... e vez kinniget da Zeue sakrifis an
aliañs pe ar kevredegez nevez.
NOTK.p.60 neur a vroad, ha kevredegez etrezo
ouzh ur c'henanebour bennak.
- (3) société, ensemble des humains.
NOTK.p.39 ar kevredegez keltiek a c'heller rannañ
dre vras e div bennevreennad-tud; BAHE.6 p.4
izili cus ar kevredegezh vroizhat.
- (4) société, association.
ENVG.GWAL.10 p.57 ur kevredegez a dud ouiziek;
DIHU-1905 p.79 ur kevredegez a zo ur vreadiezh
tud ...

kevredañ v. (s')allier, (se) joindre, (s')associer, (se) fédérer.

SKET.III p.68 kevredi a reas gant roued an Atlanted (inf.); p.55 un doare Stad kevredet, diazezet war ar ragañ-loened hag ar gounid-douar.

kevrenn f.-où (1) part, partie.

C.queffrann, tr."partie, lat.pars"; Ou.page de titre. Colloccou ... diuizet en teir queufrann; II.p.124' quefren, tr."partie"; II.p.123' queufrennic, tr."parcelle" (dim.); B.n.29 an bet so diuset (var.diuisset) ... en teir queffrann; M.2114 nep queffran; Gk.p.228 an teyr quefren ... ves an symbol; II.p.84 pet queffren, ha pet action so à pinigon; II.p.90 an Quefrennou ves an iusticz Christen (pl.); Cnf.p.a/15 an ré pe-ré na leueront quet ho breuier, pé vn queffren ves à nozy.

GReg.p.698 kevrenn, tr."partie"; p.584, tr."lot"; kevrennou (pl.); PELletier.kefran, keffran, tr."partie"; keffrennou, kefrennou (pl.); RS.p.273 er quevren gentañ eus al levr-mañ; GO.p.42 ar quevrenou (pl.); RP.p.51 ar quevren izel pe an natur korompet eus an den-se a zo trec'h d'ar quevren uhel, pe d'ar rezo.

SKET.p.147 an eil kevrenn.

----- (2) partie (en justice, en droit), partie contractante.

Missale Leonense (RC.47 p.158) a-n madou e-z vezo queffrann hac enebarz; J.p.52-b bizhuyquen guenef-mc queffrann ne-z vezo; Jer.PELletier.p.470 keffran (var.dict.ms. queffran) d'a Jesu Map Douc; Cnf.p.40 bezaff eo obliget an ruisseuseur d'an queffren offancet ves an holl domaig hac iniur; Dnal.p.145 petra à so requis evit ober ervat ar Friedelez? ... Ma-ve ar consantant eus an diou queffren libr; ibid. unan bennac eus ar queffrennou (pl.).

GReg.p.698 kevrenn, tr."partie, partie adverse"; PELletier.kefran, keffran, tr."partie adverse".

MKG.p.36 neuze an div gevren en en beilhas.

----- (3) (de la) part.
Cnf.p.a/20 eues à queffren, fazy n'en d'ous quet; p.82 lauar dezo ves na queffren.

kevrennad f.-où section, division, classe.

SKET.p.140 da gent kevrennad a zo eus hor Gouenn-dud; NOTK.p.37 pedor kevrennad.

kevrennadur m.-ioù division, partage, répartition.

SKET.p.39 kevrennadur an douarod hag ar morioù.

kevrennañ v. (1) diviser, partager, répartir.

GReg.p.584 geffrenna, tr."lotir" (inf.);

PELletier.p.470 kefranna, tr."partager" (inf.).

SKET.p.111 reuz ar re a zo a-dreñv din a vennañ da gevrenna (inf.); III.p.27 klouedoù ... a gevrenne an douar ... en un niver a gloziadoù (3 impar.).

----- (2) mander, communiquer.

N.1409 cleuet huy, tut, an statudou a queffrenn hep faut an trouz (3 prés.).

kevrennata v.-et classifier.

VALL.p.729 skiant ar kevrennata, tr."taxologie, science des classifications" (inf.).

kevrenneg m. kevrenneien associé, copartageant.

GREG.p.584 gevrenneg, tr."celui qui a un lot dans la division"; gevrenneg (pl.).

GON.kévrennek, tr."copartageant"; kévrenneien (pl.).

VALL.p.41 kevrenneg, tr."associé"; p.153,

tr."copartageant"; kevrenneien (pl.).

kevrennek a. participant, copartageant.

C.queffrannec, tr."lat.particeps"; J.p.14 goa so eus e rann queffrannec.

GON.kévrennek, tr."copartageant".

kevrenner, kevrennour m.-ien (1) copartageant.

GReg.p.209 geffranour, tr."copartageant, qui partage une succession, etc."; queffranourven (pl.).

----- (2) répartiteur.

GReg.p.584 geffranour, tr."lotisseur".

kevret adv. (1) ensemble.

C.queffret, tr."ensemble, lat.inuicem"; N.950 en hanu an tat, an mab queffret hac an spret glan; Pn.n.53 ma-z goullenne oute queffret an guerches ...; n.221 dre-n icac ha levnez queffret a-ffoe; Jer.ms.p.1458 (n.259) entrouch queffret demasset scaff; G.112 ne ya d-e gulet queffret ne ha-m Itron; J.p.27-b hac e-z-omp bezet ... bevet queffret ... ne ha huy; p.111 dastumet queffret d-e he tro; Nl.n.176 ... ez devez queffret d-e gulet ... rouanez try; Nlou.n.561 euite geuret ez pedas; Do.p.61 euit queffret hon pechedou ez guelas allas e gloasou.

GReg.p.349 gevret, gevret, geffret; diacs-bras

eo akordiñ quevret ; douet int quevret ;
 PEilletier. kefred, kefret, kevret, tr.
 "ensemble, de compagnie, en société & union,
 aussi, pareillement"; L'Arm-p.135 quevrätt ;
 NG-1975 er baradoz holl quevret ; BD.2531
 hennezh eo hon Doue hag hor Roue quevret ;
 DJ.363 ... e camp sujet da reux, hag hol
 lignoz queffret.

G.No.22,6 pa gorzhont o-daou kévret.

---- (2) en même temps.

G.93 ha rac se queffret ... na-m lest quet ...
 na human.

---- (.i) da gevret ensemble.

NG-336 Jezuz ... gant Jozef ha Mari, en un ti
 de quevret ; 908 goude bout de quevret
 gante.

kevrin m. -où secret.

Pn.n.156 hennez nen-d-eu queffrin.

MONA.p.21 ... e klaskas ar vamm an tu da
 ziskloriañ ar c'hevrin.

kevrinad m. kevrinidi mystique.

VALL.p.488 kevrinad ; kevrinidi (pl.).

kevrinadegezh f. mysticisime.

VALL.p.488 kevrinadegezh.

kevrinadelezh f. mysticisime.

VALL.p.488 kevrinadelezh.

kevrinegezh f. mysticisime.

VALL.p.488 kevrinegezh, tr."mysticisime de l'âme".

kevrinek a. mystique, mystéricoux.

VALL.p.288 kevrinek.

kevrinel a. mystique, mystéricoux.

VALL.p.288 kevrinel.

kevrinez s. (?) esprit mystique.

N.1693 ne a stoue ... en hoz quiffin dre
queffrinz durant ... an offeronn.

VALL.p.288 kevrinez, tr."mysticisime, caractère
 mythique".

kevrinleum a. mystéricoux, secret, mystique.

VALL.p.288 kevrinleum, tr."mystique".

kevrinus a. mystéricoux, secret, mystique.

VALL.p.288 kevrinus, tr."mystéricoux, mystique".

kewez coll.-enn jeune bois pliant.

C.quevez, tr."chocule de haye, lat.silica".
 PEilletier.kewez, tr."jeune bois pliant propre à
 faire des clôtures, des séparations de
 champs en forme de haies, ce qui se fait en
 entrelaçant ces jeunes arbres"; kewezen (sgf.).

kezarz Voir kefarz.

(?) keze ; da geze envers, à proximité de.

BD.1185 petra eo a rez-te aze ? N'ec'h eus nep
 beli d-e-queze ; 5363 koñsolasion ve dit ma
 c'hallnes n'ervel neuze ; mes james ne dostay
 ar marv da-s-quesé.

kezek pluriel de marc'h.

kezeka v.-et chercher des chevaux.

SBI.p.294 c'hwi n'oc'h ket o kezeka, c'hwi zo
 en hent o vev'hota (inf.).

kezekenned pluriel de kazeg.

kezkenent a. ou pron. tout.

Jer.ms.p.1451 (n.129) quezequement map so en abyt ;
 (n.130) quezequement so beu e queudet ; M.685
 ... ez vezo an drouc ael cruell ouz reulaiff
queze quément sort pechet a-z vezo gruet ;
 Nl.n.386 ganet eo Roue'n Sont da queze quement
 so.

kezken adv. aussi, autant.

M.1408 an moez anezaff á squoy an re daffnet, a
 herr, queze quen terribl na-z vezo horriblet.

kezkevret adv. ensemble ; cf. ketkevret.

Nlou.n.551 an luzeuion ... a saunas oll ... da
 disput-en scler queze queffret ouz Stephan.

ki m. kon, chas (1) chien ; Voir aussi chas.

C. qui pe quies, tr."chien ou chienn, lat.canis"

(masc. et fém.); quic bihan, tr."petit cheau";

bara con, tr."pain a chien, lat.cantabrum" ;

Qu.II p.33 quy, pe quyes, tr."chien, ou

chienn" (masc. et fém.); II.p.39 quy Kaer,

tr."chien d'hostel, lat.canis villaticus";

B.n.272 ne-z dougiaff quet muy eguet quy ;

n.374 eff a trouche crenn hon pennou ... euel

da dou quy ; n.555 muy eguet qui ho (= o)

deffiaff ; Jer.ms.p.1455 (n.204) Baspasian,

mastin qui payen ; Am.ms.p.1463 quea d'en em

pourmen, quy pren bilen hecq ; M.1851

garuhoch euyt Leon ouz con na leones (pl.) ;

Pn.n.111 e-n yuzeuyon, con dyboellet (pl.).

GReg.p.164 qu ; chacz, qu, qu (pl.) ; "qu",

pluriel de qu, n'a plus d'usage que pour dire,

bara-qu, pain pour les chiens ; pour dire,

dour-qu, loutre, ou chien d'eau, et dans

quelque chanson, comme deut de vellet coanté

lozn en deus bet boéd ar d'hon" ; qués (fém.) ;

lozn en deus bet boéd ar d'hon" ; qués (fém.) ;

quésed (fém.pl.) ; p.286 c'hoarl e qui, tr.

"faire le diable" ; PEilletier.ki ; "pluriel

plus usité & abusif Chass. Pl. ancien, véritable

& moins usité Coan" ; kiés (fém.) ; L'Arm-p.57

qui ; chasse (pl.); quiéss (fém.); quiézétt (fém.pl.); NG-1082 ar hy Satanaz ; 1548 ar hon vil milliget (pl.); BD.457 quy ; SG.f.84 evel ur c'hi klañv o tont d'm devoriñ.

SVE.RC.2 p.366 ar c'hi hag ar c'hazh, mignoned warc'hoazh ; MRR.p.226 ne voe ket evit kousket muic'h evit ki milin ; LLB-1485 ho ki ; CBF.p.99 kelinet eo ar giez (fém.); MGK.p.75 ken hegas hag ur giez ouzh an holl o harzhal (fém.); MOA.p.168 kiezenned (fém.pl.).

SKET.p.143 descvel koun (pl.); III.p.63 ar c'hiezed (fém.pl.).

----- (2) (pl.-où) joint mâle (dans un mécanisme).
VALL.p.442 ki.

----- (3) (pl.-où) chien (de fusil, etc.).
VALL.p.119 ki, tr."chien de fusil, d'échappement, d'horlogerie, etc."; kiou (pl.).

kiañ v. (1) souffrir, endurer, résister.
GReg.p.367 qva ouzh, tr."essuyer, souffrir, supporter" (inf.).

----- (2) s'acharner (au travail), s'opiniâtrer.
CBF.p.83 me zo boas da gia ouzh al labour (inf.).

kib f.-où (1) cercle interne (dans un mécanisme).
GReg.p.154 qib, tr."les boîtes de fer dans le moyeu"; qibou (pl.); PELletier.kib, tr."cercle de fer qui garnit l'intérieur du moyeu d'une rouë. C'est aussi en général tout cercle interne, selon M.Roussel"; kibou (pl.).

----- (2) coupe (à boire).
VALL.p.162 kib-evañ (f.).

kibad f.-où contenu d'une coupe.
VALL.p.162 kibad-evañ (f.).

ki-based m. basset.
GReg.p.82 qv-baczed.

kibell f.-où (1) cuve, baquet, baignoire.
C.quibell, tr."cuve, lat.cupa"; Caf.p.21 quemeret medicinerez digant iuzcauyen, pe monet en quibell assembles ganto ... so pechet maruell.

GReg.p.141 qibell, tr."cuve"; qibellou (pl.); qibellou (V.) (pl.); er quibell ; p.2 qibell da qibellat, tr."cuve à se baigner"; PELletier.kibell, tr."cuve, cuvier, baignoire, vaisseau dans lequel on prend le bain domestique"; kibellou (pl.); L'Arm-p.88 quibecell (f.), tr."cuve, cuvier"; quibecellou (pl.).

BAZ.p.747 ur veol pe ur quibel.

MATH.p.61 tost d'ar qibell ; SKET.III p.62 e kibellou kele'hiet-arc'hant eo'h aoz ar rounez an dour-mel (pl.).

----- (2) bassin (de fontaine).
VALL.SUP.p.18 kibell (-fontaine).

----- (3) petit trou plein d'eau au bord d'une rivière.
VALL.SUP.p.43 kibellou (pl.).

kibellad f.-où cuvée, contenu d'une cuve, d'un baquet, d'une baignoire.
GReg.p.241 qibellad, tr."cuvée, plein une cuve, ou cuveau"; qibelladou (pl.); L'Arm-p.88 quibecellat (f.); quibecelladou (pl.).

kibelladenn f.-où bain (dans une baignoire).
VALL.p.54 kibelladenn, tr."(un) bain, dans une baignoire".

kibelladur m.-où bain (dans une baignoire).
GReg.p.75 qibelladur, tr."bain, l'action de prendre, ou de donner les bains dans la maison".

kibelladurezh f.-où bain (dans une baignoire).
GReg.p.75 qibelladurezh, tr."bain, l'action de prendre, ou de donner les bains dans la maison".

kibellañ v. (1) encuver.
GReg.p.340 qybellat (inf.).

----- (2) (se) baigner (dans une baignoire).
GReg.p.75 qibellat, em quibellat, tr."se baigner, prendre le bain dans la maison"; qibellat ur re, tr."baigner, donner le bain à quelqu'un dans la maison" (inf.); PELletier.p.499 kibella, tr."prendre le bain dans un tel vaisseau (cuve, cuvier, baignoire)" (inf.).

SKET.p.34 he c'hibella a cure er glizh (inf.);
MATH.p.62 hog en ha mont e-barzh d'en em qibellat (inf.).

kibelldi m.-où établissement de bains.
SKET.III p.77 stoufañh pe qibelldi.

kibellec'h m.-où bains publics, thermes.
GReg.p.75 qibellec'h, tr."maison où il y a une baignoire, ou maison à bain"; qibellec'hyou (pl.).

NOTK.p.44 e volziou-onor, e qibellec'hyou, e fontaunioù (pl.).

kibeller m.-ien celui qui se baigne dans une baignoire.
GReg.p.75 qibeller, tr."baigneur, celui qui se baigne dans la maison"; qibellérvon (pl.).

ki-bleiz m. chien loup.
VALL.p.119 ki-bleiz.

ki-chasse m. chien de chasse.
GReg.p.164 qv-chacze.

- kichen; en ur gichen cōte à cōte ; Voir aussi
da gichen et e-kichen.
EKG.II p.271 evit m'en em gavimp holl, en eur
gichen, e Baradoz an Aotrou Douc.
- kichen-e-kichen adv. cōte à cōte.
B.n.248 perac ne rech-uy ... quichen e quichen
tri frenest ...
- kichen-ha-kichen adv. cōte à cōte.
MBJJ.p.310 en eo a zo kichen ha kichen gant hon
ostaleri.
- ki-choukant m. chien couchant.
GReg.p.164 qv choucquant, qv couchant.
- kidell f.-où (1) guideau, nasse.
GReg.p.481 qidell, tr."guideau, filet pour
prendre des anguilles et autres poissons,
qui s'attache à deux pieux à l'embouchure
d'une rivière, ou d'un gros ruisseau";
qidellou (pl.); ur guidell; PELletier.
kidell, tr."nasse, machine faite pour prendre
du poisson"; kidellou (pl.); L'Arm-p.180
guidell (f.), tr."guideau"; guidellou (pl.).
----- (2) litière de la cour des formes.
GReg.p.579 gydell (Landerneau), tr."litière qu'on
met dans la cour et dans les chemins à
pourrir pour faire du fumier"; gydellou (pl.);
ar guidell.
- kidellat v. marcher vite.
VALL.p.449 kidellat (T.), tr."marcher vite" (inf.).
- ki-dôved m. chien de berger.
GReg.p.164 qv an dêved.
VALL.p.119 ki-dôved.
- ki-douar m. bassot.
GReg.p.82 qv-douar.
- ki-dour m. loutre.
GReg.p.585 qv-dour; chacz-dour (pl.); qv-dour (V.);
chas-dour (V.) (pl.); L'Arm-p.222 qui-doure
(m.); chasse-doure (pl.).
- ki-du m. (1) huguenot.
GReg. qv-du; chacz-du (pl.); qvès-du (fém.);
qvèsed-du (fém.pl.); "qv-du, et qvès-du,
se disent par injure, et en haine de la
Religion prétendue réformée"; L'Arm-p.188
qui-du.
- (2) homme qui ne va jamais à la messe.
TDE.BF.p.343 ki-du.
- kiez f.-ed (1) chienne; Voir ki.
- (2) joint femelle (dans un mécanisme).
VALL.p.442 kiez.

- ki-foutouilhék m. barbot (chien).
GReg.p.80 qv foutouilhécq.
- kig m.-où chair, viande.
C.quic, tr."char, lat caro"; Qu.p.28 quicq rostet,
tr."chair rostie"; p.34 touchit d'iff quic;
G.330 bara na quyc; Fm.n.6 eorf ha quic ha
goat; n.259 ha-n quyc ha-n azrouant gueffret
bepret a re den da penet; Cnf.p.31 quic,
huyou, ha formaig; Dnal.p.21 e quicq, hac
é croc'hen.
- GReg.p.147 quicq, tr."chair, viande"; quicou (pl.);
PELletier.kic, kig, kik, tr."chair"; L'Arm-p.50
quicq, quig (m.), tr."chair"; p.401 quicq,
tr."viande"; quiquen (pl.); IG-1946 dispennet
voe, quic ha kroc'hen; DO.p.37 euvr ar c'hic
mir na zéziri; RP.p.14' ar c'hig hag ar gwad;
BD.1809 seizh troatad en douar ez a da quic
da vreinañ; EN.1638 ma en devo an tri skoed
... diwar e quic; DJ.p.30 kaset voe dezhe ouzh
taol gwinn ha bara ha quic; IS-p.47 ar mep
korf hag ar mep quicq hon eus bremañ.
- EKG.II p.280 setu amañ un tamm kik dous da lakaat
gant ar c'hik sall; LLB-157 ar bed, ar hig,
an diaoul a venn hor c'holl bemdez; SST-p.186
debrif quic.
- kigañ v. se cicatrizer.
GReg.p.727 giga a ra ho kouli, tr."la chair commence
à venir à votre plaie" (inf.); PELletier.p.499
kiga, tr."devenir chair"; kiga a ra ar gouli
(inf.).
CBF.p.75 a-barzh nemeur e vezo kiget ho kouli (pp.).
- ki-gaol m. (1) chien qui se fourre toujours dans les
jambes des personnes.
TDE.BF.p.343 ki-gaol.
----- (2) flatteur, adulateur.
TDE.BF.p.343 ki-gaol "par extension, on le dit
d'un flatteur, d'un adulateur".
- kig-bery m. bouilli.
GReg.p.108 qvq béro; L'Arm-p.34 quic-beruë,
quic-berhuë.
- kig-brizh m. viande entrelardée.
GReg.p.568 quicq briz, tr."petit-lard, lard qui
est entrelardé".
- kigdebrer m.-ien carnassier, carnivore.
VALL.p.98 kigdebrer; kigdebrerien (pl.).
- kig-dent m. gencive.
GReg.p.414 quicq-dént, quicq an dént; L'Arm-p.171
quicq enn deennnt; PELletier.p.499 kic dent.

kigder m. embonpoint.

GReg.p.331 gicqder, tr."embonpoint, pleine santé, avec un peu trop de graisse".

kigek a. charnu.

C.quiquec, tr."charnu, lat.carnosus";

C.(DEBM.p.364) quiquec.

GReg.p.154 quiquec; L'Arm-p.33 quiquec.

kigenn f.-où (1) chair.

Jer.ms.p.1458 (n.267) me gray guyrydic da quyguen.

SKBT.p.29 an eskern anezho a reas gant ar mein ...; gant an douar hag an erc'h ec'h aozas o c'higenn.

----- (2) muscle.

GReg.p.647 quyguenn, tr."muscle, partie de la chair destiné pour être l'organe du mouvement"; quyguennou (pl.); p.137, tr."carosité"; L'Arm-p.46 quiqueenn (f.), tr."carosité"; quiqueennou (pl.).

SKBT.III p.103 an tammou kigennou (pl.).

----- (3) tempérament, complexion.

GReg.p.188 quigenn, tr."complexion, disposition naturelle du corps"; p.701, tr."pâte, complexion"; p.687 ar personaj-hont a zo ur quigenn vat a zen, tr."cet homme a été bien paltri, fait de bonne pâte".

MOA.p.156 deuet eo d'e quigenn gentañ, tr."il a repris sa première carnation"; p.140, tr."il a repris sa première beauté".

kigennañ v. (1) muscler.

HERV.p.9 he divrec'h ... kigennet flour ha yac'h (pp.).

----- (2) se cicatriser.

VALL.p.123 kigenni (inf.).

kigennek a. musculoux, musclé.

GReg.p.647 quyguennec; ar c'hroc'hen eus a vizañ an den a zo quyguennec-meurbet.

SKBT.III p.20 ur c'hi ... kigennek.

kigennerezh m. cicatrisation.

VALL.p.123 kigennerez.

kigennus a. (1) qui forme les muscles.

GReg.p.647 quyguennus, tr."musculoux".

VALL.p.487 kigennus, tr."qui donne des muscles".

----- (2) cicatrisant.

VALL.p.123 kigennus.

kiger m.-ien boucher.

C.quiquer pe quiqueres, tr."bouchier ou bouchere, lat.carnifex" (masc. et fém.); Q v.II p.25 quiquer, tr."boucher".

GReg.p.106 quyguer, tr."boucher, celui qui vend de la chair de bœuf, de veau etc., taillée en pièces"; quyguerien (pl.); quygueres (fém.); quygueresed (fém.pl.); PELletier.kiger, tr."boucher, qui tue les bêtes, & en vend la chair"; kigherien (pl.).

TDE.BF.p.807 gwel eo bezañ kiger evit leue; EKG.II p.181 sioul evel un oan o vont gant ar c'higer.

kigerezh f.-ioù boucherie (local).

C.quiquerez, tr."boucherie, lat.carnificina";

Qu.II p.25 quiquerez, tr."boucherie".

GReg.p.106 quygueres; quyguerezou (pl.).

kigerezh-voc'h f. kigerezhioù-moc'h charcuterie (local).

VALL.p.111 kigerezh-voc'h (f.); kigerezhou-moc'h (pl.).

kigeri f.-où boucherie (local).

GReg.p.106 quyguery; quygueryou (pl.).

kiger-moc'h m. kigerien-voc'h charcutier.

GReg.p.152 quiquer-moc'h; quiquerien-moc'h (pl.).

kig-hoc'h m. lard.

GReg.p.563 quicq-hoc'h; L'Arm-p.214 quicq-oh.

kig-jech m. cartilage.

VALL.SUP.p.28 kig-jech (T.), tr."cartilage (populaire, en parlant des cartilages que l'on trouve en mangeant la viande)".

kig-kresk m. tumeur, excroissance.

GReg.p.383 quicq-cressq, tr."excroissance, chair superflue qui croît en quelque endroit du corps".

kig-larjez m. lard à larder.

L'Arm-p.214 quicq-larjez (m.).

VALL.p.418 kig-larjez.

kig-moc'h m. lard.

GReg.p.563 quicq-moc'h; L'Arm-p.214 quicq-moh.

MOA.p.98 soubenn ar c'hik moc'h.

kign m. (1) écorchure.

GON.kign (m.), tr."écorchure, enlèvement de la peau d'un animal, la partie écorchée".

----- (2) écorce.

PELletier.kign, tr."écorce, croûte, peau".

GON.kign (m.), tr."écorce, la partie écorchée d'un arbre, d'une plante".

kignadenn f.-où écorchure.

GReg.p.319 quignadenn; quignadennou (pl.).

MOK.p.9 ur quignaden diouzh ar c'hulier am stag.

kignadur m.-ioù (1) écorchure.

GReg.p.319 quignadur, tr."écorchure commencée";

L'Arm-p.122 quignadur (m.); quignadureu (pl.).

----- (2) écorce arrachée pour le tan.

VALL.p.259 kignadur.

kignat v. (1) écorcher.

C.sae quingnet, tr."robe tournée, lat.interpolla"; J.p.87 me-m-eux dellezet ... bout stleget, quignet, losquet (pp.); Jer.ms.p.1458 (n.267) me men ... da crochen en quynher gant un contel pren (pass.fut.); Jer.Pelletier.p.372 lequet y en poan ha quymnet (?5 impér.); Am.Pelletier.dict.ms.(n.A.330) quignat eul leuhe (inf.).

GReg.p.318 qignat, tr."écorcher, enlever la peau"; qignat, qignein (inf.); sant Bartele a voe qignat bev-buhezek (pp.); qignat em eus va brec'h (pp.); PELletier.p.500 kigna, tr."écorcher, peler, ôter la peau" (inf.); L'Arm-p.122 quignein, quignatt (inf.); RP.p.39' me a drugareka ho korf pur ha sakr da vezañ en em lezet da quignat gant an taoliod foet (inf.); p.38' goude bezañ quignet bete an eskern (pp.); DJ.166 e gorf ... quingnet ha rebufet diwar e holl vambroù (pp.).

EKG.II p.281 ul leue ...; a-raok e ranki hel lazhañ hag her c'hignat (inf.); MGZ.p.86 e dreidigoù bloñset ha kignat gant ar grouam (pp.); CBF.p.72 ma'm bije kavet ur barver ha n'am c'hignate ket (3 cond.I).

MATH.p.59 ohom a reas betek serr-noz da qignat ar c'harv (inf.).

----- (2) écorcer.

GReg.p.318 qignat, tr."lever ou ôter l'écorce" (inf.); PELletier.p.500 kigna, tr."ôter la peau, l'écorce, la croûte" (inf.).

kignaval m.-où versoir de charrue.

GReg.p.155 qignaval, ar c'hign-aval, tr."un bois qui joint le côté gauche du soc".

VALL.p.779 kignalar (f.), kignaval, qignalar.

kignen coll.-enn ail.

C.quinghen, tr."aux de quoy on fait la sausse, lat.allium"; hyl quihen, tr."lat.alliatum"; C.(DEBM.p.365) quihen, quihenn; Qu.II p.11 quingned, tr."ail ou ailx".

GReg.p.22 qignen; qigneen (V.); qignenen, tr."un grain d'ail" (sgf.); penn-qignen, torchad qignen, bochad qignen, tr."gousse d'ail"; ivin-qigneen (V.), tr."gousse d'ail"; PELletier.kignen; L'Arm-p.9 quigneine (m.); penn quigneine, tr."gousse d'ail"; ivin quigneine, tr."cayeu d'ail".

EKG.II p.301 e ogon hag e qignen.

kignenez f.-i.-où lieu planté d'ail.

GReg.p.22 qignénez, qignénoc; qignénegou, qignénogou pl.

kigner m.-ien écorcheur.

GReg.p.319 qigner; qignéryen (pl.); qignour (V.); qignourvon, qignourvan (V.) (pl.); qigner kezeg; qigner chas; L'Arm-p.122 qignour; qignerion (pl.).

kignerezh f.-ioù écorcherie.

GReg.p.319 qignérez; qignereh, qignereah (V.); L'Arm-p.122 qignereah (m.); qignereahen (pl.).

kignez coll.-enn guignes.

GReg.p.481 qignez; qignezen, tr."guigne, cerise douce (sgf.); PELletier.kignés, tr."guigne, fruit"; L'Arm-p.180 quignézen (sgf.).

kignezeg f.-i.-où lieu abondant en guignes.

GReg.p.481 qignezeg; qignezeou (pl.); ur qignezeg.

kignezek a. abondant en guignes.

GON.kignézek.

kignezenn f.-ed guignier.

GReg.p.481 qignezen; qignezened (pl.); L'Arm-p.180 quignézen (f.).

kig-pared m. viande cuite.

GReg.p.147 qicq pared, tr."chair cuite".

kig-rost m. rôt.

GReg.p.830 qicq rost.

EKG.II p.282 an hanter a lakamp da ober kik rost.

kig-sall m. viande salée, lard salé.

C.(Gloss.p.554) quyc sall, tr."du salé"; Qu.p.30 digassit an saladon, hoc an quic sall; II.p.97 quicq sall, tr."du lard"; III.p.20 quicq sall, tr."lard, du salé".

GReg.p.563 qicq-sall, tr."lard"; p.840, tr."du salé, du porc salé".

kig-sezon m. salaison, viande salée.

VALL.p.672 kig-sezon.

kig-soubenn m. bouilli.

MON.p.147 kik souben.

kig-torr m. courbature.

GReg.p.564 qicq-torr, tr."lassitude, rupture à travers les cuisses"; p.835, tr."rupture dans les cuisses causée par la lassitude d'avoir trop marché".

GON.kik-torr, tr."courbature, douleur dans les jambes, les cuisses et les reins, provenant de fatigue, ce qui fait courber le corps ... Plusieurs prononcent kitorr".

- kigus a. (1) charnel.
C.(DEBM.p.364) quigus, tr."charnel".
GReg.p.153 qigus, tr."charnel, attaché aux plaisirs du corps"; kalonou qigus ha lik.
- (2) carnassier.
GReg.p.137 qigus, tr."carnacier".
- (3) qui fait revenir la chair d'une plaie.
L'Arm-p.464 quiguss, tr."sarcotique".
- ki-hemolc'h m. chien de chasse.
GReg.p.164 gy da hemolc'h.
- kika v.-et chercher ou quêter de la viande.
Am.ms.p.1464 (n.652) a mat ho-n traffic, Ioaic, da quicqua ? (inf.).
GReg.p.147 mont da qicqa, tr."aller quêter de la chair" (inf.).
- kikaer m.-ien carnassier.
Chal.ms.(Gloss.p.554) quicaour.
- ki-koloeg, ki-kolveg m. chien de garde.
L'Arm-p.57 qui golvec.
- kikon m. coquin.
TDE.BF.kikoun, tr."nom ironique donné aux peaussiers, aux pelletiers".
VALL.p.154 kikon, kikoun, tr."coquin"; p.542, tr."peaussier (par plaisanterie)".
- kil m. (1) dos, revers.
B.n.460 gant bizyer calet ... ha noruou tonn a egennet ez vezo he quil quen pilot na alhe quet he remediff ; J.p.76 un flater ... gant quil e palv a scoas (lenn : scoas) hon Salver.
GReg.p.303 qil ur gontell, tr."le dos d'un couteau"; qizl ar falz, ar falc'h : p.820 qil, tr."revers, ce qui est au dos ; revers d'une pièce de monnaie"; qil ur vedalenn ; PELletier.
kil "est le dos opposé au devant : & à l'égard d'un couteau c'est le côté opposé au tranchant".
III.ROUed.2,23 Abner a skoas gantañ gant kil e c'hoaf.
- (2) nuque.
C.quil, tr."c'est la partie derriere de la teste loignant au coul, hasteroll, lat.occiput"; J.p.123 an croas oar e quil ; p.131 dalet a treux an quil, bilon ; Jer.ms.p.1454 (n.187) dalet oar an quyl.
- ki-labour m. travailleur acharné.
VALL.p.754 ki-labour.
- kiladeg f.-où recul en masse, retraite (d'une armée).
VALL.p.632 kiladeg, tr."recul en masse"; p.656, tr."retraite (militaire)".

- kiladegañ v. battre en retraite.
VALL.p.656 kiladega (inf.).
- kiladear f.-où recul.
VALL.p.632 kiladear.
- kiladennañ v. reculer, battre en retraite.
VALL.p.656 kiladenni (inf.).
- kilañ v. reculer.
GReg.p.790 qila (inf.); L'Arm-p.327 quilein (inf.).
- kilbennia v. rivaliser.
VALL.p.662 kilbenni (C.) (inf.).
- kilbleg m.-où (1) détour.
VALL.p.212 kilbleg (m.); NOTL.p.76 ... ar voger ; redck a rae deun nep pleg na kilbleg.
- (2) boucle dans une corde.
VALL.p.74 kilbleg.
- kilblegañ v. faire des détours.
VALL.p.212 kilbleza (inf.).
- kildant m. kildent molaire.
C.quil dant, tr."dant maxillans, lat.maxillaris, molaris".
GReg.p.266 qildant ; qildent, tr."dents de derriere, ou dents de sagesse" (pl.); PELletier.kildant, "grosse dent, dent machéliere"; kildent (pl.); L'Arm-p.400 quill-dant, tr."dent de derriere ou de sagesse".
- MGK.p.41 ne c'helloc'h ganin-me stankañ toull ho kildant ar bihanañ ; BARmerion.15,19 an Aotrou eta a zigoras unan eus a kildent ar garvan azen (pl.).
- kildorn m. revers de la main.
GReg.p.820 qil en dorn, tr."le revers de la main"; PELletier.p.500 kil an-dorn, tr."dessus, ou revers, de la main".
MGK.p.63 an hini gozh ... a donne a qil-dorn ar blev.
- kildornad m.-où coup du revers de la main.
GReg.p.820 qil-dornad ; qil-dornadou (pl.).
- kildreiañ v. kildroet errer, faire des détours.
GON.FB.p.300 kildreil, tr."errer, aller à l'aventure" (inf.); I.ROUed.23,13 David eta hag e dud ... a kildreil tu-mañ ha tu-hont (3 imperf.).
1. kildro a. inconstant.
PELletier.kildro, tr."inconstant, errant, changeant, variable. Et comme substantif, un vagabond, un homme sur qui on ne peut faire aucun fonds, un trompeur. Ce mot est commun en Léon & Cornouaille".
2. kildro f.-où détour, sinuosité.
VALL.p.212 kildro (m.), tr."détour"; p.694, tr."sinuosité".

- kildroad f.-où dtour, tour, pérégrination.
TORN.GWAL.10 p.30 va c'kildroadou (pl.).
- kildroenn f.-où dtour, sinuosité.
VALL.p.212 kildroenn (f.); p.694, tr."une sinuosité"; p.456, tr."méandre".
- kildroennek a. sinoux, qui fait des méandres.
VALL.p.694 kildroennek, tr."sinoux"; p.456, tr."qui fait des méandres".
- kildroenniñ v. faire des dtours, des méandres, serpenter.
VALL.p.212 kildroenni, tr."faire des dtours"; p.456, tr."faire des méandres" (inf.).
- kildrouk a. soumois.
VALL.p.705 kildrouk.
- kile m.-ed, -ien compagnon, ami.
NOTK.p.68 an Ambronod, kilien ar Gimbrod (pl.).
- kilenebiezh f. réaction.
VALL.p.626 kilenebiez (f.), tr."réaction volontaire".
- kilenebiñ v. réagir.
VALL.p.626 kilenebi, tr."réagir volontairement" (inf.).
- kilgog m. kilgeri, kilgerer (10 coq à demi chaponné.
GREG.gilgocq; gilguezl, gilguezuer (pl.);
L'Arm-p.75 quill-gog.
VALL.p.153 kilgog; kilgeri, kilgerer (pl.).
- (2) fille aux manières de garçon.
VALL.p.153 kilgog, tr."hermaphrodite, fille qui a des manières de garçon".
- kilgostezin v. aller d'un côté à l'autre (de la route, etc.).
VALL.p.158 kilgostezi (inf.).
- kilh f.-où quille (à jouer).
Qu.II p.143 quillou, tr."quilles" (pl.).
GREG.p.773 qilh; qilhou (pl.); c'hoari'r c'hilhou (pl.); sevel ar c'hilhou (pl.); diskar ar c'hilhou (pl.); PELLETIER.kill, tr."le gros os de la jambe"; & aussi le devant de la jambe; & même toute la jambe. Item une quille à jouer"; killou (pl.); SG.f.18-b lezomp-ni anezhañ ha tennomp hor c'hillou (pl.).
- GBI.p.374 me am eus lakaet e benn war ar pave, da servijout da voull c'hillou dezhi (pl.).
- kilhañ v. (1) encercler, entourer d'un cercle; cf. kelc'hiañ.
PELLETIER.kilia, tr."cercler, faire ou mettre des cercles" (inf.).
- (2) faire cercle, ranger en cercle.
MOA.p.161 kiliet en-dro d'an tan (pp.).

- (3) ensorceler.
PELLETIER.p.475 kilhia, kelia, tr."faire des enchantemens par des cercles tracés sur la terre. Ceci est de M.Roussel" (inf.).
- kilhegez f. germe d'un œuf.
GREG.p.457 gilhégez.
DDE.BF.killegez (f.).
- kilhegi, kilheien pluriels de kilhog.
kilhenn f.-où quille (à jouer).
L'Arm-p.348 quillenn; quillenneu (pl.).
- kilher m.-ien lutin, farfadet, feu follet.
PELLETIER.p.475 kelier, tr."enchanteur; feu follet & errant, qui trompé les voyageurs pendant la nuit".
- kilheri m.-ed ortolan.
GREG.p.680 gilheri; qilherved (pl.).
- kilhevarderezh f.-ioù charcuterie (local).
VALL.p.111 kilhevarderezh (f.).
- kilhevardon (1) porc frais, charcuterie.
C.(DEBM.p.365) quillevardon, quilevardon, tr."porceau frais".
GREG.p.739 gilhevardon, tr."du porc frais, et non encore salé".
VALL.p.575 kilhevardon (m.), tr."porc frais"; p.111, tr."de la charcuterie"; p.618, tr."ragoût de porc".
- (2) femme mal attifée.
VALL.p.298 kilhevardon (T.).
- (A) ober kilhevardon festoyer.
VALL.p.301 ober kilhevardon.
- kilhevardoner m.-ien charcutier.
VALL.p.111 kilhevardoner.
- kilhevardonerezh f.-ioù charcuterie (local).
VALL.p.111 kilhevardonerezh (f.).
- kilhez coll. quilles (à jouer).
L'Arm-p.318 quilléss, tr."des quilles".
- kilhiñ v. quiller.
L'Arm-p.318 quillein (inf.).
- kilhog m. kilheien, kilhegi coq.
C.(Gloss.p.555) quillekuy (pl.); Qu.II p.37
quilloca, tr."coq"; Nom.p.39 (Gloss.p.555)
quilloca, quilleca.
GREG.p.209 qilhocq, qilheq; qilhéven (pl.);
PELLETIER.killec, killoc.
SVE.RC.2 p.236 ur c'hilloc, kement ha va dorn, zo trec'h d'ur yar kement hag un ti-form;
MGK.p.9 debrin killeien diouzh ar ber (pl.).
- kilhog-gouez m. coq de bruyère.
GREG.p.209 qilhocq-gouéz; qilhéven gouéz (pl.).

- SKET.p.40 da gerc'hat vioù merien d'ar
c'hilhog-gouez.
- kilhog-Indez m. dindon.
GReg.p.209 gilhog-indès ; gilhéven-indès (pl.).
- kilhog-koad m. pic. pivert.
PElletier.p.501 keilloc-coat (lenn : killoc-coat),
tr."le piver ou pic-vert".
- kilhog-raden m. sauterelle.
GReg.p.849 gilhecc-radenn ; gilhéven-raçenn (pl.).
- kilhorou pl. avant-train (de charrue, etc.).
Qu.11 p.31 quillorou, tr."charruë"; Nom.p.178
(Gloss.p.530) quillorou, tr."arair, charrue".
- GReg.p.155 quilhorou, ar c'huilhorou, tr."le
charriot (de la charruë)"; PElletier.
killorou, kilhorou, kiliorou, tr."rouës de
charruës. Ces rouës, qui font un tour à
droit ou à gauche toutes deux ensemble, outre
leur tour perpendiculaire, sont distingués
par là des autres qui ne tournent que d'une
manière ... Quelques uns donnent ce nom à
tout le devant de la charruë où sont ces
rouës".
- MGK.p.93 ne anavez zoken poull-karr diouzh
killourou ; SAG.p.152 an arar gant ar
c'hilourou.
- kilhours a. entêté, obstiné.
L'Arm-p.136 quillourss, tr."ahcurté"; p.249,
tr."mutin".
- kilhourz m.-ed homme entêté, obstiné.
L'Arm-p.249 quillourss, tr."mutin" ;
quilloursétt (pl.).
- kilhourzenn f.-ed femme entêtée, obstinée.
L'Arm-p.249 quillourzenn, tr."mutine".
- kilhourzerezh m. entêtement, obstination.
L'Arm-p.249 quillourzereah, tr."mutinerie".
- kilhourziñ v. s'entêter, s'obstiner.
L'Arm-p.134 quillourzein, tr."s'ahcurter";
p.249, tr."se mutiner" (inf.).
- kili plural de kael.
- kilienn m. gaillard, homme quercelleur.
SG.f.41 mo eo gwashañ quilien a gavfed e noblec'h,
evit nerzh hag adrec ne zefoto ket din-mc.
ERNault.SUP.p.158 kilienn (T.); BBZ.p.202 Yann an
Taru ha Gwilhou ar Bleiz a zo daou gillen,
war va feiz.
VALL.p.727 kilienn (T.), tr."taquin"; p.610,
tr."querelleur".
- kilienniñ v. taquiner.
VALL.p.727 kilienni, kilienniñ (T.) (inf.).

- kil-krog m. dos d'un croc, d'une gaffe.
SVE.RC.3 p.210 paotred Wisoni, paotred ar
c'hill-krog.
- VALL.p.171 kil-krog (m.), tr."dos du croc"; p.266
paotr ar c'hilkrog, tr."pillcur d'opaves".
- killagadad m.-où coup d'oeil rétrospectif.
VALL.p.657 killagadad (m.).
- kilometr m.-où kilomètre.
NOTK.p.47 Bibrakt ... a oa dezhi pemp kilometr tro.
kilometr m.-où kilomètre (de chemin, etc.).
ENVE.GWAL.10 p.58 war-hed daou gilemetrad tost da
vat ... diouzh fabourzioù Kerdiz ; GWAL.9 p.32
kilometr en devez d'ober ken na vo
peurc'hraet e valeadenn (pl.).
- ki-louferik m. chien de luxe.
GReg.p.164 quicq loufericq, tr."petit chien de dame"
(dim.); chaczigou loufericq (pl.).
- VALL.p.119 ki-louferik.
- ki-loull m. loulou.
VALL.p.119 ki-loull ; ki-loullig (dim.).
- kilpenn m.-où nuque.
B.n.293 oar hoz quillen.
GReg.p.919 gil ar penn, gilpenn, ar c'hilpenn,
tr."le derriere de la tête".
- MGZ.p.7 e gilpenn.
- SKET.p.104 ... e skoas ar roue kozh en o c'hilpenn.
kilpennad m.-où (1) coup sur la nuque.
VALL.p.503 kilpennad.
---- (2) entêtement, obstination.
VALL.p.506 kilpennad (m.), tr."un acte d'obstination";
MONA.p.11 neuze e vefemp dalc'het gant ur
c'hilpennad hag ur goaperezh didrec'hüs.
- kilpennad-blev m. chignon.
VALL.p.420 kilpennad-blec.
- kilpennadur m. entêtement, obstination.
VALL.p.261 kilpennadur, tr."entêtement, manière
d'être entêté".
- kilpennegezh f. entêtement, obstination.
VALL.p.506 kilpennegez, tr."obstination, qualité
d'une personne obstinée".
- kilpennek a. entêté, obstiné.
PElletier.kilpennek, tr."opiniâtre, indocile,
mutin, rebelle".
DEUT.21,18 ur mab kilpennek ha dichek.
- kilpennezh m. entêtement, obstination.
VALL.p.261 kilpennezh, tr."entêtement, manière
d'agir entêtée".
- kilpenniñ v. s'entêter, s'obstiner.
VALL.p.506 kilpenni, tr."s'obstiner"; p.627,
tr."être récalcitrant" (inf.).

- kilpleg Voir kilbleg.
kilredenn f. -où romous (d'eau refoulée).
 VALL.p.642 kilredenn (f.).
killsellad m. -où coup d'oeil en arrière.
 VALL.p.657 killsellad (m.), tr. "(un) coup d'oeil rétrospectif".
killsellus a. rétrospectif.
 VALL.p.657 killsellus.
kilstourm m. -où réaction, action de réagir.
 VALL.p.626 kilstourm, tr. "réaction volontaire".
kilstourmer m. -ien réactionnaire.
 VALL.p.626 kilstourmer.
kilstourmus a. réactionnaire.
 VALL.p.626 kilstourmus.
kilvers a. entêté, obstiné.
 GReg.p.675 qilvers, tr. "opiniâtre"; PELletier.
kil vers "est de même signification que Kilpenec".
kilverzerezh m. entêtement, obstination.
 VALL.p.261 kilverzerezh, tr. "entêtement, manière d'agir entêtée".
kilverziñ v. s'entêter, s'obstiner.
 VALL.p.261 kilverzi, tr. "s'entêter"; p.627,
 tr. "être récalcitrant" (inf.).
kilvid f. -où coudraic.
 GReg.p.220 qilvid; bezañ ez an d'ar qilvid;
 maner ar qilvid.
kilvizerezh m. charpenterie, art du charpentier.
 GReg.p.154 qilvizerezh; qilverch (V.); L'Arm-p.53
calvéreah (m.).
 GON.kilvizerezh (f.).
kilviziañ v. charpenter; cf. kalfichat.
 GReg.p.154 qilvizyat, qalvizyat; calveat (V.)
 (inf.); L'Arm-p.33 calvécin, calvéatt (inf.).
 EKS0.33,33 evit kizellañ ar vein, hag evit
kilvizia (inf.); MOA.p.144 koad da
galvesiat (inf.).
 SKET. III p.115 ar vicherourien ... o kilvizia
 (inf.).
kilvizien pluriel de kalvez.
kilwe m. méandre, sinuosité, boucle.
 ERNault.SUP.p.158 mont a qilwe (T.), tr. "aller
 de travers"; hent a-qilwe (T.), tr. "chemin
 sinueux".
kilweañ v. aller de travers.
 ERNault.SUP.p.158 kilweañ (T.) (inf.).
kilwedenn f. -où (i) boucle (dans une corde, etc.).
 VALL.p.74 kilwidenn (f.), tr. "boucle dans une
 corde"; p.248 kilwedenn (f.), tr. "partie
 embrouillée (d'une corde, d'un écheveau, etc.)"

- (2) flânerie.
 VALL.SUP.p.75 kilwedenn.
kilwedennek a. contourné, enchevêtré.
 VALL.SUP.p.39 kilwedennek, tr. "contourné".
kilwedenniñ v. se former en boucles, s'enchevêtrer.
 VALL.p.76 kilwidenni, tr. "se former en boucles
 (corde)"; p.248, tr. "s'embrouiller comme une
 corde" (inf.).
kiniañ m. -où (1) congé, autorisation.
 C.qilqvad, tr. "congé ou licence, lat.licencia";
 Jer.ms.p.1444 (n.24) an Impalazr a ros dezaff
 ... an quemyat mat ha don ... da monet bede
 Ierusalém; p.1446 (n.49) reyrt dyff lem an
quemyat a coudet mat ha don; p.1447 (n.66)
 nep a duy ... hep ma quemyat; B.n.209 ...
 ez vihe dereat dezaff eff lem en drem (leann :
 drem) goulenn quemyat (?leann : quemyat) ouz
 an tut mat.
 ----- (2) congé, adieu.
 J.p.46 ma man, ret eu ... ez quemerhet an quemyat
 man; B.n.237 pan mennet lem dirac ma drem
quemyat (leann : quemyat).
 GReg.p.12 qimvad, tr. "adieu"; qimvadou (pl.); ober
 ar c'himvad diwezhañ; PELletier.kiniañ,
keiniat, tr. "adieu, lorsque l'on se sépare".
 MBR.p.162 ur plac'h yaouank he deus graet he c'himvad
 da holl draoù ar bed-mañ.
 SKET.p.122 setu deuet evidon deziz ar c'himvad.
kiniañ, kiniañ v. prendre congé, dire adieu.
 G.68 ne d-eou a-m grât e quemyadaf (1 prés.);
 1039 marou eu ... an Itron ...; chotu hy haznat
quemyadet (pp.); M.1153 groa mat quent
quemyadaf (inf.); 918 nar rancquer ... diouz
 doe'n tat quemyadaf (inf.); M.1451 e-n dez man,
 drouc ha mat, he stat é quemyado (3 fut.);
 N.245 ne a quemyat diouz he hol stat ha he
 madou (3 prés.); J.p.45-b me guel ez mat ez
quemyadet (5 prés.); Jer.PELletier.dict.ms.
 (n.A.331) quimvada a raff pa z-ouff gouanet
 (inf.); Dnal.p.35 ar pec'heur ...; mont à rai
 da poan ... pa duy timet da quemyada, en tan
 scuir (inf.); p.155 ret eo gant huanat dit
 tymat quemyada (inf.).
 GReg.p.12 qimvada, qimvadi, tr. "dire adieu"; qemyada
 evit mat; qimvada e vreur, qimvada digant e
 vreur (inf.); PELletier.kiniañ, tr. "congédier,
 ou se quitter, dire adieu" (inf.); GS.p.25 o
 : welet sant Tangi o tont da quimvada (inf.);

- DJ.651 Jezuz ..., goude ma quimiadas, ha lavaret adeo d'e vamm (3 prêt.); p.35 kent evit quimiadin (inf.).
- SIM.p.186 qimiadi a eure diouzh e dud (inf.); TDE.BF.p.434 setu Laouig neuze o kimiada diouzh e vamm (inf.); MBR.p.32 Gwareg en doa kimiadet diouzh e dad (pp.); EKG.II p.10 goude se e kimiadchomp an eil diouzh egile (4 prêt.).
- MATH.p.60 mennout a eure kimiadi (inf.).
- kimiader m.-ien celui qui dit adieu.
- GReg.p.12 qimvadér ; qimvadéryen (pl.).
- kimiadur m.-ioù adieu.
- GReg.p.12 qimvadur.
- kimigadez f. message.
- C.qulmingadez, tr."annunciation ou message"; C.(DEBM.p.362) quimmgadez.
- GReg.p.598 qimmgadez, tr."mandement".
- kimin m.-où cheminée des huttes de sabotiers.
- VALL.p.116 kimin (C.)(m.).
- kiminell m.-où cheminée.
- VALL.p.116 kiminell (C.)(m.), tr."cheminée ordinaire".
- ki-mor m. chien de mer.
- GReg.p.164 qv-vor, tr."chien de mer, poisson"; p.811, tr."requin"; chacz-vor (pl.).
- kiniad m.-ed, kinidi chantre.
- C.quinyat, tr."chantre, let.paraphoniste"; C.(Gloss.p.556) quinydy (pl.).
- GReg.p.151 qinyad ; qinyaded (pl.).
- kiniadus e. chantant.
- C.(Gloss.p.556) cog quinyadus, tr."cog chantant".
- kinkailhachou pl. menus morceaux de bois.
- VALL.p.724 kinkailhachou.
- kinkailhat v. tailler en menus morceaux.
- EN.1548 me am eus labouret, ha quinquailed un nombr deus hoc'h enomied (pp.).
- VALL.p.724 kinkailhat (inf.).
- kinkailher m.-ioù quincailleur.
- GReg.p.773 quincailhèr ; quincailhéryen (pl.); L'Arm-p.318 quincailleur ; quincailleurion (pl.).
- kinkailherc'h f.-ioù quincailleurie (local).
- VALL.p.612 kinkailherc'h (f.).
- kinkailherc'h m. quincailleurie, quincaille.
- GReg.p.773 quincailhérez ; L'Arm-p.318 quincailleurc'h (m.), tr."quincailleurie"; kozh quincailleurc'h, tr."quincaille".

- kinkailhez m. quincaille.
- GReg.p.773 quincailhès, tr."quincaille, menué marchandise de fer, ou de cuivre".
- kinking m. quinquina.
- GReg.p.773 quingina ; L'Arm-p.318 quinquina (m.).
- 1.kinkl a. décoré, orné, élégant.
- PELletier.kincl, kencl, tr."propre, paré, orné".
- MOA.p.111 kinkl, tr."ajusté"; p.171 klink, tr."élégant dans sa mise".
- 2.kinkl m.-où décor, décoration.
- PELletier.kincl, kencl, tr."ornement, parement".
- kinkladur m.-ioù ornement, décoration.
- SKET.p.147 ar c'hinkladurion-korf (pl.).
- kinkladurezh f.-ioù décoration, ornementation, parure.
- VALL.p.189 VALL.p.189 kinkladurez (f.), tr."décoration"; p.518, tr."ornementation"; p.536, tr."parure".
- kinklañ v. décorer, orner, parer.
- GReg.p.19 qincla, tr."agencer, disposer les choses d'une manière qui les rende agréables"; p.680 qingla, tr."ornor, parer des femmes"; p.61 qincla, tr."attiffer, parer la tête des femmes" (inf.); PELletier.p.502 kincla, tr."ornor, parer, ajuster, embellir" (inf.).
- II.ROUed.1,24 merc'hod Israel, gouelit war Saul ... pehini a roc deoc'h dilhad acur evit en em ginkla (inf.); SVE.RC.2 p.222 c-keñvor klinka eo gwerzhañ, tr."de l'apprêt dépend la vente" (inf.); MOA.p.111 en em ginkla, tr."s'ajuster" (inf.); MGK.p.57 evit en em ginkla, ne c'hell ket dont a-benn da gzhoc ar frailhoù a skarnil he c'hroc'hon" (inf.).
- SKET.p.121 ar seizh plac'h yaouank a ginkla gant rodou bleuñv ha garlantez ar grugell-geñv" (3 imparf.).
- kinklenn f.-ed coquette.
- VALL.p.154 kinklenn (C.).
- kinklerc'h m.-ioù décoration, ornementation, parure.
- GReg.p.17 qinclérez, tr."affiquets, ornemens de femmes"; p.19, tr."agencement, ajustement"; qinclérezou (pl.); PELletier.p.502 kinclérez, tr."braveries, affiquets, ornemens superflus"; kinclerezou (pl.).
- EKS.28,2 ur gwisk santol a ri da Baron da vreur, evit ar sked hag ar c'hinklérez ; BArmerion. 8,21 hag en a generas ar c'hinklérezou hag ar boukloù a lakeor pourvuiañ ouzh gouzoug kañvaled ar roued (pl.); MGK.p.63 an eil... gant liv ha kinklerc'h a guzha ar frailhoù a skarnile dezhi he zal.

SKET.III p.11 binvioù, armoù ha kinkloreziou
c'vit an doueed (pl.).

kinklus a. décoratif, ornemental.

VALL.p.189 kinklus, tr."décoratif"; p.518, tr.
"ornemental".

1. kinnig m. -où offre.

PElletier.kinnic, kennic, tr."offrande, oblation,
présent"; L'Arm-p.258 quenig (m.);
queniguet (pl.).

EKG.II p.195 ... ez an da ober ur c'hinnik deoc'h ;
LEVi.1,3 nar deo e gennig ur sakrifis-losk ;
2,3 un dra santel-bras eus a gennigou an
Aotrou (pl.).

2. kinnig, kinnizien v. kinniget (1) offrir.

C.quinizyen, tr."offrir, lat.offerre" (inf.);

J.p.45 deoch ... ez quennigaf ... ma corff
(1 prés.); Qu.p.79 re neoubet a quiniguit
diff (5 prés.).

GReg.p.671 quinizyon, quiniquen (inf.); ginizvet,
ginniguet (pp.); PElletier.p.503 kinniga

"les plus anciens Diction. portent Quiniga,
offrir" (inf.); L'Arm-p.258 queniguetin (inf.).

EKG.II p.216 tregont e-lec'h unan a yeas da ginnik
o zi dezhañ (inf.); SST-p.41 an argant a vech
queniguet dezhañ (pp.); LLB-17 te a lenno va
levrig ; dit e teuan d'her heni (inf.); LEM.
p.2 o kinnigan dezhañ boued (inf.).

MBJJ.p.311 mervel a ra en ur ginnigan e vuhez da
Zoue (inf.).

---- (2) faillir, manquer (de), menacer (de).

G.176 ... ma-z quynnygaf mervel pa en danevellaf
(1 prés.); J.p.223 mervell mic a quonnygaf
(1 prés.).

BMN.p.12 ar mor a sailho a bep tu hag a ginnige
e lonkañ (3 imparf.).

SKET.p.109 kellioc gwech ma strivent da stlopet an
dour e-mac, e teuc tri c'hemend-all a-barzh,
ma kinnige ar vag buziñ bep taol (3 imparf.).

kinnigadur n. -ioù (1) offrande, oblation.

VALL.p.510 kinnigadur (m.), tr."offrande" ;
p.505, tr."oblation".

---- (2) offertoire.

VALL.p.509 kinnigadur.

---- (3) dédicace (d'un livre, etc.).

VALL.p.190 kinnigadur.

kinnigadur v. dédicacer (un livre, etc.).

VALL.p.190 kinnigadura ul levr (inf.).

kinnigidigezh f. offrande, oblation.

VALL.p.510 kinnigidigez, tr."offrande".

kinnig-losk m. holocauste.

LEVi.5,7 hogen ma na c'hell ket kinnigañ eus e
dropell, kinniget d'an Aotrou div durzhunell,
pa div goulnig, unan evit ar pec'hed, hag
eben evel ur c'hennig-losk.

kinnizien v. Voir kinnig.

kint m. colère concentrée ; cf. kinte.

VALL.p.131 kint (L.) (m.).

---- (A) klask kint (ouzh) chercher chicane (à).

VALL.SUP.p.32 klask kint (C.).

kintañ v. (1) se mettre en colère.

VALL.p.131 kinta (inf.).

---- (2) crier comme les petits enfants.

TDE.BF.p.346 kinta (inf.).

kinte m. colère concentrée ; cf. kint.

MOA.p.422 kinte ennañ, tr."quintoux".

MMPM.p.131 klav 'ta, eme Anton, kinte ennañ, mar deo
evit va goapaat out deuet da'm c'hilask, e ve koulz
dit va lezel er gêr.

kintéal v. (1) parler avec mauvaise humeur.

GReg.p.59 qintéal, tr."attaquer de paroles" (inf.).

---- (2) se mettre en colère.

VALL.p.131 kintéal (inf.).

---- (3) crier par colère comme les enfants.

VALL.p.131 kintéal (inf.).

kintenn f. -où quinte (au jeu de cartes).

MOA.p.422 kintenn, tr."quinte (jeu de cartes)";

kintennou (pl.).

Kintin n. de l. Quintin.

C. quintin.

GReg.p.773 Quintin ; lien Quintin.

Kintinad n. Kintin habitant de Quintin.

GReg.p.773 Quintinad ; bara-kerc'h fresk amanennet

a blij da Quintinis neurbet (pl.).

kintus a. (1) hargneux, revêche.

GReg.p.487 qintéus, tr."hargneux, querelleur, de
mauvaise humeur".

TDE.BF. kintuz, tr."revêche, incommode, parlant des
personnes"; MOA.p.446 kintuz, tr."revêche";

p.302, tr."incommode"; p.422, tr."quintoux";

p.110, tr."aigre"; p.151, tr."brusque".

---- (2) difficile à satisfaire.

IAI.p.37 ar fals doueoù ... n'oant ket kintus war

ar pezh a sell ouzh an onostiz hag ar
vertuzioù all.

kinvi coll. (1) mousse végétale.

GReg.p.644 qinvy, qinvi, qonvy, tr."mousse d'arbre";

qinivy, qinvy (V.); p.333 distagañ ar c'henvy,

tr."émousser, ôter la mousse des arbres";

L'Arm-p.247 quivini.

- SKET.p.36 o vac'hañ ar geot, ar radon, ar c'hinvi.
 ----- (2) duvet des fruits.
 VALL.p.233 kinvi, kiyni ; kivini (V.).
kinviañ v. (1) (se) couvrir de mousse.
 GReg.p.644 qinvya, tr."se couvrir de mousse";
qivinyain (V.) (inf.).
 ----- (2) s'endurcir, s'invétérer.
 GReg.p.348 qinvya, tr."s'enraciner, s'inveterer,
 jeter de profondes racines, se fortifier :
 parlant des passions, des vices" (inf.).
 LEVi.13,11 ul loventez kozh-bras ha kinviet er
 c'hroc'hen (pp.).
 ----- (3) s'émacier.
 GReg.p.390 fas qinvyet, tr."face austere, qui a
 une mortification affreuse peinte sur le
 visage, comme les anacorètes" ; fas qivinyet
 (V.) (pp.).
kinviek a. moussu.
 VALL.p.484 kivniek.
kinvienn f. duvet des fruits.
 VALL.p.233 kivinienn (V.) (f.).
ki-porz m. chien de garde.
 MBR.p.150 an tri gi-pors.
ki-red m. chien courant.
 GReg.p.164 qyred, tr."chien courant"; qy-red, tr.
 "chien de chasse"; chacq-red (pl.);
 MGK.p.107 ar giez-red (fém.).
kiriegezh f. faute, culpabilité, responsabilité.
 Dnal.p.115 ur Person pe ur Cured, à lesse da
 norvell unan benac euz é sugedet hep ar
 Viaticq Divin, mar be é negligeanq pur,
 hac é quiryeguez, à pec'h.
 GReg.p.401 qiryeguez, tr."faute volontaire et
 coupable"; c'hoarvezet eo bet kement-se
 da'm c'hiryeguez (ou en c'hiryeguez); en c
quiriegeuz, dre e quiryeguez, tr."par sa
 faute"; p.140 qiryeguez, tr."cause, sujet,
 occasion"; p.667, tr."occasion, suje, cause
 occasionnelle"; PELletier.p.503 kiriegeuz,
 tr."occasion, cause, motif ; faute".
 NIVe.35,12 ... ken na vezo hemañ en en ziskouezet
 deoc'h dirak ar bobl, ha na vezo bet barnet
 e giriégez.
 SKET.p.103 ne dle reuz ebet a-zihar hor c'hiriegeuz
 kouzhañ gant hor breudeur ; p.129 evel-se
 e voe talvezet marv ha reuz teir merc'h
 Matidonnos dre gas da get ur ouenn ostren a
 oa ar gwall en he c'hiriegeuz.

- kiriek a. fautif, coupable, responsable.
 GReg.p.140 qiryecq, qiryecq, tr."cause, sujet,
 occasion"; c'hwi a zo bet qiryecq (ou :
qiryecq) d'an droug-se ; p.667 qiryecq oc'h
 bet din da'm bezañ bet skandal, tr."j'ai eu
 querelle à votre occasion"; RS.p.258 abalamour
 ma oa bet qiryecq da varv an douc zen yaouank-se ;
 p.266 er memes kompagnuezh a zo bet quiriee
 deoc'h da bec'hiñ ; BD.4611 mar em eus tournantou,
 te eo a zo quiriee ; 4767 ne deo ket ne zo
quiriee d'o glac'har.
 MGZ.p.78 ar c'hrouadur-mañ a vezo kiriek da gals
 a dud d'en em goll ; LIL.p.255 ha petra zo
kiriek d'an dud-se ma tigoront o daoulagad ? ;
 MGK.p.14 kant ha kant tra ... a vezo, marteze,
kiriek euz o marv ; CBI.p.488 va enor, a garan
 parfet, oa kiriek din na deujen ket.
 SKET.III p.48 ha gouzout a rez ... petra a zo
kiriek d'ar walenn-mañ ?
kirin f.-où terrine, bassin, vase pour mettre de la crème.
 TDE.BF.kirin (f.), tr."vase en terre dans lequel on
 met la crème avant de la convertir en beurre".
ki-rodellek m. caniche.
 TDE.BF.p.343 ki-rodellek.
ki-rous m. rousette (poisson).
 GERIadurig.Ernault.p.287 ki-rouz (T.).
kirri pluriel de karr.
kirvi pluriel de karv.
ki-Spagn m. épagueul.
 VALL.p.265 ki-Spagn.
ki-spagnol m. épagueul.
 VALL.p.265 ki-spagnol.
ki-stag m. chien de garde.
 TDE.BF.p.343 ki-stag ; MBR.p.150 an tri gi-stag-se.
kistin coll.-enn (1) châtaignes, marrons.
 C.quistinenn, tr."châtaigne, lat.castanea";
 Qu.II p.31 quistinen, tr."châtaigne" (sgf.).
 GReg.p.156 qistin ; qistineñ (lenh : qistinenn)
 (sgf.) ; qesten, qisteen (V.) ; qestén,
qistén (V.) (sgf.) ; p.605 qistinen, tr.
 "marron" (sgf.) ; PELletier.kistin ;
kistignen (sgf.) ; L'Arm.p.55 quistin ;
quistineenn (sgf.) ; CB.ms.p.20 quistin.
 ----- (2) châtaigniers, bois de châtaignier.
 LLB-301 hadit ... kesten en ho kodoù nevez ;
 657 ar faou uhel, an derv hag ar hesten.
 DIHU-1906 p.142 ar hestén, an haleg.
kistina v.-et chercher des châtaignes.
 GReg.p.157 qistina (inf.).

- kistin-Bourdel coll. kistinenn-Vourdel marrons.
GReg.p.605 gistin-bourdell; L'Arm-p.232 quisstin-bourdell; quisstinnenn-bourdell (sgf.).
ERNault.SUP.p.159 kistin Bourdel (T.).
kistin-dour coll. macres, châtaignes d'eau.
VALL.p.438 kistin-dour; kistinenn-dour (sgf.).
kistineg f.-i,-où châtaigneraie.
GReg.p.157 gistineca, gestenoca; ar guistineca; L'Arm-p.55 quisstinéc (m.).
kistinok a. abondant en châtaignes.
GON.kistinok, tr."qui produit des châtaignes, abondant en châtaignes".
kistinonn f.-ed châtaignier, marronnier.
C.quistinnenn, tr."chataignier, lat.castanea".
GReg.p.157 gistinenn; gistinennou, gistinenned (pl.); L'Arm-p.55 quisstinnenn (f.); quisstinnennou (pl.).
LLB-802 ar gostonon a zo ar wellañ eus ar gwez.
kistinenn-voc'h f. kistinenned-moc'h châtaignier sauvage.
VALL.p.114 kistinenn-voc'h; kistinenned-moc'h (pl.).
kistinid f.-où châtaigneraie.
GReg.p.157 gistinid; ar guistinid.
kistin-indez coll. marrons d'Inde.
GReg.p.605 gistin indès; L'Arm-p.232 quisstin-indéss.
kistion f.-où question.
C.question, tr."idem, lat.questio".
GReg.p.771 gistiomm; gistiommou (pl.); ur quistionn gaer; BD.937 e nep seurt quistion; 934 quistiono (pl.).
BAZ.p.737 hep respetañ nikun pa oa kistion eus a e'hloar Douc.
kistionañ v. questionner.
J.p.75-b goude e quempret, ez voc dercet ... da Annas ... da questionnañ (inf.); ibid. pan oa oar he stat questionet mat (pp.); Pm.n.276 dro reson ma-z questionher (pass. fut.).
GReg.p.772 gistionni ur rc bennac (inf.).
ki-tan m. chenct.
VALL.p.117 ki-tan (m.).
kitar f.-où guitare.
GReg.p.488 gitarr; gitarrou (pl.); ur guitarr; L'Arm-p.180 guitarre (m.).
kitarañ v. jouer de la guitare.
VALL.p.349 kitara (inf.).

- kitarer m.-ien guitariste.
VALL.p.349 kitarer.
kitern f. sommet de la tête.
VALL.p.736 kitern (L.T.)(f.).
kiternad f.-où coup sur le sommet de la tête.
VALL.p.736 kiternad (L.T.)(f.).
kivij m. tan.
GReg.p.904 qivyv; PELletier.kivich, kifich.
kivijadur m.-ioù tannage.
VALL.p.726 kivijadur (m.).
kivijañ v. (1) tanner.
Nom.p.118 (Gloss.p.519) lezr auset, quiffiget (pp.).
GReg.p.904 qivyvca (inf.); PELletier.p.505 kivicha, kifigca, kivija (inf.).
----- (2) tancer, admonester.
GReg.p.565 qivyvca tonenn e benn da ur re, tr. "laver la tête à quelqu'un, lui faire une verte réprimande" (inf.).
TDE.BF.kivicha, kivija, tr."admonester, corriger, rembarre une personne" (inf.).
----- (3) rosser, battre fort.
TDE.BF.kivicha, kivija (inf.).
kivijer m.-ien tanneur.
Qu.II p.37 quiffiger, tr."courroyeur"; p.162, tr."tanneur".
GReg.p.904 qivyvgeur, qivyvgor; qivyvgeurven, qivyvgorven (pl.); PELletier.kivicher, kivijer.
GBI.II p.300 merc'h ur e'hevijer.
NOTK.p.40 kivijerion (pl.).
1.kivijerezh f.-ioù tannerie (local).
GReg.p.904 qivyvgréz; ar quivyvgréz.
2.kivijerezh m. tannage.
VALL.p.726 kivijerezh (m.).
kivijeri f.-où tannerie (local).
GReg.p.904 ar quivyvgrév.
SVE.RC.3 p.194 er qivyvjeri an eñoned a zo buoc'hod.
kivioul a. (1) hargneux, revêche.
PELletier.kivioul, tr."brusque, bourru, facheux, farouche, incommode".
MGK.p.7 Louig ar Bleiz kivioul.
----- (2) curieux, fureteur.
MBR.p.230 e'hoarezed houmañ ... a oa merc'hod ha kivioul mar doa.
kiviz coll.-enn faines.
VALL.p.291 kiviz (Plouedern, L.); kivizenn (sgf.).
kiz m. recul.
GON.kiz (m.), tr."recul, retour, arrière".
SKET.p.114 distroet d'o e'hez pollañ.

- (1) war-giz en reculant, en arrière.
 C.querzet oar quiz, tr."aler a rebcur, lat. retrogradi"; M.1975 ahane oar e quis nep hony ne distro (3m.); Pm.n.255 mar charre oar e quys (3m.); N.117 aet voan voar na quis (1); 479 chon voar na quis e-n ylis man (1); J.p.103 Herodes ... en leuzras arre gante oar ho (?lenn : e) quis (?3m.).
 BD.4887 te 'gavfe ar galon d'e ropous voar e quis (3m.); SG.f.25-b retormit var ho quis (5); f.48-b retorm var da quis (2).
 EKG.II p.17 dont a rejont var ho c'hiz da Verven (6); TDE.BF.p.433 an azen, a zistrans diouzhtu var he c'hiz (3m.).
 SKET.III p.74 ne di ket da-unan var da giz (2).
kizadeg f.-où recul (d'une foule), retraite (d'une armée).
 SKET.p.132 gwalldaol ar kizadeg a oa bot skoet ouzh bagad ar Marc'h.
kizadenn f.-où recul, retraite.
 VALL.p.632 kizadenn, tr."reculade"; p.656, tr."retraite".
1. kizañ v. (1) reculer.
 N.1856 me so gant terzien ancquenet, ha hy quen jonisc, ne quis quet (3 prés.); Ml.n.494 bouch na plouels, dre nep quis na quiset (3 impér.); 490 joayus ... ha ho languis quiset (pp.).
 PELletier.kisa, tr."reculer" (inf.).
 EKG.II p.73 Janed ... a lakae an holl da giza ha da dec'het (inf.).
 SKET.III p.116 na gizit biken rak al lazhadeg (5 impér.).
- (2) se refermer, guérrir (en parlant d'un abcès, d'une plaie, etc.).
 GReg.p.792 giza, tr."refermer, parlant d'une plaie qui se guérit"; kigañ ha giza a ra e c'houlit (inf.); p.440 gizet eo an heked, tr."le fronde a rentré, au lieu de supputer"(pp.).
2. kizañ v. (s')émousser.
 GReg.p.333 gizcñ (V.), tr."émousser, reboucher le tranchant" (inf.); PELletier.p.504 "les Vennois disent d'un outil, qu'il est Kiset, émoussé, ce qui veut dire que son fil ou sa pointe retourne" (pp.); L'Arm-p.129 quiscñ, tr."émousser, s'émousser" (inf.); kontell quiscñ he beg (pp.).
kizell f.-où ciseau (de sculpteur, etc.).
 C.quisel, tr."ciseau, lat.celium, celtes";

- B.n.67 me-m-eux ... morzolou ... ha hoaz e-m euz (lenn : eux) ... quisellou (pl.);
 Ca.n.24 quisellou lem (pl.).
 GReg.p.170 quisell, tr."ciseau, instrument de monuisier, de maçon"; quisellou (pl.); quisell-yen, tr."ciseau à froid"; PELletier.kisel, tr."ciseau"; L'Arm-p.60 quisell (f.); quiselleu (pl.); SG.f.59 un hach pe ur voue'hal, peotramant ur quisel.
 BBR.p.44 klévout a rit ... dir ar gizel o skrijañ.
 NOTK.p.87 kizell ar skeudennerien.
kizelladur m.-ioù ciselure, sculpture.
 GReg.p.170 gisclladur, tr."ciselure"; L'Arm-p.60 quisclladur (m.).
 DEUT.7,5 loskit o c'hizelladurioù (pl.).
kizelladurezh f. art de la ciselure, de la sculpture.
 GReg.p.170 giselladurezh, tr."ciselure, l'action de ciseler".
kizellañ v. ciseler, sculpter.
 GReg.p.170 gisella, tr."travailler avec le ciseau, ciseler" (inf.); L'Arm-p.60 quisella, quisellein (inf.).
 EKSo.33,33 evit kizella ar vein (inf.); HTO.p.91 al lambrusk a oa graet gent koad seor, ha warmañ oa kizellet patromoù seloz (pp.).
 SKET.p.106 he gouriz seor kizellet-anpart (pp.).
kizeller m.-ien ciselour, sculpteur.
 EKSo.28,11 ar c'hizeller.
 NOTK.p.40 kizellerien war votaloù (pl.); p.147 kizellourien (pl.).
kizellerezh m. ciselure, sculpture.
 VALL.p.125 kizellerez (m.).
kizenn f.-où mèche (de cheveux, etc.).
 VALL.p.456 kizenn (f.).
kizennad f.-où contenu d'une mèche (de cheveux, etc.).
 GBI.II p.286 ar kizennad blev melen.
kizennad-weuz f. kizennadoù-weuz moustache.
 VALL.p.484 kizennad-weuz (f.); kizennadoù-weuz (pl.).
kizhier pluriel de kazh.
kizidig m. point sensible, endroit sensible.
 VALL.p.685 gwaskañ war ar c'hizidig.
kizidigezh f. sensibilité, délicatesse.
 GReg.p.858 gisidigezh.
 DEUT.28,56 ar vaouez tener ha kizidik, pehini na c'helle ket korzhout, na lakaat he zroad war an douar gant he dinarzhdad hag he c'hizidigezh vrasc.
 ----- (2) peine, souffrance.
 M.2260 hop respit tristidic hac oa quisidigezh

ez uezont bizhuicquen ; Dnal.p.120 ar re so pacific, hep nep quisidiguez, ne vizint reuseadic (lenn : reusadic) dre nep tristidiguez ; p.160 da beza Rousadic, hac e quisidiguez.

kizidik a. sensible, délicat.

Greg.p.858 quisidica, tr."sensible à la douleur", "sensible à la moindre parole, point souffrant, délicat"; ne c'hall ket soufr an disterañ poan, ken quisidica ma'z eo ; evit nebeut ma hen toucher, ez eo quisidica-bras ; kemeret hoc'h eus en dre'n andred quisidica ; PELletier. kisidic "selon M.Roussel, signifie Rétif, qui recule au lieu d'avancer ... Le P.Grégoire m'assure qu'il est notre adjectif Sensible. En Basse-Cornwaille on appelle kisidic un homme, ou plutôt une femme, qui se plaint souvent pour peu de mal".

BBR.p.22 plant kizidik ... a weler o tisec'hañ raktal n'int divroet ; BMN.p.VI anaout a rac e du gwak, e du kizidic, hag atav e veze war evezh.

klabanastrenn f.-où chose tachée, souillée.

VALL.p.724 klabanastrenn (Bas-L.) (f.).

klabanastrennad f.-où tache.

VALL.p.724 klabanastrennad (Bas-L.).

klaerien f. clarté, splendeur.

B.n.181 goude ez az ... da-nn ifferenn ... en un clacryen (var. clacrien) bras a stat ... da querchat an Tadou.

klak m. bouche.

VALL.p.74 klak (m.), tr."bouche (trivial)".

klakonn f.-où (1) bavarde.

VALL.p.61 klakenn.

----- (2) (pl.-où) bouche.

VALL.SUP.p.23 klakonn, tr."mot populaire pour bouche".

klakenniñ v. bavarder.

VALL.p.61 klakenni (inf.).

klamastrenn f.-où chose tachée, souillée.

PELLetier. klamastren "est un singulier, que je n'ai appris qu'en Cornwaille, où l'on dit d'une chose souillée, gâtée, telle, par exemple, qu'un morceau de pain, de viande, de fruit, & autres choses semblables tombées dans la boue, dans les cendres &c. qui contracte quelques ordures, Clamastren ew, c'est un Clamastren, c'est autant de perdu, il n'est plus bon à manger".

Koumanant	12 niverenn	45 F.
Koumanant d'ar Geriadur Istorel	hepken (4 niverenn)	15 F.
Koumanant hep ar Geriadur Istorel	(8 niverenn)	30 F.

Renner : G.ETIENNE

Embannerez : P.MAZE

Sekretouriezh : Preder, 30 Place des Lices 35 - Rennes

An arc'hant da : M. G.ETIENNE, COP 16 093 13, Paris

Pevare Trimiziad 1970

Priz ar c'hater-mañ : 9 F.

Moulet gant SADED

OPPP N° 35.709

Diskleriet hervez lezenn, Pevare Trimiziad 1970

